

žena • in dom

Priložena je mehkovezana knjiga Andreasa Latzka: Sedem dni, II. del, in mehkovezana knjiga Edgara Poea: Povesti groze ali pa v platno vezana knjiga Edgara Poea: Povesti groze skupno s knjigo Nikolaja Ljeskova: Askalonski hudobec.

LETO VI • 1935 • APRIL • 4

Z D R A V J E

s pomočjo zdravilnih svojstev raznih zelišč se dobi, ako se uživa

H E R S A N čaj

mešanica posebnih zdravilnih zelišč po sestavi zdravnika R. W. Pearssona, zdravnika šefa v Bengaliji (angleška Indija). Po večletnih izkušnjah je neovrgljivo dokazana velika vrednost **Hersan čaja**, in to z nedvomnim uspehom pri obolenjih zaradi poapnenja žil, pritiska krvi, pri ženskih boleznih, pri menstruaciji (menjanju mesečnega perila), migreni, revmatizmu,

obolenju obisti, jeter, motnjah v želodcu, zastrupljenju, zapeki, protinu (giht), črevesnih boleznih, hemoroidih, zgagi in pri čezmernem odebelenju. **Hersan čaj** se dobiva v vseh lekarnah. Poučno knjižico in vzorec Vam pošlje zastoj:

Reg. S. št. 14.001 z dne 6. VI. 1934.

„**Radosan**“ Zagreb, Kovačičeva ulica 2.

Izvrstna moč.

Neki gospod pride v posredovalnico za služkinje in vpraša lastnico:

«Ali ste mi vi pred tremi dnevi nasvetovali kuharico, ki sem jo vzel v službo?»

«Sem, gospod. Kaj pa je?»

«O, nič. Samo na kosilo sem vas prišel povabit.»

Bumček.

Učitelj: «Ali veste, kaj se godi z otroki, ki lažejo?»

Bumček: «Da, taki otroci se peljejo na železnici s polovično karto.»

Črne pičice.

«Natakar, kaj pa naj bodo te črne pičice na mleku?»

«Oh, oprostite, gospod, ti vražji vitamini splavajo zmeraj na vrh.»

Lepo vezana
knjiga bodi
kras knjižnice v
Vašem domu!

Take vezave,
od preprostih
do najfinejših,
Vam oskrbi

knjigoveznica

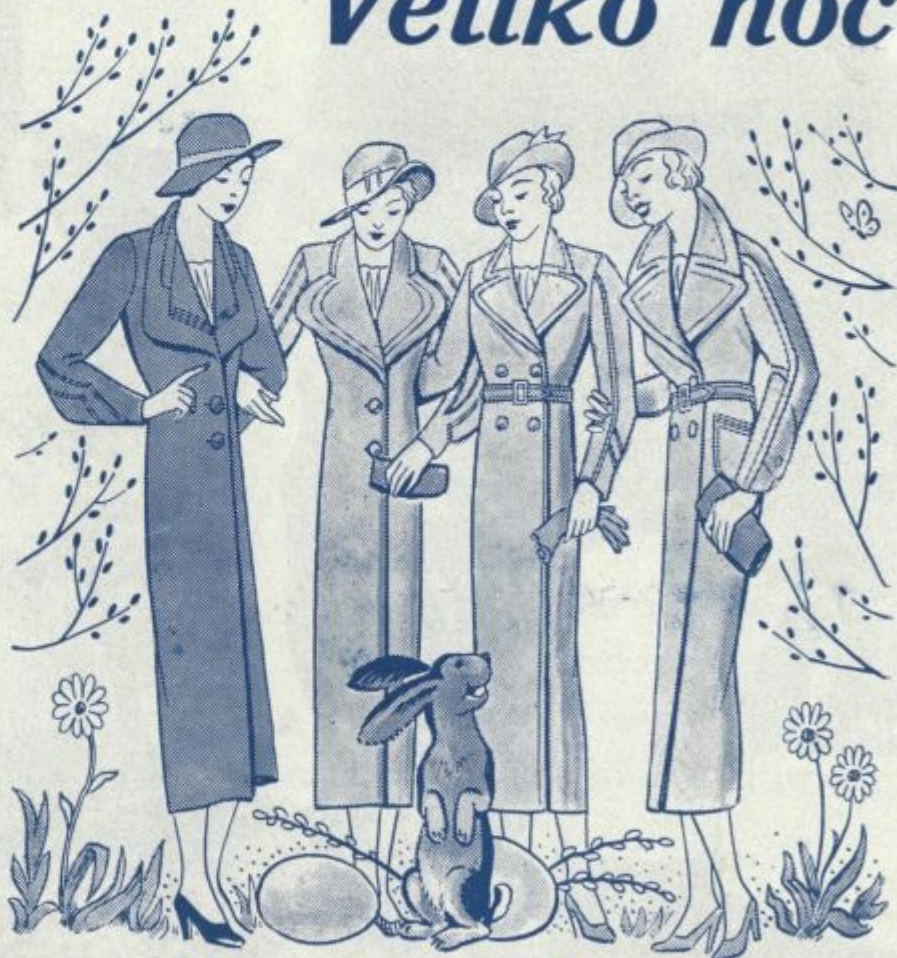
Jugoslovanske
tiskarne

r. z. z o. z.

Ljubljana,

Kopitarjeva ul. 6/II.

Za Veliko noč

390° - 440° - 170° - 290°

Eleganten
črn
popoldanski
plašč

Apartni
plašč za
izprehode
v raznih
modnih
barvah

Elegantni
ŠPORTNI
P L A Š Č,
ki pristoji
vsaki ženski
in je never-
jetno poceni

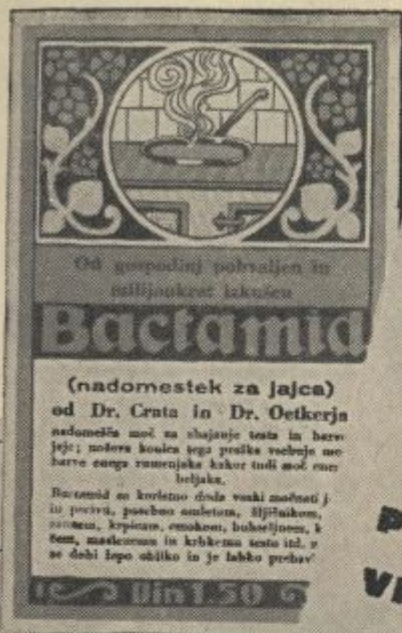
«Šlager» te
sezije je
damski
TRENCHCOAT

TIVAR OBLEKE

GOSPODINJE!

PRAVA DOMAČA JED LE S PRAVIM DOMAČIM IZDELKOM.

Od gospodinje pohvaljen in
milijunkrat lakšica

Bacama

(nadomestek za jajca)
od Dr. Crnta in Dr. Oetkerja
nadomeča moč za slajanje testa in baze
jaja; nadomeča kvasila tega praška vsebuje moč
barve enega rumenjaka kakor tudi moč ena
beljaka.

Bacamid se kvalitno doda vsaki močeni j
in pravi, posebno svetlobi, sijajnikom,
sajamom, krepkam, omakom, lubelijem, k
tem, maslacem in krškemu testu itd. v
se debi lepo obliki in je lahko probav

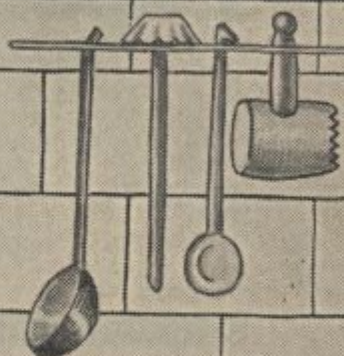
150

OETKER-
JEVA SVETLA
GLAVA. 1924

Dr. Oetker-jev PRIPOMOČEK ZA VKUHAVANJE za gospodinjjo.

Vsebinska teža zavojčka uporabljena po
enostavnem navodilu, da 3 kg vkuha-
nega ovske. Sebe marmelade, sad-
nega sokov, kumarom in sličnem
staloost. In zabrani njih kvarjenje po
vseznabi ter kislosti.

JUGOSLOVANSKA TVORNICA

D. A. OETKERJA

Nadalje proizvajamo še:

pudinge

kreme

šartlje

itd.

OETKER-
JEVA SVETLA
GLAVA. 1924

Doktor Oetker-jev pecilni prašek

Je najboljši!
Zakonito zaščiten pod
imenom

Backin

OETKER-
JEVA SVETLA
GLAVA. 1924

Dr. A. Oetker-jev vanilinov sladkor za kuhinjo.

Ta sladkor zadostuje, da zadohi velik puding,
krema, kolač ali 1 liter likerja prijeten
vanilijev aroma.

Vsebinska teža zavojčka nadomeštuje 2-3 stroke
dobre vanilije.

Človeško telo in njegovo naravno zdravljenje.

Pomlad je tu in narava se prebuja k novemu življenju in obnavljanju. Baš v tem času je treba prav posebno paziti na zdravje, ker je človek izpostavljen vsem mogočim nevarnostim. Kakor priroda, tako je tudi naše telo onemoglo in se težko brani boleznim. Zaradi tega mu moramo pomagati in ga napraviti odporno in zdravo. Moramo ga očistiti nakopičenih in telesu škodljivih tvarin ter mu dovajati nove in oživljajoče soku. V ta namen se priporoča naravno zdravljenje s «PLANINKA»-čajem BAHOVEC, ki je pripravljen večeroma iz najboljših planinskih zelišč in je njegovo koristno delovanje že priznано v znanstveni medicini.

Dolgoletne izkušnje nam potrjujejo, da je «PLANINKA» zdravilni čaj zelo dobro ljudsko zdravilo, ker izhajajo njegove sestavine iz znanstvene in deloma tudi iz ljudske medicine.

«PLANINKA» zdravilni čaj je dober regulator za čiščenje in obnavljanje krvi. Zaradi tega učin-

kuje 6- do 12tedensko zdravljenje s «PLANINKA»-čajem BAHOVEC izredno dobro:

pri slabi želodčni prebavi in zaprtju,

pri slabem in nerednem delovanju črevesja,

pri napetosti telesa,

pri omotici, glavobolu, nespečnosti in zgagi,

pri obolenju sečne kisline in hemoroidih,

pri obolenju jeter,

pri nervozni in živčnih boleznih.

«PLANINKA» zdravilni čaj pospešuje tek. Zahtevajte v lekarnah izrecno «PLANINKA»-čaj BAHOVEC za Din 20— paket, ki vsebuje samo tedaj pravi «PLANINKA»-čaj, kadar je paket zaprt in plombiran, ter nosi naslov:

Lekarna

Mr. BAHOVEC, Ljubljana.

Reg. S. br. 14212, 10. julija 1934.

Smešnice

Učitelj vpraša: «Marica, ali mi lahko poveste, kaj je estet?»

Nobenega odgovora.

«Nu, kaj je pa estetika?»

«Estetika je nauk o lepem!»

«Torej —... kaj je potemtakem estet?»

«Lep učitelj!»

*

Gospa Kozamurnikova se je preselila. Vse mesto ve, da je gospa zmerom slabe volje in da neprestano godrnja, zdaj čez to, zdaj čez ono reč.

Nova soseda jo vpraša: «Kako vam ugaja vaše novo stanovanje?»

Gospa Kozamurnikova: «Oh, čisto dobro. Vendar pa ima eno s e n e n o stran, to je, da je preveč s o l n e n o.»

Trgovec je moral na potovanje. Pred odhodom je prosil svojega odvetnika, naj ga brzojavno obvesti, kako bo razsodilo sodišče v njegovi pravdi.

Nekaj dni nato dobi trgovec brzojavko: «Pravica je zmagala. Vaš odvetnik.»

In trgovec je takoj brzojavno odgovoril nanjo: «Vložite priziv!»

*

Šef vpraša učenca:

«Ali je bil kdo tukaj?»

«Je bil.»

«Kdo?»

«Jaz!»

«Kozel! Prašam te, ali je medtem kdo prišel?»

«Je.»

«Kdo?»

«Vi.»

«Natakar, zmotili ste se pri računu. Prišteli ste tudi datum.»

«V redu, gospod, — čas je zlato!»

*

Gospa B. se baha: «Te porcelanaste skodelice imam še od svoje prababice.»

Gospa Š.: «Kako zanimivo! Jaz pa nimam niti od starih staršev nobene skodelice.»

Gospa B. jo zaničljivo premeri z očmi.

In gospa Š. konča: «Res! Zakaj moji pradedi so imeli zmerom sluščinčad!»

*

Učitelj: «Bumček, ali mi lahko poveš, kdaj prelomi človek besedo?»

Bumček: «Kadar jeclja!»

ZA POMLAD 1935

naša posebna ponudba dosedanjim in bodočim odjemalkam in odjemalcem.

Damsko volneno za oblekice . . . . od Din 23.— naprej

Damsko sportno za plašče . . . . . od Din 48.— naprej

Georgette voile 130 cm v vseh barvah od Din 68.— naprej

Novosti za damska in moška oblačila ter manufakturo sploh dobro in poceni priporoča znana tvrdka

NOVAK / KONGRESNI TRG 15

LJUBLJANA / PRI NUNSKI CERKVI

Stroga mati. «Moja mama je silno stroga. Nikamor me ne pusti, čeprav imam že 19 let. Rada bi šla ob nedeljah s prijateljicami na izlete, pa moram vedno hoditi s starši. — Prejnjša leta me je večkrat pustila, pa sem prišla nekoč prepozno domov, in od takrat me tako strogo drže. Ali bi ne hoteli objaviti članka, da to ni pravilna vzgoja, če starši hčero pretrdo drže.»

Anka L.—ž.

Odgovor. Niste samo Vi, ki bi radi več samostojnosti. Večina mladih deklic bi rada hodila svoja pota. Seveda bi bilo «nebeško» lepo, ko bi se takole vsako nedeljo dobro imele kje v hribih, zvečer pa še malo v gostini, kjer se pleše in poje. Ej, saj to sem si tudi jaz želela. Hvala Bogu in materi, da me same ni nikamor pustila.

Koliko deklet zdrkne v nesrečo samo zaradi prevelike samostojnosti. Dekleta, ki hočejo biti samostojne, se morajo zavedati tudi nevarnosti, ki preže nanje na vseh koncih in krajih. Star pregovor je, da se slama pri ognju vname. Na takih izletih pridete kaj lahko v stik z neznanu družbo. Če bo ta družba vesela, se vam bo imenitno zdelo, če vas povabi v svojo sredo. In kadar je vse veselo in malo napojeno, izgubi neizkušeno dekle pamet in razsodnost. Ne zna več trezno preudariti, kaj je prav in kaj ne. Verjame vsaki priljubljeni besedi in misli, da je vse res, kar ji izkušen zapeljivec na ušesa šepeta. Zave se žele takrat, ko je prepozno. Potem pa na tihem očita materi, zakaj je ni strožje držala. Vi sami pravite, da ste prišli nekoč prepozno domov. S tem ste si zapravili materino zaupanje. Sami bi morali gledati na to, da pridete domov ob tistem času, ki je primeren za mlada dekleta. Poiščite si primerno in dostojno družbo, ki bo všeč tudi Vaši materi. držite se njenih navodil, pa vas bo zopet pustila. Sem za moderno vzgojo otrok, toda ne za takšno, da bi prišli mladi, neizkušeni ljudje zaradi slabe tovaršije v nesrečo.

Hranilna knjižica. «Imam pri M. hr. naloženo večjo vsoto. Bojim se pa, da bom denar izgubila. Rada bi knjižico vnovčila. Nekdo mi ponuja za to hranilno knjižico udeležbo pri plodonosnem podjetju. Ker pa sem neizkušena žena, ne vem, kaj bi napravila.»

Pavla G.—c.

Odgovor. Pri takih košljivih vprašanjih je še treba navesti natančnejše podatke. Kako pa veste, da je tisto podjetje res «plodonosno»? Če bi bilo to res, potem bi ne potrebovalo Vaše hranilne knjižice. Bodite oprezn! In se dobro informirajte. Vsak orenazljen korak vas lahko brdiko razočara. Sami pravite, da ste «neizkušeni». Danes napravijo pogreške celo res izkušeni in preveljani gospodarstveniki. Naš nasvet je ta, da naj bi se šlovek udeležil le tedaj pri kakšnem podjetju, če tisto stroko dobro pozna. Kot učiteljica si gotovo ne morete utvariti prave sodbe o plodonosnosti podjetja. Le tisti, ki stroko poznajo in potem delo osebnostno vodijo, lahko zaupajo denar ali hranilno knjižico temu ali onemu podjetju. Denar se ne poseja za to, da se kakšno podjetje sanira, ampak se kvečjemu vloži kot kapital za povečanje obrata. Denar, ki je vložen pri Mestni hranilnici, je povsem varen. Saj jamči zanj mestna občina s svojo davčno mojso.

Prevarjena žena. «Pet let sem poročena. Imam štiri otroke. Te dni pa sem ugotovila, da me moč že vsa leta vara. Sedaj sem pri materi, ki pa me sili, naj grem nazaj k možu. Rajši grem v smrt, kakor bi še z njim živela. On se sicer dela, kakor bi mu bilo žal, in obeta vse mogoče, toda kako naj zaupam šloveku, ki me je tako grdo goljufal. Prosim vas, vneskrbite mi kakršnokoli službo, samo da preživim sebe in otroke, in povejte mi, kako se izvede ločitev.»

R. M.

Odgovor. Razumem Vaš obupni položaj in vem, kako vam je pri srcu. Saj ni hujšega, kakor če je žena prevarjena v svojem prevelikem zaupanju. Toda Vi imate majhne otroke. Kaj hočete z njimi? Tudi če se vam posreči dobiti primerno in morda tudi dobro plačano službo, ali boste mogli pustiti otroke brez pravega varstva? Kako je s službami, itak veste. Ne mine skoraj dan, da bi ne dobilo uradništvo prošnje za posredovanje, a še takšen, ki je brez kruha in strehe, ne more dobiti dela. Kako bi potem poiskali za vas službo, ki bi preživljala pet oseb. Saj nam niti navedali niste, kaj znate. Pa saj le to vzeemo. Pomirite se. Posvetujte se z materjo, ki je gotovo izkušena žena. Mislite na otroke. Pravite, da za goste s tem najhujše kaznovali, če mu vzamete otroke, ki jih ima silno rad. Ali ne pomislite, da vzamete otrokom očeta? Ali naj bo ravno maščevanje Vaš bodoči cilj? Kaj boste imeli od tega? Ali bo Vaša bolečina manjša, če moža kaznujete? Bodite plemenitejši od njega. Če vidite, da je napravil zablodo iz lahkomiselnosti in če imate zagotovilo, da se to ne bo več ponovilo, potem je v teh razmerah in težkih časih boljše, če poslušate nasvet matere. Če na mislite, da na noben način ne morete z njim živeti, se pa spoznamite za ločitev. V tej zadevi vam pa mi ne

Poplača zvestobo!

V hiši se vse blešči od čistote, perilo je snežnobelo. Zares poplača mali trud, ako pri nakupu pazite na dvojno: ime „Schicht“ in varnostno znamko „Jelen“ na rdečem ovitku!

SCHICHTOVO

Terpentinovo milo

domači izdelek

... ampak izrečno pristno zahtevati!

moremo pomagati, ampak se obrnite do odvetnika.

Težka odločitev. «Dva ženina se mi ponujata. Oba sta mi všeč. Poročim se lahko takoj, samo odločiti se mi je treba. Eden je uradnik, drugi pa premožen obrtnik. Ali mi morete svetovati, na kaj naj gledam pri izbiri.»

Odgovor. Hm, hm! Dva ženina imate! Cestitamo! Druge bi bile vesele, če bi imele enega in bi se prav nič ne premisljale. In mi naj vam svetujemo, katerega vzemite. In če tisti, ki ga mi izberemo, ne bo priden, nam ga pošijete v zameno za drugega. Veste kaj, da se vam s slabim nasvetom ne zamerimo, je najbolje, če vlečete listke. To bo najboljša rešitev. Kaj srce in pamet! Kar srečen potegljaj naj določi Vašega moža, s katerim boste morali živeti vse življenje. Samo pazite, da ne ostanete pri tem na cedilu, tako rekoč med dvema stoloma. Torej le srečno potegnite!

Odškodnina. «Pred tremi meseci sem bila odpuščena, ker sem bila osumljena poverbe. Sedaj pa se je izkazalo, da sem popolnoma nedolžna. Podjetje me pa neče sprejeti nazaj v službo. Ali imam pravico do odškodnine?»

Uradnica.

Odgovor. Podoben primer smo že enkrat obravnavali. Sporočite svoj naslov, pa vam pisмено odgovorimo.

Anonimna vprašanja se ne rešujejo. Za odgovor je vedno priložiti znamko za 4 dinarje.

Preskrba dela. Vsak dan nam katera piše, naj ji preskrbimo službo. Naše posredovanje nikjer nič več ne zaleže. V vseh teh letih smo vsa oblastva in znane tvrdke še nštetokrat nadlegovali. Povod se nas že boje. Kar smo mogli, smo napravili in pomagali, kjer smo mogli. Marsikatera nam je hvalečna, velikokrat smo pa bili tudi bridko razočarani. Toda poglejte na to ne moremo danes preskrbeti nobenega dela več. Zastonj je ves naš trud. Kadar pa bo kje kakšna služba prosta, se bomo že potrudili in objavili v listu. Vse, kar lahko storimo za tiste, ki so brez dela, je to, da jim oddamo poverje-

ništvo naših listov in knjig. Za pridobivanje novih naročnic in naročnikov dobe marljiva poverjenice prav čeden zaslužek. Pojasnila vam pošlje uprava.

Reklamacije. Nekateri še vedno ne vedo, kaj je treba ukreniti, če lista ali knjig ne dobe. Vsem tem danes ponovno povemo, da opravlja uprava svoje posle pod dvojno kontrolo. Zato se pri nas le redkokdaj zgodi pogreška. In če se zgodi, se zgodi največkrat zato, ker nam naročnica sporoči pomanjkljiv naslov, če se prešeli, če se poroči, če nerazložno piše, če po kom drugem nakaže denar ali pa če se podpisuje samo s krstnim imenom in priimkom, pa je včasih po deset naročnic enakega imena, ali pa se celo podpisuje samo s krstnim imenom. Zato prosimo, preberite zanimivi članek «Viljudnost je kraljevska čednost», ki je na strani 87 tretje številke, in članek «V Vašo korist», ki je na strani 30 prve številke.

Izberite si nagrado. Našim prijateljicam, ki nam pridobivajo novih naročnic, še vedno razpošiljamo lepe nagrade. Prosimo vas, pridobite nam tudi Vi kakšno prijateljico ali znanko za naročnico in si izberite za svoj trud nagrado, ki so razpisane na 30 strani prve številke.

Priznanje

Zadnje mesece smo dobili toliko laskavih pohval in priznanj, da se nismo mogli za vsako posebej zahvaliti. Nekateri naročnice so celo želele, da objavimo njih dobro mišljeno dopise, ki naj vzpodbude tudi druge naročnice, da izkažejo hvaležnost svojemju listu. Ko bi hoteli objaviti vsa ta številna priznanja, bi bila to kar cela spominška knjiga. Pač na branimo vse take pohvale v posebni mapi. Ta mapa pričča, da naš trud je ni zaman. Naše delo, naši prizkušeni in premišljeni nasveti, naši načrti, risbe in slike koristijo tisočim in tisočim naročnic. Pomagajo gospodinjam vzorno gospodariti, pomagajo materam vzgajati otroke, pomagajo dekletom s pomembnimi migljaji, pomagajo pri

Na- predek naše industrije

Če govorimo o napredku naše industrije, moramo v prvi vrsti spregovoriti nekaj besed o naši stari renomirani firmi: **Kolinski tovarni cikorijske, d. d. v Ljubljani.**

Že od leta 1909. naprej smo imeli priliko občudovati energijo, s katero se je to podjetje počasi, vendar sigurno razvijalo in po svetovni vojni z začetim delom vztrajno nadaljevalo. Bili so takrat težki časi za vso našo industrijo, vendar je Kolinska z marljivim in racionalnim delom v l. 1922. popolnoma preuredila svoj obrat, dopolnila tovarno z novimi zgradbami in jo opremila z modernimi stroji, ki garantirajo prvovrstno blago.

Tovarna izdeluje vse vrste kavnih dodatkov, posebno znano «Kolinsko cikorijsko», «Redilno kavo» s srcem, «Figovo primes» itd.

Pogon je urejen po najnovejših pravilih tehnike ter znaša kapaciteta tovarne do 180 vagonov letno.

Kolinski kavni dodatek vsebuje prvovrstne hranilne snovi ter je vsled tega zelo zdrav in okusen pridatek za kavo.

Naša sotrudnica si je pred kratkim ogledala to tovarno in je mogla le z zadovoljstvom konstatirati, da vlada vsepovsod v tovarni najlepši red in res vzorna snaga.

To podjetje spada sedaj med naša najbolj solidna domača podjetja in zasluži, da se njegovi izdelki čim več uporabljajo in priporočajo.

ročnih delih in šivanju, pomagajo varčevati, pomagajo preko dnevnih težav in drugače. «Žena in dom» zabava s svojo izbrano kratkočasno, poučno in vzgojno vsebino vso družino. Čeprav je list namenjen v prvi vrsti ženi, ga marsikje prečita najprej mož, potem ga dobi šele žena v roke. Vsa ta priznanja so živ dokaz, da hodimo pravo pot in da je nujna potreba rodila ta praktični ženski list. Čeprav pritiska kriza najbolj na ženo, čeprav mora žena skrbeti vse dohodke in se marsičemu odreči, «žene in doma» navzlic zmanjšanim dohodkom le ne odpove. Najboljši dokaz, da list ugaja, je ta, da številno naročnic navzile težkim časom rase, da se vedno bolj širi in da je v hiši že skoraj vsake vzorne gospodinje.

Zato nas vse te dobro mišljene besede prav veselo. Zahvaljujemo se zanje vsem dopisnicam in jih prosimo, naj nam ne zameri, če teh pisem ne moremo objaviti. Želimo, da nam ostanejo še za naprej naklonjene in da pridobe za naš list še vse tiste prijateljice in znanke, ki ga še nimajo. Čim več bo naročnic, tem boljši in popolnejši bo list. Vsak mesec se vprašajte, ali ste naročnino že poravnali vsaj za mesec dni naprej. Tiste, ki to zmorete, pa nakažite naročnino za vse leto. S tem prihranite sebi in nam mnogo dela. Tista, ki ne more plačati vseltno naročnino, pa naj nam nakaže vsaj za četrta leta naprej. V obokih in naprej se laže plačuje, kakor potem za vse leto nazaj. Pravčasno plačilo je najlepši dokaz, da ljubite red, da vam je pri srcu «žena in dom» in da znate ceniti naše delo. Mi vam pa zopet obetamo, da bomo tudi za naprej urejevali «ženo in dom» v Vašo zadovoljnost.

Napad

Srečanje gospoda Simpsona in Thompsona je bilo slučajno. Samo enkrat sta se srečala, kakor se srečata samo enkrat dve zvezdi v vsemirju. Zgodilo se je namreč, da je na chicaški postaji stopil Mr. Simpson v isti taksi, ki si ga je bil izbral tudi Mr. Thompson.

«Kam, sir?» ga je vprašal šofer.

«V hotel Carlton.»

Mr. Simpson je torej stopil v taksi in odkril šele pozneje, da sedi zraven njega neki gospod, ki ga še svoj živ dan ni videl, ki pa je imel to slabo navado, da je sprejemal tuje ljudi s

hladnim revolverjem. Mr. Simpson je strme pogledal svojega neznanega spremljevalca. Pogled mu je ušel k vratcem, potem pa nazaj na revolverjevo cev.

«Kaj pa želite?» je vprašal, ko se je nekoliko zbral.

Mr. Thompson se je vljudno nasmehnil:

«Hudi časi so zdaj — kriza traja že tako dolgo — z eno besedo: najbrže imate s seboj denarnico, zlato uro, morda tudi zlato tobačnico. Čekov rajši ne vzamem, ker jih človek tako težko spravi v denar...»

Mr. Simpson se brez besede potegnil iz žepov denarnico, zlato uro in tobačnico.

Vse je izročil Thompsonu.

«Ali imate zdaj dovolj?»

«Hvala!»

Mr. Thompson je odprl denarnico. V njej je bilo več tisočakov. V soju cestne svetlobe je pogledal uro, tobačnico... Samo zlato.

«Ali ste zadovoljni?» je vprašal Mr. Simpson.

«Sem», je potrdil Mr. Thompson. «Še enkrat najlepša hvala. Ali bi mi radi še malo družbo delali? Če želite, greste lahko tudi peš v hotel.»

«To bi mi bilo skoraj ljubše.»

Mr. Thompson je pomignil šoferju. Voz je obstal.

«Oprostite mi... Okolica je sicer nekoliko divja, toda prav blizu je policijska stražnica in tam vam bodo radi pokazali pot. Lahko noč!»

Žarometa sta kmalu pobledela v megli.

Dobre pol ure nato je avto obstal pred neko beznico v predmestju.

«Kdo?» je vprašal glas iz temne obokane veže.

«Jaz sem! Thompson!»

«Dober lov?»

«Pa še kakšen!»

Mr. Thompson je stopil v pivnico. Kopica radovednih tovarišev se je zbrala okoli njega. Thompson je kar užival, ko jih je gledal, in z zmago-slavno kretnjo je segel po listnico. Toda iznenada se je nehal smejeti. Nikjer ni bilo uropane listnice, nikjer zlate ure, nikjer zlate tobačnice. Samo v svoji čisto izpraznjeni listnici je dobil listič:

«Zelo me veseli, da sva se spoznala!
Tovariš.»

Pyramidon
sedaj znatno
cenejši

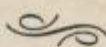
Obstoji samo eden Pyramidon — in to tisti z Bayer-jevim križem. Cena mu je sedaj znižena za 30%, pa je to najboljša prilika za vse one, ki ga še ne poznajo, da ga sedaj preizkusijo. Pyramidon pomaga gotovo pri vseh bolečinah, migreni in menstruacijskih tegobah.

V. B. „Piglet“ p. k. Zvezda, Galun 21. Oglejte se recept, pod št. 6, 620 od št. V. 1536.

žena in dom

REVIJA ZA SLOVENSKO ŽENO ŠTEV. 4 APRIL 1935 LETO VI

Ljube naročnice in bralke!

Velika noč je praznik vstajenja. Slehera izmed nas ga podzavestno praznuje z upanjem, da bo prinesel tudi njej kaj novega in veselega. Vdajamo se sanjarjenju in zidamo gradove v oblake ter čakamo in čakamo — potlej smo pa dostikrat razočarane.

Razočarane smo pa največkrat zaradi tega, ker pričakujemo pomoči od zunaj — od drugih. In prav to je naša največja napaka! Že star pregovor pravi: „Pomagaj si sam, in Bog ti bo pomagal!“ Danes bi človek še lahko dodal: „Pomagaj si sam, in prijatelji ti bodo pomagali!“ Manj ko se bomo zanašale na tujo pomoč, manj ko bomo mislile na protekcijske in prijateljske usluge, prej bomo imele uspeh! Moč je v nas samih! In če se je zavedamo, imamo v sebi fluid, ki vpliva na našo okolico, in vsaka vrata se nam odpro kakor sama od sebe . . .

Ali ne verjamete, da je res tako? Odprite oči, pogledjte okoli sebe, in pre-pričajte se boste. Pogumni ljudje imajo zmerom uspeh! Ljudje, ki se zanesejo sami nase in izkušajo sami urediti svoje težave, jih zmerom premagajo! Največje zlo v naši dobi je, da se zmerom izkušamo dvigati ob tuji pomoči in si venomer ponavljamo, da brez protekcijske tako ne bomo nič dosegle, da brez prijateljskih nasvetov in prijateljske pomoči ne bomo premagale težav itd. Ja ni tako. Tista, ki čaka, da ji bodo prijatelji dobili službo, čaka največkrat zaman. Dandanes ima vsak človek svoje skrbi in težave in se že zaradi tega ne utegne ukvarjati s tujimi skrbmi. Morda vam ta ali oni celo obeta, da bo kaj storil za vas, a nikar mu ne verjemite, ne zaupajte lepi besedi! Same vzemite svojo usodo v roke, same se lotite iskanja in pozvedovanja. Potrčajte z vedrim in pogumnim obrazom, in vrata se vam bodo gotovo odprla. Veder in pogumen človek zbujajo dober vtisk, vedrega in pogumnega človeka vsak rad vidi in posluša.

Pomlad je prerojenje. Velika noč je praznik vstajenja. Pojdite vase, postanite pogumne in verujte v vstajenje, ki ga boste dosegle s svojo močjo in svojo voljo! V tem znamenju vas vse prav pristržno pozdravljamo in vam želimo lepo in veselo veliko noč!

Uredništvo.

Ali ste že nakazali naročnino za prve tri mesece? Če tega še niste storili, Vas prosimo, da še danes nakazete zaostanek za nazaj in naročnino za tri mesece naprej. Položnica je priročna. Iskrena hvala!

V slutnjah pomladnih

V slutnjah pomladnih dihajo grude,
solnce v kotanje poslednjim snežinkam
svoj mladostrastni pošilja poljub;
tiho rdijo, se vžgejo, umrejo,
v novo poslanstvo se prerodijo,
blago, vdano ozimini krušni
nosijo solnčni pozdrav h koreninam,
da se dremavice zimske sprost.

Ivan Potrč:

V Prepovedano življenje

I.

Zgodnjem poletju so se razživelj topli večeri. Bilo je ob košnji in okoli hramov je zadišalo po sveže posušenem senu.

Sprednja okna pri Ilčevih so bila odprta; skozi nje je prihajalo iz mlak po grabi žabje regljanje. Na oglu velike kmetiške peči je gorela petrolejka. Svetila je po Tunikinih razoglavih laseh, po Južku in še tja prek po široki zakonski postelji, kjer sta spala napol razodeta najmlajša otroka. Tunika je mesila za kruh; lica so ji bila razžarjena; peč je bila vroče zakurjena za peko. Južek je sedel ob postelji na stolec in vezal krplice.

Oba sta bila zatopljena vsak v svoje delo in se nista dosti menila drug za drugega. Le od časa do časa je rekla dekla domačemu sinu, da ji je dolil tople vode v testo. Štrkanje ure nekje na steni pri peči je bilo tako vsakdanje, da ni niti malo motilo večera; le v postelji se je včasih obrnil otrok ali pa povedal nerazumljivo besedo v spanju. Vedno, ko je Južek zadrnil volz na mreži, se je mrtvo zazrl preko razsvetljenih neč s testom; deklinne roke z visoko zavihanimi rokavi so ga pridno mesile. Če jo je Južek pogledal, mu ni nič prišlo na misel: Tunika bo zamesila, on bo zvezal krplice, vrnila se bosta mati in oče iz gor, in nato pojdejo spat; zjutraj bo pa iznova delo, tista vsakdanja opravila, ki jih nikoli ne zmanjka pri kmetiških hišah. Vse se počasi vleče kakor leta; le tampatam pride kaj vmes, ki jih premakne, da človek ne čuti tega vsakdanjega premikanja časa, ampak zaživi v tistem, ki pride, z veseljem ali žalostjo...

Tunika je kupičila testo v nečkah in ga nato razgnetala. Odpela se ji je jopa in se med pripogibanjem razpela vse do kraja. Taka ji je silila v testo in ji bila v napoto. Hotela si jo je popraviti: z rokami, polnimi testa, si je ni mogla. Ozrla se je okoli sebe.

«Vse leze z mene, še jopa se mi je odpregla.»

«A?»

«Južek, veš kaj, zapni mi jo!»

Obrnila se je naspol proti fantu; obraz z rdečimi lici je imela v senci.

«Tako ne vidim. Glej rajši proti luči!»

Dekle se je nasmehnila bolj zase in ga ubogala. Razmaknila je roke, da se ji je napela tesna srajca pod bluzo. Fantu je zatrepetala roka; toplo in mehko telo je začutil med zapenjanjem.

«Kako belo kožo ima!» si je mislil in si ni upal reči.

Nenadno odkritje ga je malo zmedlo. Mlada rožnata koža ga je vznemirila in mu begala pogled. Južek je bil otrok in ni še nikdar videl dekleta toliko. Tako z razmaknjenimi rokami pred njim se mu je Tunika zdela kakor Marija na Gori, ki razgrinja svoja oblačila, da sprejme vse bogate in uboge pod svoje varstvo.

Kakor da zemlja iz grudi vzbrsteva,
griči vsi sveže napeti žare
v solncu do mraka in novega dne
čakali bodo bedeč skozi noč.
V gajih igrala se bo mesečina,
pticam lahko posrebrila perot,
gibko po deblih na pot se spustila
tešit samotne, ki speli bi tod.

Ruža Lucija Petelinova.

Dekle je sledila nerodnim moškim prstom; slutila je, kaj se godi s fantom. Prikrit nasmeh jo je razodeval.

«Zdaj mi pa še predpasnik trdneje preveži.»

«Bom, samo kako... počakaj.» Nerodno se je obračal okoli nje. Z obema rokama jo je objel, da je lahko prekrižal roke za njenim hrbtom. Pri sklanjanju nad njo se je približal njenemu telesu. Divje topli vonj mladega dekleta je razdražil fantove nosnice.

«Kako si ozka!» mu je strahoma prišlo z jezika.

«Oh, ali si ti neroda, Južek! Nič se ne spoznaš pri ženski obleki.» Tako preprosto se je ponorčevala, da ga je res lahko bilo sram. In zdaj, ko je Tunika videla, kako je z njim, mu tudi ni dala več miru. Mikalo jo je, da bi ga še malo dražila.

«Vidi se ti, da še ne hodiš k deklinam. Kakšen fant si le ti? Pod nosom ti že poganja, ne upaš si pa nič!» Malo je pomislila. Mesila je in gledala v nečke. «Vsako soboto zvečer imajo fantje navado, da gredo po vasi k dekletom... Še ne veš?» Zopet je obmolknila. «Če se imata dva zelo rada, je fant vsak večer pri njej, kolikor je mogoče največkrat.»

Južek se je obrnil od Tunike in pogledal v tla. Vzel je krplice v roke, da bi ne stal smešen pred dekletom. Malo ga je jezilo, ker je bil tako boječ.

Tunika je vedela, da mu je tesno. Prasnila je v smeh, ki je vedno bolj naraščal, kakor bi ji ne vem kaj smešnega iznova in iznova prihajalo na pamet. Vsa se je zvijala pred nečkami, kakor bi jo prijemali krči, in solze so ji zmočile oči. Mlada dekleta se rada za najmanjšo malenkost smejejo.

«Južek! Ženske, mene ženske se bojiš?»

Iznova se je vse smejal na njej.

Fantu je bilo z njegovimi osemnajstimi leti sitno, da ni vedel, kam bi in kaj.

«Ali si znorela, ali kaj ti je?» je povedal bolj sam sebi, zbežal iz sobe in zaloputnil vrata za sabo.

V sobi se je Tunika smejala še vse bolj razposajeno.

*

Zunaj se je Južek naslonil na studenec.

«Prekleta deklina!» še sam se je nasmejaj.

Pogledal je dol od hiše proti grabi v noč. Naspol jasna je ležala čez polja in gorice ter v ozadju pokrivala gozdove po gričih. Še mlado listje na jablanah pred hramom je počivalo in se ni zgenilo. V ozadju so gorele po kočah in viničarijah za krvavordečimi zastori luči. Tam je bila doma Tunika; lansko jesen so jo vzeli Ilčevi za deklo. Prejšnjo je malo prej pobralo; bila je že od mladih nog pri hiši in zgarana. Taka je vedno z deklami; živijo, da drugim delajo.

Tuniko je Južek spoznal že zdavnaj, tedaj ko sta hodila skupaj v šolo. Ali razmerje je bilo otroško, kakršno je pač

med šolarji. Zadnja leta jim sicer že roji marsikaj po glavi, vendar so večinoma preboječi, da bi prišlo do greha kakor med velikimi. Res je, da se imajo po svoje radi, da mislijo dosti na greh, da jih besede starejših mičejo in jim mučijo mlade dneve, ali pozneje z življenjem se vse počasi pozabi. Le včasih pridejo ti spomini nazaj, in tedaj je človeku vedno malo nerodno.

Z Južkom je že bilo tako. Včasih ga je življenje že zelo mučilo; tedaj je vedno tuhtal in gledal, kako bi kje dobil kakšno dekle na samem, morda bi ga celo katera sama potegnila na stran in ga nagovorila, ker je bil sam preboječ in mu je pri takih rečeh vedno pogum splahnel. Vendar ni bilo življenjsko nujno ne eno ne drugo in dnevi so šli prazni mimo, kar se je tega tikalo; zapustili so le spomine, ki so bili tudi samo včasih bolj trpki.

Tako je bilo popolnoma naravno, da je fant že s prvim dnem, ko je prišla Tunika k Ilčevim, mislil nanjo. Izprva je bila samo skrita želja, ki živi skrito v vsakem fantu in se prebudi ob pogledu na mlado dekle. Vendar se tu ni smelo nič zgoditi; on je še premlad, pa tudi drugače zaradi grunta, ki ga bo dobil, ni smel začeti nič, ker je dekle bilo kočarsko.

Pred letom dni nekoč, ko sta se vračala z očetom iz goric, mu je stari, ki se ga je malo nalezel, razlagal te reči:

«Južek, rečem ti, da se ogiblji deklin. Saj dobro vem, da še nimaš nobene, pa ne misli si, da ti bo škodilo, če ti povem to, kar sem že sam izkusil, kar me je življenje izučilo. Glej, da se ne boš kdaj zaletel kam v greh, ker mladost je divja in nikdar ne pomisli, kaj vse se lahko pozneje iz tega izčima. Zakaj kakor hitro je zavoženo in dobiš za vse življenje kakšnega hudiča na hrbet, potem, moj dragi Južek, potem je že prepozno zvoniti, kakor pravijo. Poglej Perkovega, poglej Cilkinega! Ali ni krvava škoda obeh fantov, da sta zaradi bab tako daleč zašla. Seveda, takšna kočarska, bajtarska deklina, ki nima nikjer nič, še gleda, če se more obesiti na gruntarskega sina, da dobi potem otroka. Ti pa, ki nekaj imaš, pa ji pozneje plačuj za deco, ki še ne veš nazadnje, če je res tvoja; prepiši jim njivo, da bodo babe živele na tvoj račun in se ti smejale. Ne misli si, da gledajo te nedolžne frklje pri vsem tem na kaj drugega.»

Sinu je bilo nerodno, da mu oče pripoveduje, kar se pred otroki skriva. No, vidi se, da že odrašča in se bo počasi moral privaditi na življenje velikih.

Nocoj je Južek razmišljal o očetovih naukih; sicer pa vse, kar se mota okoli tega, vendarle ne more biti tako strašno ludo. Saj pozna fante, pozna Petkovega, pozna kovačeve, ki vedo toliko povedati, kako so spali pri dekletih, pa se le ni nikoli nič zgodilo. Kaj pa je navsezadnje to, če imaš mimogrede kakšno kočarsko dekle. Še vesela naj bo, da se ti, gruntarski, zмениš zanjo. Kmetiškim se Južek še ni upal približati. Vse so bile preveč visoke, že zaradi bogatij, ki jih bodo dobile za doto. Sicer je prišel malokdaj s katero skupaj, ker v krčmo še ni smel, na delo k njim so pa hodile same kočarske. Nanje je fant dostikrat mislil: viničarska bi si mu gotovo ne upala odreči, saj žive od očetovega grunta.

Odkar je prišla Tunika h hiši, je Južek vedno pogosteje gledal za njo. Celi načrti so se mu porajali v glavi: kako bi se ji približal, kako bi jo nagovoril, da bi se za nekaj časa imela rada. Pozimi, ko sta napravljala v gumni krmo za živad, jo je poizkušal zvbati na seno; tam bi se že nekako pričel igrati z njo, ostalo bi pa počasi prišlo. Da bi jo šel klicat, pa ni imel poguma, ker se je v deklino čumnato šlo preko sobe, kjer sta spala mati in oče z deco. Fant je bil še mlad.

Življenje se je prebujalo v njem in iskalo izhoda. Južkova skrita npanja niso mogla na dan. Porajala so se nekje v njem in čakala na trenotek, ko bodo lahko prosto zaživela. Ker ni bilo prave priložnosti, so spala samo tako nalahno, da jih prva malenkost prebudi in razvname.

Ta večer so napolnila Južkovo glavo. Gledal je brezizrazno v noč in si očital, da je boječ. Da, je že res, da je malo preveč nenadno vse prišlo!

«Da, prekleta deklina! Kje sem si mislil, da si toliko upa?»

Zaprl je oči in videl tako v temi njen lepi, polni vrat in se predal spominu dekletovega vonja, ki ga je omotil. Gledal je Tuniko, kako je vesela, kako si gotovo ne more nič hudega misliti, in sramoval se je vsega grdega razmerja, ki ga je vezalo nanjo.

Nato se je vzradostil ob lepoti, ki jo je prvič videl in čutil.

«Takšno da je dekle?! Ni čuda, da tako norijo za njimi! Ali je greh, če je v tebi vse lepo do nekoga, če drugače ne moreš živeti?»

Tudi zanj bo moralo nekoč priti življenje, saj je že dovolj hrepenel po njem.

V prijetnem dvomu, ali bi se že nocoj približal dekletu ali ne, se je sklonil nad odprtino studenca in pognal kamen v globočino. Štel je, kdaj bo čofnil v vodo:

«Da, ne, da, ne...»

Če bo «da», se bo še danes zgodilo. Kaj mu mar, saj je že dovolj velik. Zakaj bi ne smel tudi on živeti?

«Daaa...» Kamen je udaril na vodno gladino.

Vendar se je fant še malo obotavljal.

«Južek! Kam si izginil? Pridi mi dolit vode.»

V sobi pri dekletu mu je splahnel ves pogum; še Tunikinega pogleda ni izdržal. Ona je mesila in včasih pogledala postrani nanj in se mu nasmejala. Da, imela ga je v zankah. «Južek, Južek!»

Dekletova razigranost je bila prenagla, da se ni mogel znajti. Samo pogledoval jo je. Od vročine in mesenja je vse teklo z nje. Zazdelo se mu je, da bi ji moral reči nekaj lepega.

«Tunika, vroče ti je! Bi pila?»

«Le prinesi, če misliš biti kdaj gospodar.»

Šel je v klet, se vzel na največji sod, oddelal pilko in potegnil vina. Boljšega Ilčevi niso imeli.

«Starine sem ti prinesel, Tunika!»

«Zakaj pa starine? Nič posebnega ni nocoj.»

Natočil ji je.

«Na!»

«Samo da s svojimi rokami ne morem prijeti kupice; nagni mi jo. Pa lepo moraš.»

Dekle je počasi srkala. Glavo je imela nagujeno nazaj, da ga je gledala v oči, ko je klečal z nogo na klopi pred njo. Ušel ji je smeh. Nekaj vina se je razlilo v nečke.

«Neroda! Ti bodo pa pijani, ki bodo jedli ta kruh.»

«Kaj pa, če bova midva?»

«Kako misliš? Meni se zdi, da si ti že malo pijan.»

«Od česa naj bom?»

«Boš že vedel!»

«Misliš?»

Dolgo sta se tako pogovarjala in nista zašla nikamor predaleč v besedah.

Nato je zunaj zarzala kobila. Domači so se pripeljali iz goric.

Južek je odsvetil z lučjo na dvorišče.

«Pozni ste!»

«Ko je dela toliko, da ne moreš nikdar končati. Kako pa je doma?»

«Tunika je pravkar zamesila za kruh.»

II.

Za Južka in Tuniko je bilo poletje lepo kakor še nikdar poprej. Vsega sta bila vesela, vse je kipelo življenja kakor njuni mladosti. Z zanosom sta delala, in delo jima je bilo potrebno, da so našle njune mlade sile pomirjenja v njem. Življenje ju je zajemalo v vsej svoji preprostosti; čisto drugače je prišlo, kakor si ga je kdaj predstavljal Južek. Nezavedno se mu je prepuščal; nekje v njem je bilo vse lepo do dekleta, da se je mehko, ki se je prebujala v

njem, včas kar sramoval, ali se mu je pa včas zazdela preveč otročja, včas že prebedasta; zato se je ogibal nepotrebnih misli in razglabljanj. Tudi se ni preveč brigal, kaj bo doma, če se razve; toliko pameti bo že vedno z njim, da se ne bo po nepotrebnem s čim izdal; bilo bi res nerodno.

Opazoval je Tuniko pri delu. Vlačila je vodo iz studenca in se spenjala z rokami, da se ji je napenjala bluza. Fantu je bilo, da bi jo kar naprej gledal tako mlado, vedno veselo, kako se vsa razživlja v delu.

Podzavestno je slutil, da se bo zgodilo med njima vse, kar bi rad. Tunika mu gotovo ne bo odrekla ljubezni, saj se ji dobro vidi iz besed, iz vsega, da bi rada fanta. Spomnil se je večera, ko se je norčevala iz njega.

«Dekle pa takšno, dekle; čeprav je kočarska!»

Počasi se bo že privadil življenja in mu bo marsikaj razumljivo. Malo se je bal dekleta, ker pač fantje ne živijo preveč lepo v mladih letih.

Vsako večerko je hodila Tunika na njivo po deteljo za živino. Vzela je srp in košaro, našela detelje ter jo prinesla na glavni domov. Južek ji je zadnje čase večkrat pomagal.

«Tunika, ali greš po deteljo?»

«Grem.»

«Vzemi vozek; nakosil ti bom še za jutri zjutraj. Zakaj bi se dvakrat mučila v grabo?»

«Če le utegneš?»

Na njivi sta bila sama. Okrog njiju so šumeli gozdovi in lep solnčen dan je bil. Tunika je ves čas klepetala in bila vesela. Mladima, kakršna sta bila, je šlo vse na smeh.

Fant je nakosil, zbrisal koso in zavriskal, da se je odmev lovil po bregeh.

«Ali noriš, ali kaj? Kaj si bodo ljudje mislili? Vriskaš pri belem dnevu.»

«Tebi na ljubo, Tunika!»

Na spodnjem koncu njive je skočil iz deteljišča zajec. Preplašeno je odbežal križem kražem v gozd.

«Ta jo maha, poglej, kakor zadnjič oni oné izpod tvojega okna.»

Tunika ga je malo zvedavo pogledala, če bi še česa ne vedel.

«Kdaj pa je kdo bežal?»

«Ti boš že vedela!»

«In če bi, kaj potem? ...»

«Tunika, vendar ...»

Rad bi ji povedal, da bo prišel on pod njeno okno in da mu ni prav, če se razgovarja z drugimi.

«Te hodijo dosti klicat?»

«Avša, ali meniš, da dekleta okoli pripovedujejo take reči. Oh, saj sem ti že zadnjič rekla, da si še velik otrok.»

Preko njiv je vel lahen veter in ju božal po zardelih licih.

«Ti ...»

«Kaj?»

«Boš huda, če te pridem jaz klicat?»

Široko ga je pogledala in se nato z rokami podprla na grablje. Oči so ji šle preko Ilčevih njiv, gorje, gozdov in travnikov.

«Kaj boš ti z mano?»

Vprašanje je bilo preveč preprosto, da je fanta presenetilo. Res. Ni bil čist pred njo. Tega ji ne more povedati, da bi jo rad samo tako, za nekaj časa. Da sploh tega sama ne opazi in da izprašuje, ko bi vendar morala vedeti, da je ne bo mogel nikdar vzeti!

Kakor bi mu brala misli, je rekla:

«No, vidiš zdaj! Strezni se, Južek! Saj ste vsi fantje enaki.»

Tiho je zapela: «... radi bi plavšali, imeli pa nobene.»

No, glede tega je imela prekleto prav. Zato je Južek molčal. Nato je bilo obema neumno, da se nista menila vse do doma. Pred hišo ni bilo nikogar.

«Tunika, imejva se tako radala!»

«Kako?» Gledala je fanta, ki je grebel s koso po pesku.

«Pojdi, pojdi! Saj sem ti že rekla. Toliko deklet je, ki bi bile zate, ki tudi nekaj imajo. Vi imate grunt, mi smo kočarski.»

Vzeti bi je Južek ne mogel nikdar, vendar jo je imel rad. Izhod iz vsega tega je bil nekje v daljavi, bil je neroden in zamotan, da fant prav nič ni vedel, kam in kaj bi.

Kar je bilo med njim in Tuniko, ni moglo zaspati. Zato sta si ostala z dekletom dobra tudi še naprej.

III.

Poletje je zaživelo še z vse večjo močjo.

Pred domačimi sta se sin in dekla skrivala, da ni nihče niti od daleč slutil, da bi bilo kaj med njima. Ko sta se pa kje na samem srečala, sta se drug drugemu nasmejala, kakor je navada med mladimi; saj navsezadnje ni ljubezen nič strašnega. Za skrbi, ki bi prišle, se nista dosti zmenila. Kaj bi z njimi! Skrbi so za stare čase in pridejo še vse prano.

Ker sta morala živeti tako narazen, so postajali poletni večeri za oba težki. Zato je Južek izprevidel — vse je bilo prepričano v njem — da brez Tunike ne bo mogel nikdar živeti. Tisti večer, ko je dekle mesila, in pogovori z njo pozneje so razvijali nagnjenja, da nista mogla biti več drug brez drugega. Misel na Tuniko je bila z vsakim dnem lepša. Vedno bolj je izginjalo tisto grdo razmerje do nje, da bi jo izkoriščal.

Velik križ je bil zaradi domačih. Ali misel na starše je bila nekje daleč, da je ni mogel upoštevati.

Zaživel se je v dneve, ki bodo prišli in bosta s Tuniko skupaj. On bo podedoval kmetijo in Tunika bo gospodinjala. Zelo rada se bosta imela, ko bosta tako drug ob drugem živela in delala. Tedaj se tudi Tuniki ne bo treba težko pehati kakor zdaj.

Izprva ga je motilo, da bi dekla postala kmetica. Sorodniki in domači bodo gotovo branili in bogve, kakšne bodo govorili po fari. No, Južek je bil otrok, in zanj bi ne bilo nič tako čudno, ko bi Tunika kdaj sedela pri fari med mašo v stolu kakor gruntarska. Ali si ni Tunika zaslužila vsega tega, ali ni bila več na nogah ko mati, ali ni opravljala pri hiši vsa težja dela? In živa je zadosti za dela.

Škoda, da ne bo imela dote. Malo težko se bo izplačevalo. Pa kje je še bilo vse to, in leta bodo že prinesla svoje. In tam daleč nekje bo življenje lepo, tisto življenje ob Tuniki.

Počakal bo noči, šel bo Tuniki pod okno in ji vse razložil, da bo vesela. Da bi mu le ne bilo nerodno pred njo.

Tako je vsak večer zatrdno sklenil, da jo bo šel klicat in da ji bo razodel to življenje v bodočnosti. Čakal je, da so pogasili luči v hiši; nato se je izmuznil tiho iz hleva, da niso zaškripala vrata, in se splazil proti deklinemu oknu. Nič nevarnega se ni moglo zgoditi v tej ljubezni, ker so bila okna zamrežena, da se ni moglo v kamrico. Greh ni bil mogoč. Zato se fant tudi ni bal vasovanja.

Ko so bile jasne noči, je videl skozi okno brez zastorov Tuniko, ki je prišla v kamrico, dvignila roke, si jih prekrizala za glavo, zavezala in se pretegnila v životu močno nazaj, da so se ji napele prsi. Vsa ta doživetja so fanta razvnela. Zelo dolgečasi ji je moralo biti po fantu. Razpravila se je in se usedla na posteljo. Ko je legla, je iznova zavzdihnila, si z roko popravila v kite spleteno lase na stran in se prekrizala. Fanta je mikalo, ko jo je opazoval. Poklicati si je pa ni upal; bilo bi ga sram, ko bi le malo slutil, da ona ve, da jo je gledal pri razpravljanju. Ko je nekoč nerodno stopil, da mu je zaškripal pesek pod škornji, je zbežal iz strahu izpod okna.

Nazadnje se je v nedeljo napil, ker je slišal praviti, da je v vinu korajža. Ponoči se je tiho sklonil k šipi in rahlo poklical:

«Tunika!»

Dekle se je zganilo v postelji in prisluhnilo z nalahko dvignjeno glavo v temo.

«Tunika!»

Vzpela se je in se zazrla v okno. Kako ji je, se ni videlo, ker je bila noč.

«Jaz sem!»

Dekle je obstalo pri miru. Poslušala je, če bi se v sobi poleg kaj ne zganilo, če bi gospodarjevi ne bedeli. Vstala je, bela, kakršna je bila v spodnji obleki, prišla do okna in ga tiho odprla.

«Južek, kaj si ti? Ti si pravi, ti! Kaj vendar misliš? Kaj če naju dobijo domači?»

Govorila je šepetajoče, tesno prislonjena na križe, da je fant čutil toploto mladega telesa. Južku je postalo zdaj vseeno; dobiti jo mora, naj bo tako ali tako, saj vendar ni kriv, če jo ima rad.

«Tunika, veš, kaj bi ti rad povedal?»

«No, kaj?»

«Ne smeš se smejati, Tunika! Vzel te bom za ženo!» Obmolnil je in se zazrl vanjo. «Ne misli, da se norčujem.»

Zavzdihnila je in rekla tako preprosto, da se je videlo, da misli v vsej resnici:

«Prismoda!»

«Tunika, glej, zakaj?»

«Izprašuješ? Kje te bodo pustili? Beži, beži, tega vendar ne morem verjeti!»

Zadeva se je vlekla pred fantom že preveč prazna, da ni vedel, kam bi dalje zagrabil, kako bi iznova začel.

Dekle se je zamislila.

«Južek, saj te imam, če hočeš, tudi t a k o rada.»

«Tunika!» Pobožal jo je s pogledom.

Pozno v noči sta se ločila. Zrak je bil svež, da je bilo obema lahko.

«Ti, škoda, da ne morem priti k tebi spat!»

Nasmejala se mu je.

«Nisi huda?»

«Vem, kako je,» mu je zamišljeno pritrdila.

Ker sta bila skupaj, sta se za slovo poljubila; bili so pa vmes križi kot žandarji, neizprosni, kakor vse, kar ju je nasilno razdvajalo. Zato je bil poljub grenak; sicer je pa bil prvi, ki ga je Južek dal kateremu dekletu. In pri vseh teh prvih dogodkih je mladim ljudem vedno nekam tesno. Dosti pričakujejo od življenja; ko pa začnajo živeti, se bojijo, da bi jim sanj, ki so si jih ustvarili za bodočnost, ne razbili, ko jim je vendar dana mladost, prepovedano pa živeti.

IV.

Ali mlado življenje je bilo med njima močno, da se ni dosti zmenilo za razmere, ki so ga utesnjevale; šlo je preko njih.

Dobila sta se na njivi, v gorici pri delu, kolikor se je pač največ dalo, da sta prišla sama skupaj. Med domačimi in delavci sta si naskrivaj prikradla poglede in nasmehe, ki so bili zanj že nekaj življenja. Bila je mladost, ki je prekipevala sredi življenja na kmetih.

Nato se je bližala jesen; listje je orumenelo po drevju, gozdovi so bili prebogati prelivanja barv. Odprla se je jesenska paša; pri Ilčevih je bila Anka, Južkova sestra, za pastirja. Tam se deca o marsičem razgovore, tam je Anka zvedela, da se govori okoli, kako je med deklo in njenim bratom.

«Južek, kaj pa imaš z našo deklo?»

Vprašujoče jo je pogledal. Da se bo kdaj razvedelo, je bil nekako pripravljen, vendar ga je sestra preveč iznenadila napadla.

«Kaj imam?»

«Misliš, da sem slepa? Zdaj sem se spomnila: zakaj si zadnjič odskočil od dekle, ko sem prišla v hlev?»

Južek že od nekdaj ni trpel te šolarske frklje z njenimi petnajstimi leti. Saj ga je tožarila staršem za vsako malenkost. In mama je vlekla z njo in ji dajala potuho. Dobro jo je poznal, že od nekdaj je bila emera, če je samo prste položil

navzkriž, je povsila nos. Da se zdaj vtika med njuno lju-bezen, da ju morda zalezuje, se je fantu res zdelo za malo. Kaj mu bo pridigala, frklja, ki se na življenje ne razume in še ne zna prijeti za nobeno delo.

«Kaj ti mar! Otrok!» Zaničljivo se je obrnil od nje.

«Jaz bom pa mami povedala, in atu! Dekla bo morala od hrama, kaj si le misli? Kaj veš ti, bedak si še!»

Fantu je bilo preveč. Toliko da ji ni ene primazal.

«Samo zini kaj! Nabijem te, da boš pomnila! Mislite, da vam bom le garal pri hiši? Sploh naj te nič ne briga, kaj delam!»

«Le počakaj, boš že videl!» mu je kričala od daleč.

*

Zvečer je povedal Južek dekletu, da sta se sprla z Anko. Gotovo ne bo molčala, ker si z mamo vse zaupata.

Noč je bila neprijetna, ozračje je bilo napeto kakor pred nevihto. Nekje v ozadju se je pobliskavalo na nebu. Mlada dva nista vedela, kako bi si pomagala.

«Južek, jaz bom rajši prej odšla iz hrama. Najbolje bo za oba. Kaj mi bodo rekli domači, ki so me dali sem; domov bi ne šla rada stradat. Bom že naletela kje na službo.» Počakala je malo in je nato s težavo začela: «Če bi le ne bilo kaj iz tega, kar je bilo med nama. Joj, mene je strah; kaj če bo otrok?»

«Otrok?»

Misel se jima je ustavila ob tej veliki zadevi, ki bi jima bila strašno v napoto.

«Moj Bog, ljudje!»

«Zadnje dni mi je tako čudno, da ne vem, kam bi se dejala.»

Fantu se je dekle zasmilila. Kako so ženske uboge! Kaj je fantu? Pride in odide! Dekle naj se pa pokori. Zazdelo se mu je, nekje v sebi je občutil, da nekaj ni v redu, da se godijo krivice; nazadnje, ko ni našel drugega izhoda, je hotel povedati dekletu lepo besedo, da bi ji pregnal vso skrb.

«Saj ne bo otrok, Tunika! Vem, da ne bo! In ko bi tudi bil, nič se ne boj, Tunika, kaj me brigajo domači; nič ne reci, nekako bova že živela, saj se vendar imava rada.»

«Oh, kaj veš ti!»

Da, večer je bil grenak za oba.

V dnevih, ki so nato prišli, jima strah ni dal več miru. Čeprav je kazalo, da pri hiši še niso nič zvedeli, da Anka ni nič izklepetala, ju je vendar začelo marsikaj razbijati. K temu se je pridružila še misel na otroka, ki se ne bo smel roditi. Kako bi mu gledali na vsak kos kruha, ki bi ga pojedel.

Ne, otrok ne bo smel biti rojen!

Včasi so ga obletavale grde misli, da se jih je pozneje pred dekletom sramoval. Za kmetiško pamet je bila dekla nižja od tistih, ki imajo grunt. Tisto, da bi bila Tunika kdaj kmetica, je v takih trenutkih obupa vedno bolj izginjalo in se dozdevalo vse bolj nemogoče.

Dekla — kmetica!

Nato je videl Tuniko, ki bo postala mati; nezakonska mati, in kako jo bodo zapodili iz hiše; bogve kam daleč bo odšla v službo in morda se ne bosta mogla več tako pogosto videti; nato so vstajale govornice pred njim, prizori, ki bodo doma. Na koncu je vstal za vsem tem otrok, kako leži v dekletovem naročju in že maha z ročicami. Majhen je, močan, okrogla, zdrava ličeca ima in smeji se že. Tunika ga doji. Misel na grunt mu je razbila predstavo. Ta otrok mu bo v napoto, da se ne bo mogel bogato oženiti. Da bo Tunika kdaj njegova, je plahnelo iz dneva v dan. Sicer je pa opazil, da Tunika ni gradila na teh njenih sanjah, ker je bila toliko pametna, da je vedela, da bi bilo nemogoče. Rada sta se imela in se še imata; saj ne minejo take reči, kakor bi se človek mimogrede na kaj ozrl in pozabil pozneje pri prvem srečanju. Morda bo v življenju še dosti mislil nanjo,

morda mu bo še kdaj težko po njej. Ali prlibito je bilo, da je poroka med njima nekaj najbolj nemogočega.

Tunika je čutila, kaj se godi s fantom zadnje dni. Grunt je ležal neizprosno med njima; bil je več ko življenje, za katerega se izplača biti na svetu.

Čez teden sta se neki večer peljala s kobilo z dela; Tunika se je razjokala na Južkovih prsih. Težko mu je bilo, ko jo je gledal, kako joče; nič ni vedel, kaj naj stori.

«Nič ne pomaga več, otrok bo!»

Nerodna, brezizhodna misel je bila zvezana z otrokom; v daljavi nekje se je zdela kot nekaj lepega, kar človeka okrepi v življenju, kar mu da novih sil in radosti, ki je pa zanj prepovedan sad.

«Otrok!»

«Tunika, midva ne smeva imeti otrok! Morda pozneje kdaj!»

Nato sta obmolnila. Voz je enakomerno odskakoval po kolomajah za kobilo. Gozd kraj ceste se ni zganil. Nič ni vabil kakor včasih prejšnje dni, ko sta se vračala po večerih z dela tod domov.

Pred očmi jima je vstajalo vse, kar so doživeli mladi ljudje v takih ljubeznih. Vas s svojimi hišami tam spodaj je bila videti stroga in negibna, kakor cerkveni stolp okamenela v svojem dognanju, da je greh, kar je med njima.

Dekletova glava se je naslanjala na njegove prsi, kakor da prosi pomoči pri njem.

«Kaj naj storim?»

«Saj je že večkrat katera zanosila, Tunika, in ni dobila otroka.»

Da, izginiti bo moralo, kar ju teži, in neko jutro bo spet vstalo življenje iznova, in vse bo zopet dobro in lepo.

Bil je klavrn izhod, če je Južek pomislil na trenutke, ko je čutil v sebi moč, da bi se sprl z vsemi domačimi in jim izmetal vso krivičnost njihovega gledanja, ko je prvič začutil v sebi moč moza. Ali razmere so bile za zdaj še premočne, in fant je ostal otrok.

In tako se je Tunika v jutru, ko bi morala odromati na Goro, odpravila k padarici. Vrnila se je blede. Gospodinja jo je zvečer pri opravljanju debelo pogledala.

«Kaj je tebi?»

Iz bojazni, da bi se ne izdala, se je dekla sklanjala nad delo in stiskala zobe. Bolečine ji pa niso hotele ponehati. Nestrpno je čakala, kdaj bodo odšli spat, da bi se ulegla in govorila z Južkom.

Dolgo ni potrkal ali poklical. Poslušala je noč. Vsak šum zunaj jo je navdajal z upanjem, da bo fant kmalu prišel in da bo obema laže. Zunaj so najprej vpili fantje, nato so nekje pela dekleta. Kočarske so se vračale z dela. Bile so na derj pri nemškutarški gospodi iz Ptuja. Tudi ona je hodila nekda tja. Spominjala se je razposajenega dekliskega življenja, ki je bilo drugače težko — vendar si ga je nocoj zaželela. Joj, kaj se je danes zgodilo z njo; pa saj ni mogla drugače, in tudi druge delajo tako. Ali je šlo to življenje za vedno mimo nje?

Fantu je bilo hudo. Vedel je, da se ženske rade jočejo, pa jo je tolažil:

«Saj bo minilo, Tunika!»

«Joj, kako je meni! Tako mi je, da bi umrla!»

Debele solze so ji lile po obrazu.

«Oh, kričala bi, če bi smela», je iznova zaihtela. Drgetala je, da jo je fant prosil, naj gre v posteljo, naj se prespi; videla bo, da bo zjutraj vse boljše.

«Dobro se odeni; noči so zdaj že hladne.»

«Južek, da ne boš komu pravil, ker me še zaprejo.»

«Tunika, ne misli tako o meni!»

«Da bi mi le huje ne bilo. Joj, kako je meni...»

Ločitev je bila težka. Noč je bila za oba nemirna. Južek je čutil, da bi brez Tunike ne mogel živeti.

Zjutraj se je Tunika, ko je nesla škap k rme svinjam, zgrudila. Zavlekli so jo na posteljo in poslali po duhovnika. Vpila je, da je bolelo človeka, ki jo je slišal. Južek je prebledel; kakor da mu hočejo klecniti kolena.

Dekle je izgubila napol zavest, da je malo vedela, kaj se godi z njo.

Naspol je videla babe, ki so silile, da bi izvlekle kaj iz nje. «Seveda, zanosila je, in namesto da bi se šla potožiti Mariji na Gori, je odšla h kakšni ničvredni babi. S kom neki je le zanosila?»

Tunika je bila daleč od njihovih nizkotnih pozvedovanj. Tega jim ne bo razodela, da ji še to, kar jo veže lepega s fantom, razbijejo!

Okoli poldneva je pripeljal nekdo župnika.

«Velik greh si naredila, zdaj pa le trpi in prosi Boga, da te reši. Ubijalka si, ubila si mlado življenje. Nerojeni otroci vpijejo po maščevanju. Strašen greh je to in težko odpustljiv.»

Dekla je izgubila zavest.

Po zdravnika niso poslali, zakaj na kmetih si ne delajo nikoli nepotrebnih stroškov, kar se služinčadi tiče.

Popoldne so se pripravili v prikletu. Vpil je gospodar, vpila je gospodinja.

«Prekleti otrok, kaj si imel z dekleo?»

Anka jim je nekaj izblebetala. Zdaj so hoteli priti na gotovo. V fantu se je upiralo, da bi jim vsaj malo potrdil njih zbegane sumnje; da bi moral zdaj, ko je Tunika že toliko prestala, lagati pred temi ljudmi, ki so mu vedno zavirali življenje. Ali naj jim pusti, da mu bodo razbili še to, kakor vse, kar si je kdaj lepega izgradil?

«Kaj vas briga?» je bruhalo iz njega.

«Kako?»

Tokrat jim je izmetal vse, kar ga je težilo. Bilo mu je tako vseeno; preveč so se hoteli poigrati z njim.

Nagnali so ga iz hiše. V sobi je bilo Tuniki strašno hudo, da je umirala...

*

Drugo noč se je vrnil Južek domov. V hiši, spredaj, so gorele luči. Tunika je bila na mrtvaškem odru. Fant se je vzpel na prste in pogledal skozi okno. Bogomolka je dremala poleg mrtve z rožnim vencem na rokah. Južek se je splazil tiho v hišo. Rahlo je odmaknil vrata, da niso zaškripala. Po prstih se je približal krsti, ki je bila vsa v jesenskem cvetju. Sklonil se je nad Tunikin obraz in ga razkril. Zastal mu je dih. Obraz je imela čisto črn. Tudi roke, omotane z rožnim vencem, so bile črne.

Iz fantovih oči so privrele solze.

«Tunika!»

Prekrižal jo je še in se sesedel pri peči na klop.

«Te bele roke bodo grizli črvi, njeno belo telo bo razpadlo.»

Zgodilo se je nekaj nenaravnega, da je fanta popadla groza. Dosti mrtvih je že videl, ali bili so starci; če pomrejo ti, ni nič nenavadnega. Južkova pamet ni mogla dojeti, da bi mlad človek umrl.

Ostal je na klopi vso noč, in zjutraj mu ni nihče nič rekel. Ogibali so se ga.

Popoldan so jo nesli med polji. Ajda je cvetela s težkim medenim vonjem. Bila je jesen. Čebele so pile iz polnih cvetov in nagibale bilke, kakor se je Južek v poletju nagnil nad Tuniko in pil poljub iz nje.

Fant se je malo zmenil za polja okoli. Tunika je umrla za vso lepoto življenja. Nikdar ne bo več rasla s temi drevesi in polji, ko pride pomlad in zaživi novo življenje. Mlada leta kakor da so minila za Južka.

Krsta je bila težka; kakor bi nesel svojo mladost k pogrebu, je bilo.

Morda bo kdaj tudi življenje zanj, samo težje bo...

Kadar mož kupuje
velikonočne piruhe

Vera Gogala:

Ž e n a

Veselo žvenketajo žlice in beli krožniki se smejejo s pogrnjene mize. Inga si odpne predpasnik in pogleda na uro. Vsak čas bodo tukaj. Po stopnicah že drobne preskakujoči koraki in kakor solnčni žarki se ulijejo v sobo s svežimi lici in nasmejanimi obrazi trije Ingini otroci.

«...dan! ...dan! Mama, kaj si skuhala?»

Že sedijo za mizo, bingljajo z nogami in obračajo krožnike. Med vrati pa odlaga suknjo oče in poljubi ženo na lice. Trije od dežja oroseni plaščki vise na drogu v kuhinji in trije pari škornjic se suše v kotu.

Po kosilu se brhko zavrti po kuhinji najstarejši deček in pomaga materi pri pomivanju posode. Rika stoji na stolu pred omaro, sprejema iz bratovih rok obrisane krožnike in sklede in jih deva na police. Franček pa s cunjo otira škornje, da se svetijo ko solnce.

«Imate mnogo nalog?» vprašuje Inga in spremlja otroke v delovno sobo. Pregleda urnike, izbere knjige in posluša, kaj pripovedujejo otroci. Zdaj se skloni nad prvega in pregleda nastavek računske domače naloge, potem vzame knjigo in ponavlja vrsto za vrsto z malo Riko, dokler otrok pesmi ne zna do konca. Tudi Franček se muči z domačo nalogo. Inga prisede k njemu in s ponosom sledi mali ročici, ki vleče dolge ravne črte čez vrste zvezka. «Zdaj moram iti. Čez eno uro

se vrnem.» Nasmehne se in odide, otroci pogledajo zamišljeni v svoje delo za njo.

Danes je mračen dan. Boris že oblači suknjo in odhaja v službo. Malodušno gleda predse in počasi izpove, kar ga ves čas teži. «Inga, vedno hujši časi so. Spet so mi priškrtnili plačo. Za sto dinarjev.» Ne ozre se v ženo, bolelo bi ga, ko bi srečal otožne oči.

Inga pa ne vzdihne, niti ne skloni glave. Pred moža stopi in mu nežno popravi ovratnico. «Boris, dokler sva zdrava, se ne boj!»

Inga se nikoli ne pritožuje. Boris jo mora občudovati. Ponosen je nanjo in hvaležen ji je za vsako razvedrilo. Nje smehljaj ga ozdravi vsake malodušnosti in izpere poteze skrbi z njegovih lic. Izven doma ga zasleduje sivi dan s svojimi vsakdanjimi skrbmi. Enakomerno poteka njegovo življenje med stenami uradnih prostorov in skozi lisasta okna slabotno sili svetloba in dela obraze tope in stare. Ko pa Boris odpre vrata svojega stanovanja, ga sprejme življenje, pravo življenje. Tiho in skromno živi družina Borisa Maharja in nihče niti ne slutiti, koliko svetlobe in solnca je za temi vrati.

Inga je sama. Ura edina moti tišino v sobi. Inga si zapoje in išče v miznem predalu. Ves njen mladostni, izraziti obraz govori o miru in zadovoljstvu. Zakaj Inga je res zadovoljna. Saj ima dom, družino, spretno roke in svojo veselo pesem, ki jo spremlja ob vsakem delu. Zdrava je in mlada. Iz svojega skromnega življenja zna črpati vse lepo in nepozabljivo in taki trenotki sreče jo ogrevajo. Veseli se življenja, solnca se raduje in dežja. Tihi večeri s solničnim zatonom jo osrečujejo. Inga ljubi pokrajino v okviru svojega okna, ko se dim razteza in izgublja nad hišami in se višnjevo nebo v zarji preliva v mavričaste bleske. Neusahljivo pesem ljubi in ljubke zvoke narave. Hvaležna je usodi za vsako peščico sreče in živi le za družino.

Inga izvleče iz miznice mapo in lista po njej. Iz otroške sobe se čujeta dva skoraj pojoča glasova, ki ponavljata vrsto za vrsto. Inga stisne obrvi in se zamisli. Kakor zatopljena v daljavo blodi z zamišljenim pogledom preko okenske zavese v sivino neba in drobna gubica med očmi ostane. Inga misli. V duhu si predočuje modele, razkošne obleke se vrste pred njo, in Inga jih izbira. Njeni izraziti govoreči prsti rišejo s svinčnikom skice na papir. Inga zapre oči in išče podrobnosti. Tedaj se nasmehne, urno nariše, obleče na papirju sloko žensko postavo, jo ogrinja v sijajno večerno obleko in odeva v ogrtač. Na drugem listu se igrajo njeni prsti z mičnimi skicami kostumov, pomladnih oblek in sportnih podrobnosti. Vse vstaja izpod potez, Inga olepšava, izpreminja in popravlja izraze lic pod svojevrstnimi klobučki. Dva nova lista sta spet narejena. Že jutri odnese ves zvezek v izbranih modnih barvah v ogelno palačo. Za prodane skice pa bo kupila Riki in Frančku čevlje.

Inga prižge svetilko. Temno je že v sobi in oblačen dan moreče stiska dušo. Inga zapoje, in

v duši se zjasni. Otrokom razdeli malico in prične s krojenjem oblekic. Kupila je blaga za vse otroke. Za prvega ureže po kroju, za Riko in Frančka pa malo manjše. Veselo drdra šivalni stroj in otroci v krogu sede pri materi in pojo z njo.

Tedaj jih zmoti zvonec. Tuja gospa stoji med vrati in se razgleduje po sobi in obrazih. Inga jo povede v svojo sobo. Elegantna tuja dama ji razloži, da želi idejo za izbrano, elegantno, svojevrstno masko. Zvedela je od tovarišice, da se gospa Maharjeva ukvarja s takimi rečmi.

«Dober okus imate», pripomni gospa v kožuhu in ogleduje zavržene risbe v košari. Inga je pripravljena. Ogleda si gospo, zamišljeno nasloni lice v dlan, in že črta, riše, ustvarja svoje ideje na papirju in tiho razlaga predse svoje domisleke. Gospa ogleduje Inge roke in profil ter bežno posluša njene pretrgane stavke. Inga izgotavlja z zadnjo potezo tretjo masko in jo predstavi dami. Gospa je očarana. Inga ni mislila na tako hitri uspeh. Vajena je dam in njih neodločnosti. Včasih sedi dolge ure z njimi v pomenku in črpa svojo izumljivost. Take gospe jo utrujajo.

Mlada gospa spravi vidno vesela slike v torbico, položi na mizo bankovec in odide zadovoljna sama s seboj. Inga pogleda denar in se nasmehne. Spet bo odvezla možu majhno breme.

Inga nikoli ne miruje. Vsako prosto minuto zna izrabiti, vsakega dneva, v katerem ji je uspelo mnogo napraviti, se veseli. Vsak čas preseneti Borisa z nakupi otroških potrebščin in z majhnimi darili. Boris se veseli blagoslova v družini in mnogo ne razmišlja. Saj se ne zaveda, da stoji njegov pravi blagoslov pri njem in ga gleda z vdanimi Inginimi očmi.

«Pridna si!» ji reče včasih, in Ingi se dobro zdi. Ko odhaja, stoji Inga pri oknu in gleda za njim. Po ulici bežijo odpadli listi in na golih vejah sedijo vrabci. Komaj, komaj da posije blede žarek skozi razbeglo meglo in da prvi veter lahno zamaje topole v parku, že oživi Inga v radosti in pričakovanju pomladi. H klavirju sede, dremajoče tipke ožive pod njenimi lahnimi prsti in izlivajo v pesmi čuvstva, ki jih Inga iz svojega srca polaga vanje. Pri vratih stoje otroci in tiho poslušajo mamo. Čujejo pesem, ki najde pot do človeških duš.

Inga prinese košaro s šivanjem in se poglobi v novo delo. Kroji, striže, pomerja, šiva. V spretnih malih rokah ji nastajajo otroške igrače, živalce, ki zvedavo gledajo v svet s svojimi steklenimi očmi, se zbirajo v košari in čakajo, da jih Inga zamenja v denar. Inga se po otroško veseli svojih izdelkov in se težko loči od njih. Vsakokrat pred prazniki se košara izprazni, in Inga skoraj žaluje za malimi gobčki živalic, za modrimi steklenimi očmi in nališpanimi pajaci.

Le v tistih prelepih popoldnevih, ko so otroci samo njeni in jih ji ne odvzameta šola in učenje, zapre Inga vse svoje delo v miznico in se z vsem srcem posveti otrokom. Že v prav rani mladosti jih je s preprostimi besedami in z zgledom na-

vdušila za vse lepo. Ko se zmračil in se ročice upro vsakemu delu, vzame Inga v roke napol izgotovljeno volneno jopico in z zasanjanimi očmi pripoveduje svojim otrokom povesti. «Mama, takšno, ki je še nismo nikdar slišali!» In Inga govori. V okrogle obraze gleda, se smehlja in pripoveduje. Takih pravljic niso še čula mala ušesa. Za svoje otroke koplje zaklade iz zemlje, ustvarja čudežna bitja, živalce in palčke, prince-ske in kraljeviče, da se otroci ne premaknejo z mesta. Ko je pa pravljica končana, vsi naenkrat ožive in zaprosijo novo. Tedaj jih poljubi, jim zaigra na klavir in z veselo pesmijo odide v kuhinjo.

Neizmerno jo veseli, če more s trudom svojih rok prihraniti izdatke, če more skrivaj zaslužiti in se potem veseliti svojega uspeha. Če si ukrade malo časa, si zamišlja vzorce za blazine, s spretno roko in okusom poizkuša sestavo barv in si iz-

mišlja najrazličnejše motive, da jih ponese svoji odjemalki. Življenje Ingino je polno vsebine, pestro in bogato. Bogato v bolečini in skrbi za otroke, prelepo v radosti in soglasju. Inga je zadovoljna in si ne želi več. Otroci, mož in dom, to je njen svet.

«Boris, ali si zadovoljen?» vprašujejo njene oči. Mož pa se le nasmehne in se ne čudi, zakaj ga ne vleče v poslikano življenje v hrupu mesta in zabavišč, zakaj je tako čvrsto navezan na dom, na otroški smeh, na Ingine vdane oči. In ko pričaka nedeljo, edini prosti dan, si naloži nahrbtnik na rame in odpelje svojo družino v svetli solnčni dan.

Sredi zelenih gričev, sredi zardelih lic se sprosti vseh težav in je srečen. V travi ležijo, v zračni senci, in poslušajo zvonjenje v zraku. Nad njimi pa čuva jasno vsemirje s svojo tiho neskončnostjo.

Ali ni takšno življenje lepo?

Velikonočni zajček

Na gozdnem obronku je sedel zajček v topečem se, umazanem snegu.

Bil je lačen in zeblo ga je. Tu na visokem severu pride pomlad zmerom pozno. Pogledal je okoli sebe. Globoko spodaj v dolini je šumljal razposajen potoček, drugače ni bilo slišati nobenega glasu. Mrak je že ležal nad dolino. V daljavi se je zdajci posvetila lučka. Tam je ležala velika kmetija, in gotovo so se zdaj pripravljali k maši, zakaj danes je bila velika noč...

Velika noč... In kje naj dobi bilko trave, zeljnat list in vsaj en solnčni žarek, majceno upanje? Da bi se nekoliko ogrel, je začel zajček skakati. V dolgih skokih se je pognal proti kmetiji. Vse njegovo bitje je bilo prežeto od ene same misli: «Do siteda se najesti! Še enkrat jesti do siteda!»

Zdaj je prišel do kmetije. Okno kleti je bilo odprto in iz kleti je prihajal vonj — vonj — ne da bi pomislil, je skočil zajček v klet. Bila je globlja, kakor si je mislil. Toda priletel je na kup mehkih, sladkih — zeljnatih glav.

Jedel je in jedel. Treba je bilo toliko jesti, da pozabi vso dolgo zimo in se najé novega upanja in uteši hrepenenje.

Tedaj je zaškripalo in zažvenketalo. Vrata so se odprla in svetloba majhne leščerbe je napolnila klet. Kmetov sin je prišel po smetano. Okno se je bilo že malo razsvetlilo od jutrnje zarje, velikonočno jutro je srebrno posijalo v klet. Zajček se je pognal v obupen skok, vendar ni mogel doseči okna. Kakor iz uma je planil v kot kleti in obsedel, ves prevzet od groze pred človekom.

Človek in žival sta se spogledala. In mladi kmet je pomislil: «Ej, kdo bi si bil mislil, da si bom ujel divjačino! Ali naj ga zaprem v kletko in ga hranim, da se odebeli? Ali naj ga rajši takoj ubijem?»

Med tem se je približal zajcu, ki se ni ganil, ampak je kakor vkopan čepel na svojem mestu in ves drhteč strmel na bližajočo se smrt.

Mladi fant se je sklonil in pobral negibnega zajca. Kakor mrtev mu je ležal na roki, toda srce mu je divje razbijalo in srepe oči so izražale smrtno grozo.

Smehljaj je zaigral človeku okoli ust, ko je zrl na brezmočno bitje. «Ali naj ga primem za zadnje noge in ga treščim ob steno? Saj bo takoj mrtev!» Tisti mah je začutil na svoji dlani divje utripe zajčkovega srca. In v tistem trenutku se je spomnil dekleta — Sigurde — in začutil utripanje njenega srca v svoji žuljevi dlani. Da, prav tako je razbijalo njeno srce, ko je minulo nedeljo plesal z njo zadnji ples, preden sta se odpravila domov in ji je rekel, da jo bo spremil. Da, prav tako je razbijalo! Teden dni je bilo treba, da se je zavedel razbijanja njenega drobnega, toplega srca... Česa se je bala ona? — Smrti, kakor ta zajček? Ali se je bala kake nevarnosti? Nevarnosti! Ali jo je bilo njega strah, ki jo tolikanj nežno ljubi? Ali ga morda tudi ona ljubi in jo je strah same sebe?

«Zajček,» je rekel kmet, «kaj te je strah, ljubi zajček?»

Čutil je zajčkovo toploto, ki se mu je počasi razlivala po roki. Previdno je stopal, kakor da bi nosil svojo ljubo na rokah.

Stopil je iz kleti in odhitel po stopnicah na vrh.

«Ljubim jo,» je rekel glasno. «Ti uboga dekle, ki ti je srce tako divje razbijalo pod mojo dlanjo! — Kako topel si, zajček. Tudi ti imaš srce! In Bog ve, kaj čuti tvoje srce? Morda tudi ljubi? Zajček, kje te čaka ženica?... Bodi blagoslovljen, zajček, danes na velikonočno nedeljo. Ali nismo vsi isto — razbijajoča srca?»

Razklenil je roke. Zajček je skočil. Sneg se je lesketal na solncu. Na robu gozda je obstal, postrigel z dolgimi uhlji in se ozrl po novem svetu. O, sreča utripajočega srca!

Tam je sedel, dokler se niso oglasili farni zvonovi. In prav tedaj je rekel fant dekletu:

«Ljubim te — in ti ljubiš mene!»

«Kdo ti je to povedal, ljubi?»

Sklonil se je k nji in ji skrivnostno šepnil na uho:

«Zajček!»

Zgodba o kmetu Andreju

Nesreča se je začela s tem, da sta poleteli kmetu Andreju v eni noči poginila dva konja. Takrat je molčal in stiskal pesti v žepih. Prišel je konjač in odpeljal mrtva konja. Kmet Andrej je šel drugi dan v sosednji trg, da bi izbral na sejmu dva nova konja. Spotoma je pač premišljeval, ali je vredno, da se je mesece in mesece trudil, ko je sad dolgega dela in truda v eni sami noči uničen. Pridelke, ki so še ležali na poljih, je bilo treba spraviti že zdaj v mesto, pa naj je še tako tiščal pesti v žepe. Z novima konjema je peljal žetev domov, in prišel je čas, ko je šel zgodaj zjutraj z novima konjema in plugom na polje. Delo je storilo Andreja še tišjega in bolj zakrknjenega, vendar je vsak, kdor ga je gledal, kako je hodil za plugom, lahko videl, kako zelo ljubi zemljo, ki je njegova.

Tedaj ga je doletela druga nesreča, in ta ga je še bolj zadela. Iz mesta je prišlo pismo, ki mu je sporočalo, da je izgubil tožbo, ki jo je imel s sosedom zaradi meje. Takrat je Andrej udaril s pestjo po mizi in zakričal:

«Ni več pravice na svetu!»

Ko je hotela žena v nedeljo zjutraj iti z Andrejem v cerkev, je zamrmral:

«Kar sama pojdi!»

Žena mu je brala črne misli na čelu in vzdihnila:

«Nikar se ne pregreši, Andrej!»

Toda Andrej je ostal doma.

Naslednje tedne je bil njegov obraz še bolj teman, in kadar je hodil za plugom, je bil videti ves divji. Ponoči, ko sta že ležala v čumnati, se je žena sklonila nad njegov zagrenjeni obraz in zašepetala:

«Nikar več ne misli na to, Andrej. Saj imava dovolj. Za naju dva imava vsega dovolj!»

In kmet Andrej se je spet nekako potolažil. Zdaj je spet s tekom jedel in delal. A tedajci ga je doletela tretja nesreča. Veliki kozolec je pogorel.

Tisto noč je Andrej obupan vil roke. Nebo je bilo rdeče od požara, in tri vasi daleč so lahko

videli ogenj. Nihče ni vedel, kako je bil nastal. Žena se je bila sredi noči zbudila, zagledala rdečo svetlobo, ki je lila skozi okna, in zakričala:

«Andrej! Gori, gori!»

Andrej je skočil iz postelje in zdirjal venkaj. Zunaj je prav tisti mah udarilo plat zvona, in kmalu je bila vsa vas pokonci. Gasilci so prihiteli iz bližnjih vasi in rešili hleve in gospodarsko poslopje, toda kozolec je pogorel do tal. Andrej je stal sredi množice in ni ganil s prstom, da bi poizkusil rešiti kako stvar. Bilo je, kakor da bi bil izgubil jezik, le zdaj pa zdaj je divje zastokal: «O Bog, o Bog!»

Tudi župnik je prišel na pogorišče, da bi stal Andreju ob uri preizkušnje ob strani. Toda Andrej mu je obrnil hrbet in zamrmral:

«Pojdite k moji ženi, ki leži na pol mrtva pri sosedu. Morda vas ta potrebuje!»

Od tistega dne ni Andrej več delal. Ure in ure je presedel pri oknu in strmel na dvorišče. Konja sta rezgetala v hlevu, ali Andrej ni šel k njima, da bi ju vpregel pred plug.

Časih ga je žena poklicala k svoji postelji, zakaj od tiste noči, ko je pogorel kozolec, je ležala bolna. «Andrej, zakaj ne naprežeš? Andrej, nikar ne obupaj, drugo leto si postaviva nov kozolec!» in okoli ust ji je zaigral bled smehljaj.

Prišel je zdravnik in prišel je župnik, in Andrej je molče stal pri oknu. Žena je bolehala čedalje bolj, toda njen tihi pogled je časih pripravil Andreja, da je vendarle zapregel konja in pognal na polje.

In prišla je velikonočna nedelja. Žena je vsa šibka ležala na postelji, prsi so se ji visoko dvigale in padale, videti je bilo, kako težko lovi sapo. Oči so v nemem strahu visele na Andreju, in zdajci je zaprosila:

«Andrej, pojdi v cerkev!»

In Andrej je šel po dolgem času spet v cerkev. Župnik ga je zagledal, kako je ves tuj in širok

sedel v prvi klopi, z rokami uprtimi v kolena. Andrej ni gledal na prižnico, le zdaj pa zdaj je globoko zasopel. In tedaj se je zgodilo nekaj, česar vaščani še niso pomnili: med pridigo je mahoma nekdo vstal in z opotekajočimi se koraki odšel iz cerkve. Bil je kmet Andrej.

Vrata so se glasno zaprla za njim...

Kmet Andrej pa je nemiren zdirjal na svoja polja. Hotel je priti do jasnosti sam s seboj, z Bogom in s svojo nesrečo. Nova setev se je razprostirala pred njim, in nad poljem so se spreletavale vrane. «Nesrečo prinašajo!» je pomislil Andrej.

Ko se je vrnil v vas, mu je bilo, kakor da preži nanj nova nesreča. Ljudje so se mu umikali, ga plaho gledali in šepetali za njegovim hrbtom. Tedaj je prešinilo Andreja: «Črne vrane! — Moja žena!» Spustil se je v tek. Ljudje so obstajali in strmeli za njim, in Andrej si je mislil, da gotovo že vedo: žena mu umira... Nič več ni mislil na konja, ki sta mu bila lani poginila, na izgubljeno tožbo in na pogoreli kozolec! To ga ni več bolelo in ni bilo vredno besede v primeri z grozo, ki jo je začutil ob misli, da ga utegne žena za zmerom zapustiti. Tekel je kakor za življenje, za vero in za Boga. Spotoma je skočil v župnišče in zaklical župniku: «Pojdite z menoj, pomagajte mi!»

Ko je stopil z župnikom v domačo čumnato, je ležala žena s sklenjenimi rokami na postelji in spala. Smehljala se je... In veliki, trmasti, zagrenjeni Andrej je bil pred tem smehljajem čisto tih in majhen in je samo skušal skleniti roke kakor žena, ki je spala svojemu zdravju naproti.

Ko se je žena čez nekaj časa zbudila in zagledala Andreja z župnikom pred svojo posteljo, se je srečno nasmehnila.

«Kajne, Andrej,» je tiho zašepetala, «k letu si postaviva nov kozolec?»

Tedaj je Andrej pokleknil ob njeni postelji, in solze so mu zalile oči. A te solze niso bile več izraz grenkobe in jeze, bile so solze sreče, in župnik je tiho zapustil sobo...

Velika noč pri nojih

L. P.:

Velikonočna vožnja s čolnom

Izmed štiri in dvajsetih snubcev njenega ovdovelega srca in «dobro uspevajoče delikatesne trgovine», ki je v svojem ženitvenem oglasu ni pozabila navesti, ji je bil po sliki in po pismu najbolj všeč gospod Karel Pečevnik. Gospod Pečevnik sicer ni bil samostojen trgovec, temveč samo nameščeneec večje pisarne, a slog njegovega pisma ji je razodeval njegovo odločnost, in njegova slika je bila kakor röntgenska slika junaškega srca in kremenitega značaja. Pisala sta si nekaj pisem, v katerih sta se skušala spoznati, pisma so postajala čedalje iskrenejša in pristržnejša, in nazadnje sta se zmenila za prvi sestanek na velikonočno nedeljo.

Ali ni bil ta dan kakor nalašč za njiju? Velika noč — ali ne pomeni vstajenja — vstajenja v novo življenje? Gospod Pečevnik je ta dan dobre volje vstal in podobne misli so ga navdajale, ko je stopil v vlak, ki naj bi ga pripeljal v majhno tuje mesto. Bilo mu je, kakor da se pelje sreči nasproti... Tudi vlak je bil okrašen z zelenjem, saj ni čuda, ko je peljal toliko izletnikov v lepo velikonočno nedeljo. In ko bo zapustil ta okrašen vlak, tedaj mu pade vdova srednjih let z delikatesno trgovino vred okoli vratu.

Ravno okoli vratu mu sicer ni padla, vendar ga je pa gospa Bučnikova prav prijazno pozdravila, ko ga je zagledala tako krepkega in svetskega pred seboj. «Kakor kak ravnatelj velikega hotela!» ji je šinilo po glavi, in čutila je, kako ji prijetno presenečenje greje srce. «Tudi v moji trgovini ga bo kar lepo videti!» Med tem, ko sta se živahno pogovarjala, sta se počasi bližala delikatesni trgovini vesele vdove, ki je bila povabila gosta na skromen zajtrk. Gospod Pečevnik je hvaležno sprejel povabilo in se je čutil srečnega kakor učenec na šolskem izletu.

Ko sta prišla do velikega trga, je poskočilo Pečevnikovo srce v tričetrtinskem taktu, zakaj že od daleč je videl napis nad trgovino:

Prvovrstna delikatesa

In v mislih je pristavil tale napis:

Lastnik Karel Pečevnik

«Vidite, tam!» je rekla gospa Bučnikova in pokazala z roko proti trgovini.

«Vidim», je zašepetal Pečevnik. Videl je še več, nego je videla gospa Bučnikova v tem trenutku. Videl je samega sebe v beli halji ali v belem predpasniku — o tem si še ni bil popolnoma na jasnem — sredi trgovine in se prijazno klanjal gospodi, ki se je v avtomobilih in kočijah ustavljala pred njegovo trgovino.

Zdajci si je veselo pomel roke. A to je bila izdajalska kretnja, in gospa Bučnikova ga je začudeno pogledala.

«Oprostite, dlan me srbi», je zajeceljal.

«To pomeni, da boste dajali denar iz roke!» je rekla.

Zasmejal se je. Pogledal jo je s svojim najbolj prikupnim pogledom in pomembno šepnil:

«Upam!»

Razumela ga je in se nasmehnila...

Čez dve uri je ni več imenoval «milostiva», ampak «draga gospa Bučnikova», in se je čutil v njeni hiši povsem domačega. Mahoma je pozabil, da ima na nogah tesne nedeljske čevlje; bilo mu je, kakor da bi hodil v svojih samskih copatah.

«Verjemite mi,» je rekla gospa Bučnikova, ko mu je po obedu dovolila, da si je prižgal smotko, «nisem ženska, ki bi hrepenela po poroki in ne bi znala obvladovati svojega srca. Trdno držim vajeti v rokah, tudi v trgovini, vendar čutim, da bi morala imeti moža ob strani. Že zaradi tega, da si sosedje nehajo brusiti jezike obme in mi vsiljevati svoje ženine. Seveda pa v tem vprašanju ne sme odločiti samo razum, temveč tudi srce.» Pri teh besedah ga je pogledala, da se mu je kar zvrtilo pred očmi od sreče.

Močno je potegnul dim vase, da bi se stregnil.

«Prav dobro vas razumem!» je rekel Pečevnik. «Žena, kakršna ste, vi...»

Zardela je. Nastal je mučen molk. Oba sta čutila, da je prišel trenotek važne odločitve. Oba sta težko soplja.

Štorklje so tu — pomlad je prišla

«Oh, v sobi sediva,» je rekla gospa Bučnikova in se hitro zbrala, «namestu da bi šla venkaj v velikonočno nedeljo! Ali si ne bi hoteli malo ogledati okolice?»

Hitro je prikimal. Zunaj bo gotovo laže govoril. Tu ga je nekaj oviralo. Morda slika pokojnega moža, gospoda Bučnika. Tako sta krenila na daljši izprehod, ki ju je privedel do znanega izletniškega kraja.

Na žalost zdaj nista bila več sama. Povsod sta srečavala znance in izletnike iz mesta. Celi razredi in cele rodbine so jima prihajale naproti. Vidno se je oddahnil, ko mu je predlagala, naj najameta v bližnji gostilni čoln in malce odveslata na jezero. Gospa Bučnikova je sedla h krmilu, gospod Pečevnik je pa jel veslati, da mu je pot kmalu curkoma lil s čela. Hotel ji je imponirati. Opazovala ga je z zadovoljnimi očmi. Bil ji je všeč. In dolgo se že ni vozila s čolnom. Zdelo se ji je lepo.

Zato je tudi dala gospodu Pečevniku, da ji je poljubil najprej roko, potem pa še usta, ko sta priplula v tih kotiček jezera in ju ni mogel nihče videti. Čoln se je pri tem lahno gugal. V ločju se je lovil veter. Bilo je romantično.

Med tem ko je gospod Pečevnik držal izvoljenko v objemu, si je v duhu slikal, kako bo prihodnjega prvega zabrusil nemarnemu pisarniškemu predstojniku svojo odpoved!

Ali ga bodo obsipali z vprašanji! Ali mu bodo čestitali! O, ne popolnoma odkritosrčno, prav gotovo da z rahlim skelenjem v srcu: vsakemu bo žal, da ne more sam postati lastnik dobro uspevajoče delikatesne trgovine.

Tako je sanjaril, in morda bi se bile njegove sanje tudi uresničile, da se niso zdajci pripodili temni oblaki na velikonočno nebo. Oblaki, pravi deževni oblaki! Čedalje več jih je bilo in čedalje bliže so prihajali, ne da bi jih bila opazila. Zdajci je pa gospa Bučnikova tiho vzkriknila:

«Deževalo bo! Hitro morava domov, preden naju zmoči!»

Gospod Pečevnik se je očitajoče ozrl v nebo. Toda hitro je zgrabil vesla in jel na vso moč veslati, kakor da bi hotel spraviti svojo srečo na varno.

«Hitreje!» je zaklicala gospa Bučnikova, ko ji je padla prva težka kaplja na roko. «Le zakaj sva se upala tako daleč? Vsaj vi bi bili morali pomisliti, da utegne deževati!»

Začudeno jo je pogledal, obenem pa veslal, kakor še nikoli ne. Njen obraz se je bil izpremenil. Jezna guba se ji je bila zarežala med oči. Bala se je za svojo novo obleko.

Gospod Pečevnik je veslal, kakor da bi bil član oxfordske osmice. Roke so ga tako bolele, da jih je komaj čutil. Mislil je, da bo zdajzdaj omedlel.

«Moj Bog, tak veslajte hitreje! Saj veslate kakor majhen otrok. Mar niste še nikoli veslali v svojem življenju?» je zdajci čul njen glas, in zdelo se mu je, da se je mahoma ves izpremenil. To je bil odločen glas, ki se je časih razlegal po trgovini: «Miha, ali spíte? Kaj še niste pospravili mize? Ali ste že nesli steklenice v klet?»

In gospodu Pečevniku se je mahoma pokazal privid: zmerom bo gospa Bučnikova sedela v svojem zakonu pri krmilu, in on bo moral veslati in vleči, med tem ko bo ona zapovedovala: «Ali ne gre hitreje? Podvizajte se že!»

Tisti mah so mu odpovedale roke. Hotel jih je iznova vzdigniti, a zmanjkalo mu je moči.

«Trenotek prosim!» je ponižno poprosil.

Premerila ga je z zaničljivim pogledom. Kakor trgovskega pomočnika, ki je nekaj nápak napravil.

V tem trenutku se je odločila usoda gospoda Pečevnika.

Ko je pozno zvečer sedel v vlak, ni bila lokomotiva več okrašena z zelenjem. Čedalje bolj se je oddaljeval od svoje sreče. Gospe Bučnikove in njene dobro uspevajoče delikatesne trgovine ne bo nikoli več videl.

V pisarni so se po velikonočnih praznikih čudili velikim žuljem na njegovih dlaneh. «Zabaval sem se s sportom!» je rekel, ali nekje v srcu ga je zaskelilo.

Ančka Levarjeva — Postržek

(K predstavi v drami.)

V teh časih, polnih razroanosti, skepse in cinizma, nam je le eno dragoceno, le eno nepoznano: iskren, v žoljenje verujoč in ves svet ljubeč solnčni smeh. Večna borba za obstoj, strah pred jutrišnjim dnevom, temne zavisti in črnogleda ozračje visi nad nami. Menda si nismo nikdar poprej tako močno ko danes zaželeli s pesnikom:

«Pa kaj bi jaz dal le za eno pošteno roko,
da me potreplje po rami,
in drugega nič ne da mi —
le srčen pozdrav in odkrito, iskreno oko.»

Takole izpreleti človeka, ko gleda sedemnajstletno Ančko Levarjevo, smejočo se in ihtčo v vlogi Postržka v ljubljanski drami. Sicer smo je bili veseli že v vlogi hčerke Gerte njene ekscelence v Busovi veseloigri, uprizorjeni na šentjakobskem odru, veseli njenega iskrega smeha, začudenih, vse svetlo ljubečih oči in njene naravno-prisrčne geste. Slutili smo, da smo po dolgih letih dobili pri nas že dolgo neizpolnjeno vrzel v teatrski stroki: pravo, prepričevalno in mladosti kipečo n a i v k o.

Postržek? Deklica ceste je, toda kakor tiste velike ptice, bele ko sneg, ki letajo tiho nad močvirnatim blatom... In zdi se, da se njih jasne, bele peroti dotikajo blata, da brodi po njem, toda ne — letajo sicer nad njim, a se nikoli ne umažejo...»

Saj vemo, da je dandanes le malo t a k i h postržkov. Tistih, katerih ne umaže žoljenje, ki se nepismeni povzpno do sreče iz svojega dobrega nagona, obdarjeni s prirojenim etičnim instinktom in z zmagovito, originalno svojskostjo. Tudi tistih je malo ali nič, ki se zanje zavzamejo, vanje verujejo, jih dvignejo in celo nesebično vzljubijo — prav kakor je to storil njen prijatelj inženjer Tito Sacchi! A vendar je vsa ta zgodba Scampola nad vse prisrčna, tolikanj zaželena in z igro Ančke Levarjeve osvežujoče poživljena podoba, ki jo težko pozabimo. Mlademu in ljubeznivemu talentu pa želimo, da bo pod skrbnim okriljem strička Ivana Levarja in ob asistenci šentjakobskih botrov kmalu za stalno zavzel svoje mesto v naši drami. Pristne otroške duše, žuboreče samega solnčnega žoljenja, naj ne pokvari — šole. Naj bo «Postržek», ki menja onanjo obleko, a na znotraj ostane nedotaknjen. To želimo prav iz srca tudi Ančki Levarjevi!

! Povesod pomlad

(Nadaljevanje.)

Tam je bil tudi že Franc, sam, s prav takim ovratnikom in pentljo (po sestanku sta jih hitela oba spet domov odlagat), in mu prihajal naproti.

«Imam ti nekaj povedati!» je dejal mrko.

Karli je zazijal.

«Bil sem snoči v kinu!»

«Nu?»

«Tudi Gelika je bila v kinu!»

«Ali sta sedela skupaj? Ali je spet čez mene zabavljala?»

«Ne!» Kako trdo je to zvenelo! «Ampak jaz sem ti storil veliko lumparijo, tebi in Ančki!»

«Kaj?»

«Da!» Franc je povetil glavo. «Gelika se je vedno primikala k meni... in no... poljubljala sva se.»

«O — ti — ti — mrcini grdi...!» To je bilo torej prijateljstvo, in taka je bila tudi ta frklja! «Pa to mi kar tako mirno poveš?» je naposled vprašal zelo ogorčen.

«Ah kaj, tebi — to še ni nič — a Ančki, moji Ančki!»

Tedaj si je mislil Karli prvič v svojem življenju povsem hladno tole: čemu pa je treba take reči sploh izčenečati? Ali bi ne bilo bolje, ako bi nihče nič ne izvedel! Kar je, to je, je dejal tisti, ki se je v hlače podelal!

Ko pa se je potem prizibala Gelika mimo njega in nič hudega slutčea Ančka z njo pod roko, ga je prijela jeza, da bi bil najrajši strgal raz sebe ovratnik s pentljo vred in planil vanjo.

Sedaj sta imela pač Franc in Ančka svoj obračun. In Karli se iz prve zlobe ni hotel umakniti, ker ni privoščil Francu sprave.

Medtem je bila nastala pred njimi gneča in komedija.

Stepla sta se bila dva berača.

Mali Pumpergodlja, mestni občinski revež, ki je beračil vsak petek ter imel svoje stalne stranke, in zavaljeni Tereja, kmečki bebec, ki se je bil pritepel bogve odkod in beračil vselej in povsod, in sicer na ta način, da je prepeval svojo najlepšo in edino popevko: «Te — re — ja — te — re — ja», in ljudje so se smejali spaku. Dobival je zato novce, kruha in še kakšno polovičko cigarete.

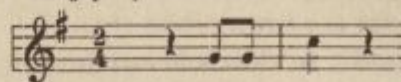
Tepež je bil nastal zaradi Terejeve nelojalne konkurence. Ljudje pa so se smejali in ščuvali.

«Hee...», se je zarežal Tereja, ko je pognal Pumpergodljo po tleh. Ves solzan se je pobral Pumpergodlja, zarjovel «hol!» in vrgel Tereji debel kamen v hrbet. Ta pa se ni mogel več braniti in «ha!» je zakričal Karli od radosti, ko je prisopel mestni policaj Edinec ter prijel Terejo za vrat, da ga odtira proti «kajhi».

«Kakšna surovost!» Ančkine oči so gledale prezirljivo in užaljeno. Franc, ki mu je trepetal smeh ob ustnicah, je dostojanstveno kimal.

Karli je pokropan odšel. Ej — piš me v uh! Čemu bi se ne smel glasno smeјati? Surovost? Kaj še! Tako se mora človek stepsti za svoje pravice! Mnogo lepše ko tisto zahrbtno spletkarjenje in lažnivo zavijanje, ako se sprimejo v brk. To je vsaj «bratski» tepež! Da — «bratski», ker se ta beseda že toliko uporablja in zlorablja. Dovolj mu je tega «bratstva». «Brat» doktor, «brat» ravnatelj in taki dični člani skupne «bratovščine» pač tebe, ti nekoristni, malovplivni, ušivi «brat»ec», ne marajo poznati — nekoč, ako boš morda imel državljansko volilno pravico, boš deležen tega «bratstva» štirinajst dni pred volitvami, in potem spet — prosim respekt za nadaljnja tri leta.

Zdaj pa po Geliko!

je domenjeni žvižg. Potem pa pol ure čakanja v nanovo vzkipeli jezi.

Gelika, okrogla, zdrava, živahna in hudomušna, pri-teče po stopnicah.

«Kaj je?» vpraša jezavo.

«Kje si bila snoči?»

«Nikjer!»

«Nisi bila v kinu?»

«Da, v kinu sem bila!»

«S kom?»

«Sama.»

«To je preveč! Ti se me upaš tako nesramno naglagati?»

«Sama sem bila! Vprašaj Franca! On me je videl!»

«Ti! Ti — da, Franc! Ali si se morda s kom drugim poljubovala?»

«To ni res! Laž! Same laži! On me je nadlegoval, rinil vame in me vlekel k sebi! Jaz vendar nisem mogla vpiti: «Na pomoč!» ali pa: «Karli! Karli!» — obe učiteljici sta bili tam!»

«Nadlegoval te je! Tako?»

«Da — in jaz sem mu rekla, le počaj, Karli ti jih jutri že naloži, sladkih in kislih! Ali ga boš?»

«Bom! Prmejduš!»

Seveda je šel potem srečen domov. Na stopnicah je dobil še poljub. Vzeti si je hotel še drugega, pa je rekla, da ne, ga odločno odrinila in stekla. Naj ji bo!

Ah, ko bi mogel sedaj to komu zaupati. Tako težko je nositi srečo! In on je sedaj srečen — kljub Anamariji. Napisati se to ne da — moral bi s kom govoriti! S Francem? Ne! Škoda, da ne, ampak z njim pa sedaj res ni mogoče. Komu neki je pripovedovala teta Malči? Ali ni imela res nikogar? In Gelika? In Anamarija?

A napisati tega spet ne moreš tako, kakor bi hotel, kakor govoriš s Francem ali s Hajnetom ali z Brankom. To je treba lepo zaokrožiti — misel položiti v lepe, zveneče, bralcu prijetne in imponirajoče besede in jih strniti v stavek.

O teti bi na primer dejal: Naša teta Malči je uboga reva, ker ni imela fanta, niti poljubov in tako naprej, vsega tistega, kar se zdi meni tako presneto lepo.

Pisati pa bi moral takole: Tiho je polzelo njeno življenje v počasnem, enakomernem toku. Nekdanja hrepenenja, nekdanje želje so bile utonile v solzah. Te solze so izprale srce in na njega dno se je pogreznilo vse, kar je bilo nekoč življenja vrednega, da tam počiva kakor zaklad v jezeru.

O Anamarija! Ljubim te! Ti nisi lepa, a zame si najlepša, nisi dama zviška, a zame si najvišja, ti si le učiteljica meščanske šole, a meni si kraljica. Vem, da nisi angel, niti demonska čarovnica, a jaz sem ti vdani iz vsega srca in ne vem, kako se je to zgodilo. Poleg tebe ni nobene, tudi tiste male, neumne Gelike ne. Vedno bom mislil nate, vedno te bom moral ljubiti, in dasi

je skoraj nemogoče, bom vendar v varljivem upanju pričakoval trenutka, ko se dogodi skoraj neverjetni čudež, da pade iskra moje ljubezni tudi v tvoje srce. In potem bi ne bilo več niti Majhna niti Gelike in nikogar več med nama. O... in odtod dalje pa sploh misliti ne morem. Kaj šele, da bi o tem pisnil. Še pisma bi ti ne mogel napisati. Ne našel bi besed, zakaj vse bi bile pregrde, preokorne in neokusne. Same napisane puhle čenče, ki bi ugajale kvečjemu kakšni Geliki.

O Geliki bi morda pisal: Ali jo ljubim? Mislim, da to še ni ljubezen, kar me draži in mika na tem zornem dekletu! Saj mi tudi vest prav nič ne očita, da hodim z njo, da ji pravim, da jo imam rad in da je le ona moje dekle, četudi ljubim le eno, edino Anamarijo. A tega in celo obojega vendar ne morem zaupati nikomur na tem svetu. Rekli bi mi hinavec in me zaničevali.

Tako bi napisal.

Geliko pa bo izkušal jutri na vsak način zvabiti na sestanek. Zadržtel je. Privil jo bo k sebi, jo božal, poljubljal. Ah, saj bi tako rad, tako neznansko rad doživljal ljubezen, takšno, pravo — ne le samo misli in želje — tako živo, mlado, žareče dekle bi hotel imeti. Ljubico! A misliti bi hotel le na Anamarijo.

In Gelika? Ah — z Geliko najbrže ne bo nič! Ko bi le ne bila tako presneto «zorna»! Hudir namalani!

*

Na trgu pred cerkvijo so se razšle.

Gospodična Pepica Šribarjeva je stopila v hladno, v gotskem slogu obokano cerkev. Bila je visoka, ne presloka ženska v srednjih letih s presenetljivo pravilno oblikovanim obrazom silo mirnih potez.

Vse, kar je slišala danes in tudi drugokrat v «čitalnem krožku» pri teti Malči, je zdrknilo preko njenega mišljenja kakor dež preko dobro zavarovane strehe. Niti najmanjši drobec dvoma ni prodrl kdaj do njenega srca.

Cvetlične lončke na oltarju majniške kraljice je bilo treba še malo premakniti, prt zravnati in pogledati, ali imajo šmarnice v visokih vazah dovolj vode. Potem pa poklekni in moliti.

«Oče naš, vsemogočni Bog nebes in zemlje, Ti vladar vsega živega, posvečeno bodi tvoje sveto ime med nami nebogljenimi ljudmi — pridi k nam Tvoje kraljestvo, pridi k nam v teh razrvanih, težkih časih, polnih bede, grehov, solza in krivih prerokov, pridi k nam in napravi mir in red. Zgodi se Tvoja volja, o Bog, ker Ti že veš, kako je z nami, in boš tudi vse uredil tako, da bo prav — v nebesih in na zemlji.

Daj nam danes naš vsakdanji kruh, daj jesti vsem ljudem na svetu, o Bog, da bo mir med nami in zadovoljnost. In odpusti nam naše dolge, odpusti razbojnikom, tatovom, goljufom, grešnicam in zapeljivcem in daj jim moči, da najdejo pot do Tebe, in odpusti nam vsem, kar smo zagrešili, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom, kakor jim vsaj hočemo odpuščati, kolikor je dano človeški naturi. Daj trdim srcem milost, da spoznajo svojo zakrknjenost in da odpuste tistim, ki so jih žalili. Daj, ljubi Bog, vsem ljudem spoznanje, da je vsako sovraštvo vnebovpijoč greh in da nobena stvar, nobeno še tako ognjevitavo navdušenje, iz sovraštva porojeno, ne more nositi Tvojega blagoslova. Ne uvedi nas v izkušnjava, ne vrzi med nas zlata in oblasti, usmili se nas, ki se tako radi polakomnimo denarja, časti in moči, in reši nas vsega hudega, gladu in obupa, vojske in napuha, ker le Ti si moč in oblast, si ljubezen in večnost. Amen.»

«Zdrava Marija, kraljica moja, milosti polna...»

Ko je stopila iz cerkve, je pogledala na stolpno uro. Še pol ure je časa do Šmarnic. Ravno dovolj za obisk v ubožnici.

Pročelje ubožnice je bilo lepo belo poslikano, streha nova, na oknih cvetlični lončki.

A notranjost je bila hladna in odbijajoča, smrdeča po trohnobi in plesnobi — mrtvašnica za žive ljudi.

Na kamenitih stopnicah je sedel berač Pumpergodlja in pripovedoval počasi in hrope svoj doživljaj s Terejo. Poslušale so ga kratka Tona, ki je držala v naročju svojo kuro, košata Lena, ki je pri molitvi tako šušljala, da jo je vsa cerkev slišala, škiljava Mica, ki je baje sedela v «kajhi» sedem let, ker je bila zastrupila svojega moža z mišnico, in pobožna Anika, ki je nosila očala in bila nekoč farovška kuharica.

Ko je končal svojo povest z zlobnim smehljajem, češ, sredi hrbta ga je zadel kamen in sedaj je dedec v «kajhi», ga je gospodična Pepica posvarila:

«To pa ni lepo, Pumpergodlja, da ste tako nevoščljivi. Pa tudi tepsti se ne smete — tega Bog pač ne vidi rad!»

Pumpergodlja je izpod hriba zazijal v Pepico. Zmajal je z glavo. Tako dobra je sicer ta ženska, vsakomur pomaga, a pri pravi pameti ne more biti, ko ne razume, da se sme in mora vsak za svoje pravice zavzemati tudi s pestjo.

Na svetu je pač vse na to napeljano...

*

Gospa Pahernikova je stopila v Vobachovo gostilno, kjer je, kakor vsak dan, pri pivu sedel njen mož lekarnar v običajni družbi poštarja, postajenačelnika, advokata Žnidarja, notarja in sodnega adjunkta.

«No, milostiva, jutri zvečer se pač vidimo v «Društvenem domu»? je vprašal notar.

«Kaj pa bo spet?» se je začuden oglasil postajenačelnik.

«Ali še tega ne veste? Literarni večer! Moj koncipient bo glavni recitator! Vse v stilu! Učitelj Majhen vodi vso stvar in si silo prizadeva. Tudi Kolenčeva je poleg, in celo novi doktor bo baje nastopil.»

«Take traparije nam je prav treba!» Postajenačelnik je bil predstavnik principov in sovražnik poezije. «Kdo jih bo poslušal? Slabo mi postaja, ako bi moral čitati take izlive, kaj šele, da bi jih hodil poslušat in plačeval vstopnino. Burke naj spravijo na oder, take, da se jim bomo smejali, ne pa vedno te solzave drame. Jaz že ne bom gledal nobene več. Za naše občinstvo so burke in ljudske igre. Sedaj pa celo tak literarni večer! To je za Ljubljano, tam se še dobe ljudje, ki hodijo kaj takega poslušat, ne pa pri nas...»

«Ali prosim vas, gospod, kultura...»

«V uh me naj pišejo s svojo kulturo, če naj ob njej poginem od dolgega časa... brr!»

«Jaz žal tudi ne pojdem...» je pristavila lekarnarjeva.

«Prav imate, gospa!»

«Zakaj pa ne, srček? Saj veš, da bi bili naši mladi prireditelji silo užaljeni? Čemu torej spet zamero? Ako ti bo pa kaki dve uri dolgčas, homo pač potem imeli veselo družbo — saj pridejo gospoda tudi, kajne?»

«Jaz že ne, rajši berem doma še enkrat 'Svejka'!»

«O — saj ne rečem, da ne pojdem zaradi predavanj. Jaz se celo živahno zanimam za sodobno literaturo. Ali čemu bi morala tam igrati «Pepelko». Mina mi je pravila, da sta si gospa Gobčeva in Bendetova nabavili obleke v stilu prireditve. Takih razstav se žal ne morem udeleževati!»

(Dalje prihodnjič.)

Kmetice na asfaltu

Menda ni ničesar v velikih mestih, kar bi delalo ulice tako pestre in žive kakor domače, kmečke noše okoličanov.

Pri nas tega skoraj ne opazimo, ker so kmečki ljudje na žalost skoro povsod opustili lepo

Se na dvanajst strani moram nesti mleko...

Na trgu stoje in čakajo na gospodinje, naj bo že solnce ali mraz, dež ali sneg...

tice, ki so si zadele na glavo jerbas in vzele na roke še kakšno košaro, da bodo nesle na trg to, kar jim je zemlja dala, in zaslužile nekaj dinarjev za najnujnejše.

Mučenice so, trpinke...

Bog ve, kaj si mislijo, ko srečavajo na ulicah elegantne gospodične, ki diše po najdražjih pariških vonjavah in se v velikem loku umikajo, ko zagledajo kakšno kmetico, ker se boje, da se ne bi morda kaj pomazale...

Kar ne morejo prodati na trgu, raznesejo po hišah.

narodno nošo. Drugače je v Zagrebu, zlasti pa v Beogradu, kjer se nosijo bogati ljudje elegantno po zadnji modi, medtem ko so kmetice, ki prihajajo v mesto, že od pamtiveka v svojih oblekah, kjer prevladuje belo platno z narodno ornamentiko. In pri nas ne opazite več kmetice, ki bi prišla s cokljami v mesto, ko so na primer v Beogradu še vse okoličanke obute v tradicionalne opanke.

Najbolj vidna je ta velika razlika med mestom in deželo v zgodnjih jutrnjih urah, ko meščani še spe. Takrat srečamo skoraj same mlekarice, ki so prišle že cele ure daleč, da bodo oddale tistih nekaj litrov mleka, ki jim ga vsak dan ostane. Še noč je bila, ko so že vstale, pomolile, opravile najnujnejša domača dela in se napotile v mesto. Ali pa druge kme-

Kakšne so naše sanje?

Sanj navadno ne moremo popisati v celoti, ker se jih najpogosteje niti ne spomnimo. Med prebujanjem jih pozabimo, ali pa nam ostanejo v spominu samo neznatni drobci. Toda časih se zgodi, da so naše sanje jasne in določne.

Znani psihoanalitik Freud se je, kakor je znano, ukvarjal tudi z razlaganjem sanj. Prav njegova teorija sanj je eno najvažnejših poglavij njegove psihoanalize. V nekem delu svoje knjige pravi o sanjah:

«Sanje so zelo pomembni doživljaji in imajo v življenju veliko vlogo. Pogosto ustvarijo posebno razpoloženje in to razpoloženje ostane človeku časih ves dan. Znani so tudi primeri, ko so bile celo vzrok raznih duševnih bolezni. Ljudem so se tako živo vcepile v spomin, da so jim uničile živce.»

Pri starih narodih so bile sanje v velikih časteh. Ti narodi so bili prepričani, da imajo sanje nekakšen praktičen pomen. Po njih so prerokovali bodočnost in v njih so videli migljaje usode. Za Grke in druge narode vzhoda je bil vojni pohod brez razlagalca sanj nekaj prav tako nemogočega kakor dandanašnja vojna brez letalstva. Ko se je Aleksander Veliki odpravljal na svojo osvojevalno vojno, je imel v svojem spremstvu več najznamenitejših grških razlagalcev sanj. Tako je Aleksander Veliki osvojil mesto Tir samo na pobudo razlagalca sanj, ki mu je prerokoval srečen konec napada. Drugi narodi so skušali razkrivati bodočnost še z drugačnimi sredstvi, toda tudi pri njih so bile sanje v velikih časteh. Pozneje je začela znanost napovedovanja usode iz sanj propadati in svet je izgubil vero v sanje. Toda prosvetljenje temu najbrž ni bilo vzrok, ker je mračni

Slika sanj, kjer človek ne more ubežati nevarnosti, ki mu preti.

Uspela slika letenja v sanjah.

srednji vek ohranil še dosti bolj absurdne reči kakor razlaganje sanj. Dejstvo je, da se je zanimanje za sanje začelo smatrati za praznoverje in ostalo samo pri neizobraženih ljudeh.

Moderna znanost je skušala še pred Freudom najti novo podlago za proučevanje sanj. Ni se pa lotila iznova razlaganja sanj. Tega se je lotil šele Freud hkratu s svojo psihoanalizo. In kakor vse kaže, je od vseh dosedanjih poizkusov tolmačenja sanj Freudov način najresnejši in najverjetnejši.

Razumeti je treba seveda, da ta znanstvena tolmačenja sanj ne dajejo tistih rezultatov, kakor jih ljudje zmeraj pričakujejo... Tu ni nikakršnega prerokovanja in gledanja v «skrivnostno prihodnost».

Kakor trdi Freud, so sanje skoraj zmeraj «izpolnitev naših tajnih želja». Za razlaganje sanj uporablja Freud več elementov: infantilizem sanj, simboliko sanj, cenzuro sanj, delo sanj itd. S pomočjo teh elementov tolmači pomen sanj. Tako pomeni po njegovem letanje, hitenje in preskakovanje seksualne želje. Če se človek ne more premakniti, ko ga kdo preganja, ali pa če vidi nevarnost, ki je ne more uteči, pomeni to, da ga muči želja, ki je ne more izraziti.

Navedli smo samo ta dva primera, ker nam prostor ne dopušča, da bi se na široko razpisali. Hkratu z njima objavljamo tudi dve sliki, izbrani med številnimi izdelki francoskega slikarja Jeana Brunaireja, ki ju ilustrirata. Posneti sta po eni izmed številnih izdaj Freudovega «Uvoda v psihoanalizo».

Brunaire je res vnesel v ti sliki pravo atmosfero sanj. Prepričani smo, da se bo ob njih marsikatera bralka spomnila svojih podobnih sanj.

Molk je zlato

Ko sem se poročila, sem bila še zelo mlada; bilo mi je komaj osemnajst let. Mož je bil šest let starejši od mene in vzela sva se iz ljubezni. Njegovi sorodniki so mi še pred poroko dostikrat pravili, da bom imela s svojim možem križ, češ da je zelo razdražljiv in oblastiteljen, posebno pa, da mora njegova zmerom obveljati. Smejala sem se takim besedam in zatrjevala, da mi je vse eno, kateri izmed naju bo imel zadnjo besedo.

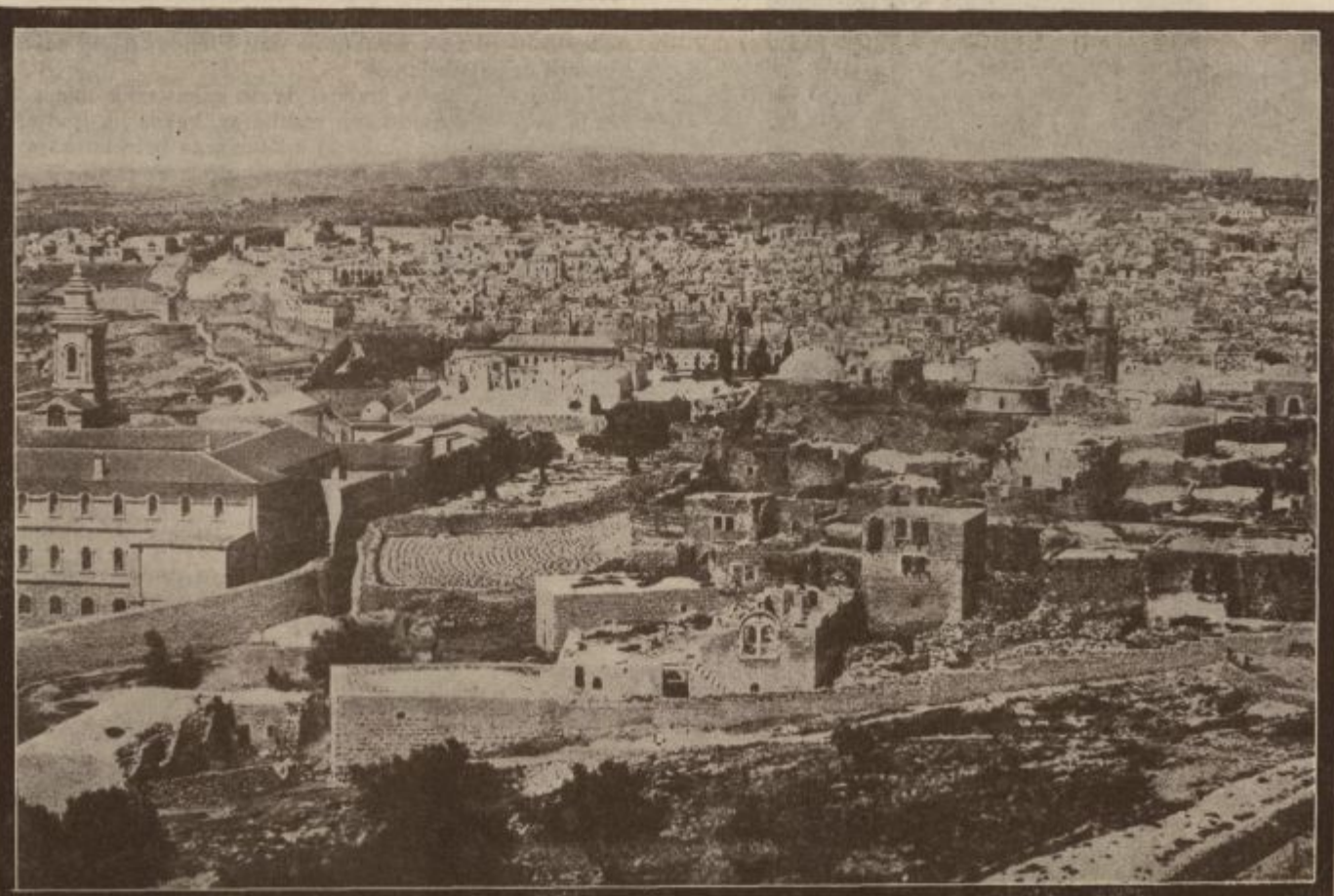
Minili so medeni tedni, minili so medeni meseci in nazadnje je zajela tudi najin zakon stvarnost. Zdaj sem časih opazila, da je moj mož krivičen, da si ne da ničesar dopovedati, da hoče imeti zmerom prav in da mora zmerom obveljati njegova volja in njegova beseda. Poizkušala sem to in ono, da bi ga časih prepričala, da ni imel prav ali kaj podobnega, a slabo sem naletela. Pri takih prilikah se je pogosto razjezil in padle so besede, ki so zapustile v moji duši senco, čeprav sem mu jih kmalu odpustila. Ko me je nekoč vpričo svojih sorodnikov objestno zavrnil, udaril s pestjo po mizi in užaljen zapustil sobo, so me jeli njegovi sorodniki poučevati: «Nikar ne bodi tako neumna! Zakaj trpiš vse to? Povej mu, kar mu gre! Nikar ne molči, ampak ozmerjaj ga, da se bo znal drugič vesti!» itd. itd.

Takrat sem bila še mlada, kakor sem že v začetku povedala. In mlad človek se rad vda tujemu vplivu. Ko se je vrnil mož zvečer domov, sem ga hladno sprejela. Nisem izpregovorila nobene besede in sem sama povečerjala v kuhinji. Mož je najprej začudeno gledal, potem je zažvižgal, vzel klobuk in odšel. Vrnil se je šele drugo jutro. Ko je videl, da še zmerom «kuham mulo», je hotel spet oditi, a tedaj sem ga poklicala nazaj in mu prebrala «levite», ki sem se jih bila ponoči na pamet naučila. Moja pridiga je bila odločna, oblastna, in mu je dala slutiti zvrhan koš zaničevanja, studa in zapovedi, kakor so me naučili njegovi sorodniki. Mož me je nekaj časa poslušal, potem pa spet vzel klobuk in vkljub temu, da sem ga na vse načine klicala nazaj, je odšel, ne da bi mi odgovoril. Po treh dneh, ko sem bila od žalosti in kesa že na pol mrtva, mi je poslal pismo, v katerem je rekel: «Pred najino poroko si vedela, kakšen sem. Če ti tak nisem všeč, greva lahko vsaksebi. Če me boš pa izkušala vzgajati in me voditi na jermenu, tedaj si rajši omisli psa, jaz se pa vrnem k materi.» Dva dni me je še grizlo, potem sem mu pa pisala, naj se vrne.

Od tistih dob je minilo trideset let. Nikoli več nisem poslušala ne njegovih sorodnikov ne svojih prijateljic. Vedla sem se tako, kakor je želel moj mož in kakor je pričakoval od mene. In priznati vam moram, da ni bil moj zakon nič manj srečen kakor zakon katerekoli druge žene. Seveda sem se morala od kraja dostikrat premagati, a nazadnje ni bilo treba več premagovanja, zakaj spoznala sem, da je molk zlato.

Kadar mi je bilo na jeziku, da bi mu rekla kaj hudega, sem na tihem hitro začela šteti in sploh nisem poslušala, kaj govori. Če pa mi je obrnil hrbet, sem mu jezik pokazala in ko sem naštela do petdeset, me je jeza navadno že minila, in ker sem bila tiho, sem se ognila prepira. Če me je vprašal, kako naj napravi to ali ono, sem mirno odvrnila: «Tako napravi, ljubi, kakor sam veš. Gotovo bo tako najbolje!» In potem je tudi zmerom tako napravil, kakor je sam hotel; če je bilo prav, sem se veselila z njim, če ni bilo prav, so mi bili pa vsaj prihranjeni očitki in mož se je jezil sam nase, ne pa name. S to svojo taktiko molčanja sem dobro vozila v življenju in tako vam lahko vsem iz izkušnje odkrito svetujem: «Molčite! Molk je zlato!»

Pogled na Jeruzalem

Velikonočna miza

Velika noč zbudi v nas praznično razpoloženje. Gotovo je pa, da so naše matere in naše babice občutile to praznično razpoloženje vse bolj od nas, zakaj dandanes smo za praznike v domačem krogu nekako otopeli. Krive so tega največ gospodarske razmere, brezposelnost, slabo plačane službe in strah in skrb za jutrišnji dan.

Toda gospodinja, ki se zaveda svoje glavne naloge, ki je v tem, da razvedri in ohrabri moža in da pričara otrokom svetlo in solučno mladost, bo tudi v teh težkih razmerah zmerom našla dovolj časa, da zbudi ob takih praznikih vkljub vsemu slavnostno razpoloženje.

Četudi velikonočni zajček ne bo prinesel otrokom darov, bodo otroci vendar lahko veseli. Mizo pogrnemo s svežim prtom, na sredo mize postavimo lonček s cveticami. Zdaj cveto povsod že zvončki, trobentice, jetrnice in vijolice. Pošljite otroke nabirat cvetlic in z njimi okrasite mizo. In nikar ne bodite leni in pobarvajate nekaj jajec, zakaj otroku bodo ostale pisanke zmerom v najlepšem spominu. Na vsak krožnik položite pisanko,

in videli boste, kako vabljiva in prijetna je videti taka miza! Otroci bodo veseli in z njimi boste veseli tudi vi, in vaš mož bo vsaj za nekaj časa pozabil svoje skrbi in se bo z vami radoval!

Materam mladih deklet

Duše mladega dekleta ne smemo pustiti v temi; pozneje pridejo potem časih prehitre in premočne svetlobe, kakor v temni izbi. Treba jo je počasi in previdno poučiti, bolj z odsevom resničnosti kakor pa z neposredno, ostro svetlobo, — s koristno in resno polsvetlobo, ki ji prepodi otroške strahove in jo bo vendar obvarovala padca. Samo materinski nagon, to čudovito svetlovidstvo, ki se v njem družijo spomini device z izkušnjami žene, samo ta ve, kako in s čim je moči ustvariti to pravo polsvetlobo. Tega nagona ni moči z ničimer nadomestiti.

Viktor Hugo.

Nazadovanje rojstev v Nemčiji

Zadnje statistike so pokazale, da pride v Indiji na vsak zakon 6,1 otrok, na Japonskem 4, v Italiji 3,2, v Rusiji 3,1, v Angliji 2,6, v Franciji 2,2, v Združenih državah 2,1, v Nemčiji pa samo 1,9 otrok na vsak zakon. Potemtakem so rojstva v Nemčiji močno nazadovala, zakaj pred nekaj leti je bila Francija tista dežela, kjer se je rodilo najmanj otrok. V Nemčiji je poskočilo število zakon-

Na velikonočni petek.

cev, ki nimajo otrok, na 40 odstotkov. 15 odstotkov zakoncev ima le po enega otroka, 20 odstotkov zakoncev ima po dva otroke, 12 odstotkov zakoncev ima po tri otroke, in samo 15 odstotkov zakoncev ima po štiri ali več otrok.

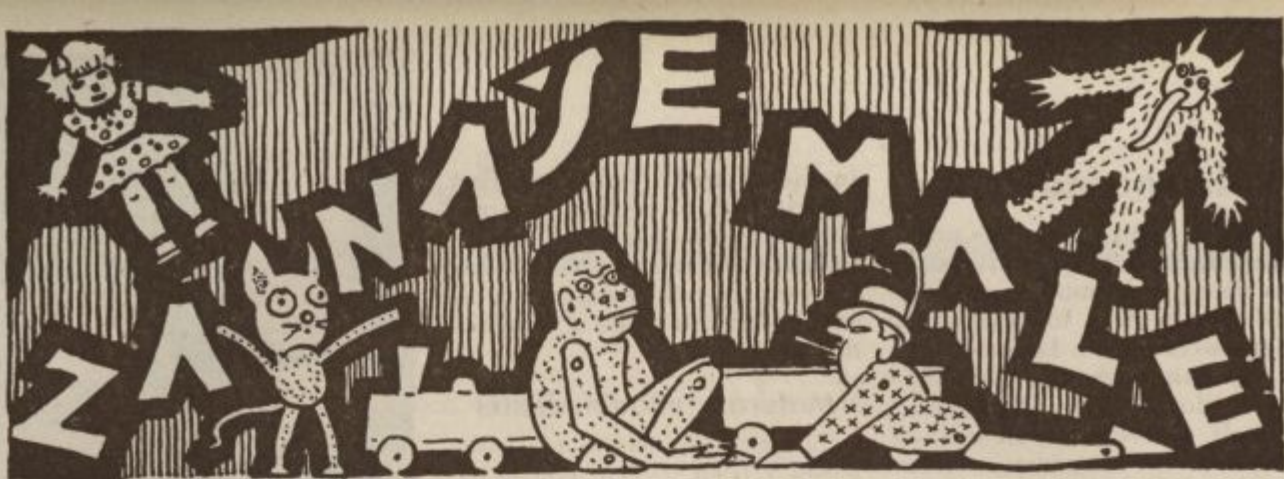
Nekaj o praznoverju Čarodejna moč poročnega prstana.

Človeku se kar čudno zdi, da je še dandanes, ko živimo v dobi treznosti in tehnike, toliko žensk, ki so še zmerom polne sužnje babjeverstva. In moti se, kdor bi mislil, da so dandanes samo še na kmetih ženske babjeverne. Narobe! Prav v mestih cvete praznoverje, da je kaj. Ko gre taka gospodinja na trg in se spotoma spomni, da je pozabila doma to ali ono reč, se iz praznoverja ne vrne domov, ker se boji, da jo sicer dohiti nesreča. In če bo srečala duhovnika, bo hitro stisnila ključke ali kakšno drugo železno reč v roki, da bi je ne doletela božja kazen. Če ji pa pride dimnikar nasproti, se bo prijela za gumb in ga bo vso pot držala, dokler ne sreča belega konja — potem bo gotovo v kratkem doživela veliko srečo. Ne daj Bog, da bi ji priletela črna mačka čez pot. Črna mačka pomeni najhujšo nesrečo! Hitro se bo obrnila in bo izkušala po drugi poti priti na trg. Če sreča nuno ali pa meniha, se prime za peto levega čevlja, potem bodo ljudje samo dobro govorili o njej. Med njene glavne nauke spada tudi tale stavek: «Petek je slab začetek», in zaradi tega se v petkih ne loti nobenega novega dela. Kadar jo zasrbi leva dlan, vsa srečna pripoveduje sosedu: «Denar bom dobila, ker me srbi leva dlan.» In če ji v ušesu zvonu, je prepričana, da bo slišala nekaj novega. Vraže o številki 15 so že tako znanе, da ni vredno govoriti o njih. Med zgoraj navedene vraže spada tudi ta: nikoli ne smeš niti za trenotek sneti poročnega prstana, ker bo drugače tvoj zakon nesrečen.

Na to zadnjo vražo je prisegala tudi neka gospa iz Ljubljane in ni vseh sedemnajst let svojega zakona nikoli niti za trenotek snela poročnega prstana. Toda pred nekaj dnevi se je zatekla k zlatarju in mu vsa obupana pokazala svojo lepico. Roka je bila precej debela in zamaščena, da jo je rezal poročni prstan globoko v meso. Stokaje je pripovedovala, da ima zaradi prstana že nekaj mesecev neznošne bolečine, ki jo močno ovirajo pri delu. In potlej je zahtevala, češ: «Prstan ne sme z roke, drugače bo postal moj zakon, ki je bil sedemnajst let srečen in zadovoljen, čez noč pekel.» Zlatar, izkušen mož, jo je s pametno in dobro besedo naposled vendarle prepričal, da mora sneti prstan, ker utegne drugače še roko izgubiti in bi morda zaradi tega res bil njen zakon nesrečen. Prerezal je prstan in poslal siroto k zdravniku in ji obljubil, da ji bo razširil prstan in vanj vlijl toliko sreče, da je bo imela do svoje smrti dovolj.

Tu imate torej spet dokaz, kako se iz praznoverja lahko rodi nesreča, zakaj če bi bila žena vztrajala na svoji vraži, bi bila morda res izgubila roko.

Pravljica o ježu in lisici

Lisica se je izprehajala po polju. Zdajci jo sreča jež in jo prijazno pozdravi:

«Dober dan, lisica!»

«Bog daj, boter jež!» mu odgovori lisica in se porogljivo prikloni do tal. «Strašno rada bi te nekaj vprašala, pa ne vem, ali mi ne boš zameril?»

«Kaj bi ti zameril! Le vprašaj!» je rekel jež in obstal.

«Koliko pameti imaš v svoji glavi?» je vprašala lisica, in videti je bilo, da jo na tihem lomi smeh.

«Koliko pameti? Vse, kar je prav, kaj takega pa še svoj živ dan nisem slišal. Eno pamet imam. To pamet mi je dal ljubi Bog in dobro mi služi!» je rekel jež.

«Kaj? Samo eno pamet imaš, siromak?! Jaz jih imam pa sto, zato tudi slovim po vsej okolici kot najpametnejša in najbolj prebrisana žival!»

Ježa so te besede ujezile. Premišljeval je, kako bi ugnal hudobno lisico, in res se je nečesa domislil.

«Ne zameri mi, lisica, da ti ne verjamem na besedo. A tamle ob znožju hriba leži kmetov zelnik. Tam je zakopano sveto pismo. Pojdi z menoj, položi svoje prednje noge na zelnik in priseži mi na sveto pismo, da imaš res sto pameti; potem ti bom verjel in ti bom slavo pel po vsem širnem gozdu!»

Lisica, ki je bila zelo ničemurna, je takoj privolila.

«Dobro, pa pojdiva!»

Vzela sta pot pod noge in kmalu prišla do zelnika. Jež je obstal in pokazal lisici kraj, kjer je bilo baje zakopano sveto pismo. Seveda pa svetega pisma ni bilo, pač pa je ležala tam z listjem pokrita past, ki jo je jež že dolgo poznal in o kateri se lisici še sanjalo ni.

«Semkaj položi prednje noge in priseži!» je zapovedal jež.

Lisica se je zaničljivo nasmehnila in začela:

«Pri svetem pismu, ki je tu pokopano, prisežem...»

Položila je prednje noge natanko tja, kamor ji je jež pokazal. Tisti mah je nekaj počilo — in lisica je zakričala, da je kar odmevalo. «Moj Bog, ujela sem se v past! Kako naj se rešim?»

Jež se je bil med tem že obrnil proti domu. Ko je slišal lisičine zadnje besede, se je ustavil in dejal:

«Moja edina pamet mi pravi, naj bežim, ti, ki jih imaš sto, pa lahko med tem premišljuješ, kako se rešiš!»

In jež je počasi nadaljeval svojo pot.

«Počakaj!» je zaklicala lisica za njim, «kaj pa naj storim, kadar pride kmet?»

Ko je jež slišal lisičin obupani glas, je spet obstal in od daleč zaklical:

«Napravi se, kakor bi bila mrtoa. Karkoli poreče, ne zmeni se za nič in se delaj, kakor da ne slišiš in ne vidiš. Če te s palico dregne v rebra ali v trebuh, se nikar ne gani, tako da bo prepričan, da si res mrtoa. Potem bo najbrže odprl past, in ko začutiš, da so tvoje noge proste, skoči po bliskovo in se spusti v divji beg. Tako pravi moja edina pamet!»

Lisica je poslušala in ubogala ježev nasvet. Ko je prišel kmet, se je delala, kakor bi bila mrtoa. Niti ni izpregovorila niti se ni ganila, ko jo je sunil z nogo v trebuh. Kmet, misleč, da je lisica res mrtoa, je odprl past. Tisti mah je pa poskočila lisica in jo po bliskovo ubrala v gozd. Kmalu je prišla do svojega brloga. Zleknila se je in si jela lizati razbolele in otekle prednje noge. Med tem opravičilo se je spominjala ježa in modrovala:

«Res ima samo eno pamet, ali ta pamet zaleže za sto mojih!»

Od tistih dob se ni nikoli več norčevala iz ježa.

Kaj pa je to?

Jaxov Ivanček.

Zgodba o gumastih čevljih

Veliko skladišče gumastih čevljev, ki je bilo last Williama Burtons, je bilo v dvainštridesetem nadstropju visokega nebotičnika.

Bila je sobota. Burtons je sedel v svoji pisarni in pregledoval poslovne knjige, ko je zdajci v dvaintridesetem nadstropju izbruhnil požar. Preden so ljudje opazili, da gori, je ogenj že zajel ves srednji del visoke trgovske hiše. Trobljenje gasilcev je zdramilo Burtons iz dela. Planil je k oknu, videl, da pod njim gori, in skočil k vratom, toda v naslednjem trenutku se je prepričal, da se ne more več spustiti z dvigalom navzdol in da so tudi stopnice postale plen plamenov. Tedaj ga je prešinila drzna misel. Imel je majhne noge, navadno je nosil čevlje št. 38. Poiskal je v skladišču gumastih čevljev vse velikosti od 38 do 56 in si obul druge za drugimi na noge, dokler niso bile noge podobne velikim gumastim keпам. Tako oborožen je stopil na okno — srce mu je pri tem nemirno razbijalo — se krčevito oprijel lesenega okenskega križa in mahal ljudem, ki so stali spodaj in prodajali zijala, in kazal na svoje oborožene noge.

Vodja gasilcev je prvi opazil Burtons in ukazal gasilcem, naj razprostrejo plahto. Množica je od grozo onemela. Burtons je izmolil kratko molitevco in skočil dol. Priletel je prav na sredo razprostrte plahte, toda prožnost gumastih čevljev je bila tako velika, da je odskočil nazaj do šestdesetega nadstropja. To se je zdaj neprestano ponavljalo. Zaradi izredne kakovosti gumastih čevljev je dosegal siromak čedalje večje višine. Ko je trinajstič priletel na plahto, je odskočil in dosegel višino 1000 metrov. Zdravniki in ljudje so trdili, da je med tem gotovo že izgubil zavest, in najbrže so imeli prav.

Tedaj je zasnoval poveljnik gasilcev nov načrt. Dal je raztegniti zložljivo lestev in upal je, da bo priletel Burtons nanjo in potem lagodno zdrčal po lestvi navzdol v pripravljeno plahto.

A tudi ta poizkus je izpodletel. Ubogi Burtons je tako nesrečno cepnil iz svoje 1500meterske višine, da je zadel z gumastimi čevlji na lestev, ki ga je vrgla v poševnem loku Bog si ga vedi kam v neznano ameriško deželo. Njegova nesrečna žena je razpisala tisoč dolarjev nagrade tistemu, kdor najde njenega moža — živega ali mrtvega. Vsi ameriški detektivi so ga iskali, celo vojaški oddelki so ponudili ubogi ženi svojo pomoč, a vse iskanje je bilo zaman. Iskali so teden dni, mnogo tednov in mesecev — leto dni — a nikoli in nikjer niso mogli najti sledu o Burtons. In počasi so ga pozabili...

Dvajset let pozneje so se odpravili naši izseljenci iz Clevelanda na daljši izlet v Rocky Mountains. Na svojem izletu so prišli tudi v dolino Dorada. Vodja izseljencev, gospod Lirpa, je vzel daljnogled in ga začuden pazljivo nameril na neko točko. Potem je dal daljnogled drugim izletnikom, in zdaj so tudi ti pogledali tja. Nazadnje so se jeli vsi začudeno spogledovati, zakaj na koncu doline se je nekaj neprestano dvigalo in padalo.

Posvetovali so se, kaj bi to utegnili biti, in ker se niso mogli zediniti, so sklenili, da pojašejo tja in si stvar bliže ogledajo. Toda kdo bi znal opisati njihovo grozo, ko so kmalu razločno spoznali človeški okostnjak z debelimi gumastimi keпami na nogah, ki je spet in spet odkakoval od tal! V tih grozi so obrnili konje, in nikoli več se ni nihče izmed njih vrnil v to dolino.

Ali ste že uganili, kako se je v resnici imenoval vodja naših slovenskih izseljencev, gospod Lirpa? Niste? Preberite njegovo ime z desne na levo...

Uganke za biste glavice

Kako pride sova v seno?	Kako pride goba v žago?
s o v a	g o b a
- - -	- - -
- - -	- - -
s e n o	ž a g a

Zlogovnica.

o, go, lo, lob, an, ba, pa, ža, ti, rel.

Sestavi iz zgornjih zlogov imena štirih živali. Če pravilno postaviš imena drugo pod drugo, boš bral v začetnicah od zgoraj navzdol ime priljubljene otroške igrache.

Star spomenik.

Na starem spomeniku so našli tale napis:

NI ZLA!
Ti se to
kar sve vse!

Dolgo so si belili glave, kaj bi utegnili pomeniti, nazadnje so ga pa le razbrali. Poizkusite tudi vi!

Magični lik.

a a a a kos pobištva
a r r i boginja umetnosti
m m m m ime reke, ki se izliva v
Dravo
u u z z žensko krstno ime

Šale za naše male

Učitelj: «Bumček, ali mi lahko poveš, kdaj prelomi človek besedo?»
Bumček: «Kadar jeclja!»

*

Mati: «Nu, Bumček, kaj si se danes v šoli lepega učil?»

Bumček: «Da je ljubi Bog ustvaril svet.»

Mati: «Nu, povej mi, kako se je to zgodilo?»

Bumček: «Bog je rekel: „Bodi luč!“ In potem je pritisnil na stikalo, pa je postalo svetlo!»

Kotiček tete Mine

Ljubi otroci!

Letos je velika noč pozna. Navadno jo praznujemo že marca meseca ali prve dni aprila. Pa nič ne de! Tisto, kar človek dolgo pričakuje, je zmerom bolj mikavno. Gotovo ste že šteli dneve, koliko jih mora še miniti preden pridejo velikonočne počitnice. Naš Bumček mi je ondan razlagal: «Veš, teta Mina, kadar se kake reči prav hudo veselim in moram še čakati nanjo, takrat štejem navadno takole: še trikrat pojdem spat, in potem se bo zgodilo, drugi dan pa lahko že rečem: še dvakrat pojdem spat, in potem se bo zgodilo, tretji dan si pravim: zdaj pojdem samo še enkrat spat — torej jutri bo znameniti dan. In navadno spim zadnjo noč prav slabo, ker od veselja ne morem dobro spat!» Tako sem tudi vprašala Bumčka, ali se kaj veseli velike noči. Bumčku so se zaiskrile višnjeve očke, in ves navdušen mi je začel pripovedovati: «Ko pojdem dvakrat po deset prstov spat, bo velika noč, in mamica mi je obljubila, da dobim za pirhe šolsko tablico in kamenček, pravi kamenček, kakršnega imajo resnični šolarji!» Meni pa ni bilo popolnoma jasno, kaj je hotel Bumček reči s tem, «da pojde še dvakrat po deset prstov spat», in sem ga prosila, naj mi to bolj natanko razloži. In potlej mi je Bumček nekako raztolmačil, da to pomeni, da pojde še dvajsetkrat spat, preden pride velikonočna nedelja. Bumčku je šele pet let — pa recite, da ni biste glave!

Da bi dobili za piruhe dosti pisank in dosti sladkih potic, vam želita naš Bumček in vaša

teta Mina.

KAKO SE VEDEM?

Nekaj o taktu

Razlikujemo dve vrsti takta: formalni takt in srčni takt. Prvi se izkuša ogniti neprimernemu, drugi pa nerahločutnemu. Prvega se je težko naučiti; vendar se ga lahko naučimo, če dolgo in mnogo zahajamo v družbo, kjer se ljudje lepo vedejo. S taktom je nekako tako, kakor če kdo vozi s šestimi konji. Netaktnež bo pazil samo na zadnja dva konja in ne bo gledal, kam drevita prva dva in druga dva. Tisti, ki je takten, pazi zmerom na vseh šest!

Srčnega ali boljše rečeno duševnega pa se ne moreš naučiti; ali ga imaš ali ga pa nimaš! Lahko je, da ga imaš, in vkljub temu nimaš formalnega takta. Lahko pa je, da imaš formalni takt v malem prstu, in da se ti vkljub temu o duševnem taktu niti ne sanja. Marsikdo se vozi prav spretno s šestimi konji in se ogne vsakemu vogalu; a kaj hočete, ko so v življenju tudi nevidni vogali, to so najnežnejša človeška čustva, ki se jim moramo ogniti, da jih ne pohodimo; slutiti in čutiti jih moramo, a časih jih najbolj izvežbani kočijaž ne čuti.

Redkokdaj pa srečaš v življenju človeka, ki bi bil takten na oba načina, zakaj težko je oboje združiti.

Tudi z otrokom bodimo vljudni!

Otrok rad oponaša odrasle, to je že stara reč. Zato bi morala vsaka mati najprej sebi izprašati vest, ali se zmerom tako vede, da jo otrok lahko s pridom oponaša.

Od otroka zahtevamo vljudnost. Če nam reče otrok: «Mama, daj mi kruha!» ga gotovo takoj zavrremo: «Kako moraš reči?» In otrok bo obotavljaje se rekel: «Mama, prosim, daj mi kruha!»

Zdaj pa pomislite, ali ste vi vpričo svojih otrok in s svojimi otroki zmeraj vljudni?

Ali rečete svojemu otroku, kadar mu velite, naj vam prinese to ali ono: «Prosim, prinesi mi to!»? Ali ste zmerom vljudni s svojim možem, kadar vas otrok lahko posluša in opazuje?

Prav zaradi tega, ker je otrok tako podvržen oponašanju, bi morali zmerom najprej sebi nadzorovati. Če je vaše vedenje dobro, potem bo tudi otrokovo vedenje dobro, ne da bi se morali veliko ukvarjati z njim. Če

se pa sami slabo vedete, se bo tudi otrok slabo vedel in vas bo le nerad ubogal, kadar boste zahtevali od njega vljudnosti.

Tudi otrok ima čut za lastnino

Če vam bo hotel kdo kaj vzeti, kar je vašega, se boste branili in ga ogorčeno zavrnil. Če boste hoteli psu vzeti kost, ki ste mu jo bili malo prej vrgli, bo najbrže zarenčal in s tem pokazal, da se zaveda svoje lastnine. Če boste otroku vzeli igračo, ki je njegova, se bo jokal, a braniti se ne bo mogel, ker je brezpraven. Prav tako kakor pri vas, je tudi v otroku razvit čut za lastnino. Otroku dobro ve: «To je moje in s tem lahko delam, kar hočem!»

Nedavno tega sem bila s svojo hčerko pri sosedu na obisku. Tudi soseda ima hčerko, ki ji je zdaj pet let. Otroka sta se takoj začela igrati s Faničino punčko, medtem ko sva medve materi kramljali. Ko sem se čez nekaj časa jela poslavljati, mi je šepnila Mojcika: «Mamica, ali lahko vzamem Faničino punčko s seboj?» Zavrnila sem jo, češ: «Saj imaš doma dovolj punčk, ta je Faničina!» A soseda je uganila najin šepet, stopila k Faniči, ji vzela punčko in jo dala moji Mojciki. Faniča je najprej obstala in zastrmela v mater, ko pa je videla, da je Mojcika iztegnila roke proti njeni punčki, je glasno zaihtela: «Saj je punčka vendar moja!» Ko je videla Mojcika, da se Faniča joka, ji je sama takoj vrnila punčko, a medtem se je Faniči že tako užalilo, da je zgrabila punčko in jo v loku vrgla od sebe. Pobožala sem Faničo in se poslovila od njene matere, ki sem ji v veži še rekla, da ni prav storila, ko je hotela Faničino punčko podariti moji hčerki, in odšla. V ušesih mi je neprestano zvenel otrokov jok in pred seboj sem videla dvoje modrih očk, polnih črtkov! Tisti dan je Faniča prvič v življenju občutila neizmerno nemoč otroka, ki je brez pravice in brez zaščite. Morda je bila tisti dan tudi prvič razočarana nad svojo mamico, ki je ni razumela in ki je bila zmožna, da je hotela podariti njej to punčko tujemu otroku!

Spoštujte otrokovo lastnino! Saj ima otrok tako malo pravic, zmerom

in v vsem je odvisen od vas in od vašega moža in od tujih ljudi! Zato jim vsaj v takih rečeh pokažite, da jih razumete in da upoštevate njih čustva. Ne žalite svojega otroka tujemu otroku na ljubo! Otroku vam tega ne bo nikoli pozabil, in ko bo že velik, se bo še spomnil svoje prve pekoče bolečine, ki je zrušila oltar, na katerega si je bil postavil mater.

A. B.

Odpoved in nova služba

Vkljub temu, da živimo v dobi brezposelnosti, se nudi zastopnicam raznih poklicev še zmerom dostikrat priložnost, da menjajo službo. Frizerke, trgovske pomočnice in gospodinjske pomočnice dobijo n. pr. razmeroma hitro službo in tako si z menjavo službe izboljšajo svoj položaj.

Kako naj se torej uslužbenka vede, če se ji nudi boljša služba? Najprej mora ob določenem roku odpovedati svojemu delodajalcu službo. Njena dolžnost je, da opravlja svojo službo do konca z isto vestnostjo in pridnostjo kakor pred odpovedjo. Dekle, ki brez odpovedi zapusti hišo svojega delodajalca in nastopi drugod službo, vzbudi lahko sum, da je kaj ukradla, zakaj samo tatice in take uslužbenke, ki nimajo čiste vesti, jo naskrivaj popihajo. Dekle, ki pazi na svoj dobri glas, ne sme nikoli storiti kaj takega! Premisliti mora, da bo s takim vedenjem napravila tudi na novega delodajalca kar moči slab vtisk, ker si bo nehote lahko mislil: «Kakor hitro se ji bo nudila boljša priložnost, bo tudi mene tako zapustila!»

Zelo grdo je tudi, če se na primer trgovska pomočnica odloči, da pojde k najhujšemu konkurentu svojega zdajšnjega delodajalca v službo. To sme storiti le tedaj, če ji je delodajalec sam odpovedal službo ali če jo tehtni razlogi silijo k temu. Nikoli pa ne sme potem konkurentu izdati skrivnosti, ki jih pozna iz prejšnje službe. Tudi v tem primeru bi si novi delodajalec lahko mirno mislil: «Kadar pojde od mene, bo pa drugemu vse povedala, kar je pri meni videla!» Take uslužbenke izgubijo svoj dobri glas in prej ali slej se jih začnejo ljudje ogibati in ostanejo naposled brez zaslužka.

V vseh takih primerih velja še zmerom stari pregovor: «S poštenostjo se najlaže prebiješ!»

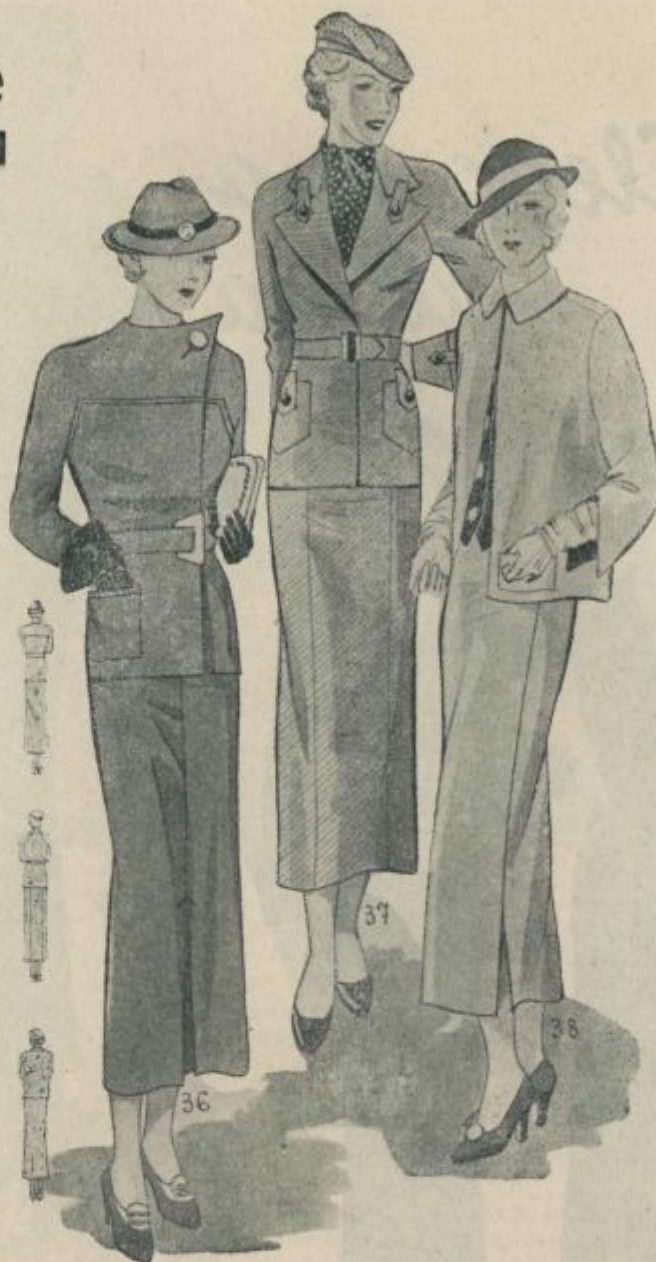

Najnovejše

Sportni pomladanski komplet, sešit iz modnega volnena diagonala. Tri četrti dolgi plašč se spredaj ne prepenja, ampak se nosi odprt, le v pasu je spet s sponko. Krilo, ki je ozko in ravno, je sešito iz enakega blaga kakor plašč, bluza pa je iz temne svile ali pa iz žameta. Kratki šal, ki se zavezuje spredaj v pecljo, je iz enakega blaga kakor krilo.

Komplet, primeren zlasti za potovanje. Tri četrti dolg paleto sešijte iz kamelskega kosminja v naravni barvi, krilo pa iz kariranega blaga v rjavi in sivi (drap) barvi.

Spomladanski kostum, sešit iz lahkega volnena blaga. Krilo je gladko, le spredaj ima položeno globoko gubo. Jopič, ki sega do višine bokov, je brez ovratnika in ima kimono krojene rokave.

Sportni kostum, sešit iz volnena diagonala. Krilo je gladko, brez gub, zato pa mora biti krojeno nekoliko zvoščasto. Jopič se ne zapenja z gumbi, marveč se samo prepaše s širokim pasom.

Popoldanski komplet, sestavljen iz obleke in kratkega ohlapnega jopiča. Jopič je popolnoma gladek in zapet samo pri vratu. Rokavi segajo samo malo čez komolec, tako da je videti izpod njih rokave od obleke.

Elegantna linija

Eleganten damski plašč, sešit iz gladkega blaga ali pa iz vročastega žameta. Ker je plašč v kroju zelo preprost, mora biti skrbno sešit iz dobrega blaga. Prepasan je z modnim širokim usnjenim pasom.

Preprosto sešit plašč, okrašen z modnim prešivanjem na stroj. Posebnost so rokavi. Vrhnji del je krojen skupno z ramo, spodnji del pa je všit v rokačni izrez.

Elegantna obleka, sešita iz lahkega volnena ali svilenega krepa. Posebnost so rokavi, krojeni kimono v videzu bolera. Ker je obleka zapeta visoko k vratu, ima zadaj razporek, da se lahko oblači čez glavo.

Pražnja obleka, primerna zlasti za starejše dame. Prednji del živetka je krojen v videzu bolera in podložen s svetlobarvno svilo. Okrasna zaponka ob vratnem izrezu je iz modne kovine.

Popoldanska obleka, sešita iz svilenega krepa ali krepsatena. Posebno apartni so rokavi v videzu netopirja. Krilo je krojeno nekoliko zvončasto in ima ob strani globoko gubo. Obleka je v pasu prepasana s širokim pasom, ki je iz enake svile kakor obleka.

**NAZIMO in
POPRAVLJAMO
ROKAVICE!**
V. LESJAK
SELENBURGOVA ul. 3

**POBIRAMO
PENTLJE na
SVILENIH NOGAVICAH!**
V. LESJAK.
SELENBURGOVA ul. 3

BLUZE

Preprosta bluza, sešita iz pralne svile, okrašena z modnimi gumbi in prepasana s širokim usnjenim pasom. Primerna je zlasti za pod paleto ali plašč in je brez ovratnika.

Popoldanska bluza, sešita iz modne svile. Okrašena je s prešivanjem na stroj in plisiranjem.

Praktična bluza, kakršna se obleče k svetlemu kostumu ali paletoju. Sešita je iz volnenega blaga ali svile v temni barvi in okrašena s svetlimi gumbi in ovratnikom.

ZA VESELO POMLAD

Prijetna dekliška oblekica, sestavljena iz karanega krilca, bele bluze in modrega jopiča z belimi reverji.

Otroška oblekica, kombinirana iz belo-rdeče in rdeče-belo pikčastega pralnega blaga.

Dekliška oblekica, sestavljena iz karanega krila in živočka z naramnicami. Bela bluza s kratkimi rokavi je iz batista.

Ljubka otroška oblekica, kombinirana iz enobaronega in ozorčastega blaga.

Da bo Vaš dom lep

Prt in blazina, okrašena s križčki. Se lepši kakor na sliki, bi bili te dve ročni deli v vaši sobi. S križčki izšito cvetje v veselih spomladanskih barvah se, kakor vidite, prav lepo poda na prt in na blazino. Prt je obrobljen s širokim ažurovim robom, medtem ko ima blazina okrog in okrog bogate nabore iz soile ali pa iz žameta.

Kaj si za Veliko noč lahko sami napravite

Škotsko karirano blago je sedaj moderno, sicer pa, kdaj pa to blago ni moderno? Priljubljeno je zlasti pri mladini in pa pri ljudeh, ki imajo radi v svoji obleki živahen sportni poudarek. Ko smo torej zagledali letos škotsko blago v modnih listih med elegantnimi sportnimi modnimi detajli, smo se ga vsi razveselili. Veseli in spogledljivi pisani šali, rute, čepice, pasovi, torbice! Kako lepo poživite temne sportne ansamble, pomladanske plašče, kostume in preproste obleke.

Ako poizkusite napraviti sami razne modne malenkosti, vam svetujem, da kupite v trgovini blago z živahnim škotskim vzorcem, ki se bo v odtenku ene barve ujema z barvo vaše obleke.

Da ne boste premišljevali, kakšni so ti detajli iz škotskega blaga, vam prinašamo takšno garnituro na sliki. Za šal odrežemo kar raven kos blaga, ki ga na koncih zarobimo ali sceramo. Pri baretu naredimo krajevce tudi iz ravnega kosa blaga, prav tako je iz ravnega kosa blaga tudi pas, ki ga okrasimo z modno zaponko. Lahko se ojunate tudi za torbico, sicer vam jo pa naredi tudi knjigovez ali sedlar ali pa poklicni torbičar. Torbica se lahko zapira z navadnim zapiranjem ali pa z «reskom». Namesto ročaja lahko uporabite verižico ali pa vrvico, spleteno iz usnja. K vsemu temu si pa naredite iz škotskega blaga še zapestnike pri rokavicah.

Otroško perilo mora biti posebno čisto!

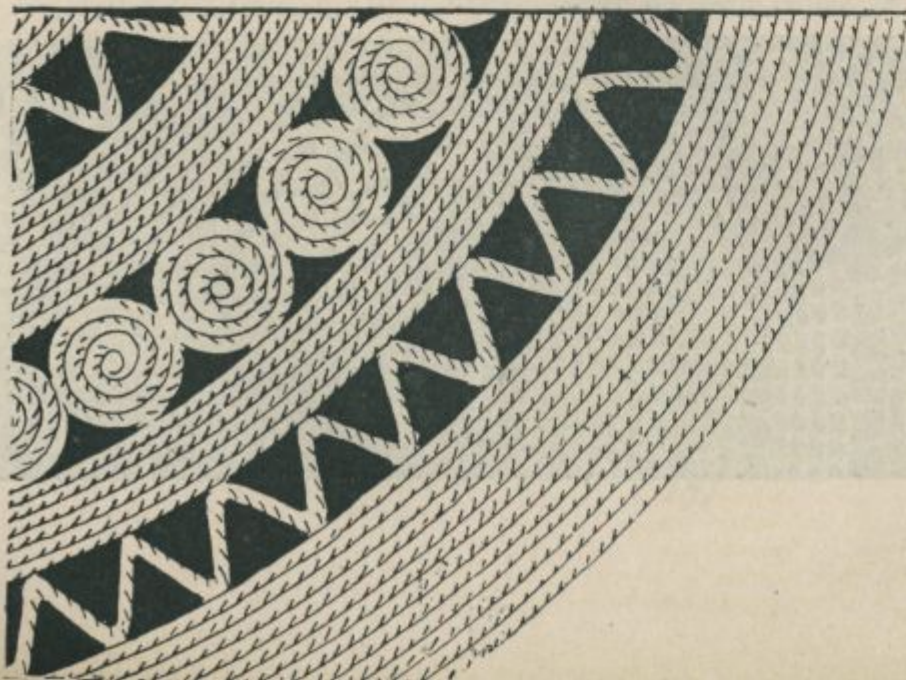
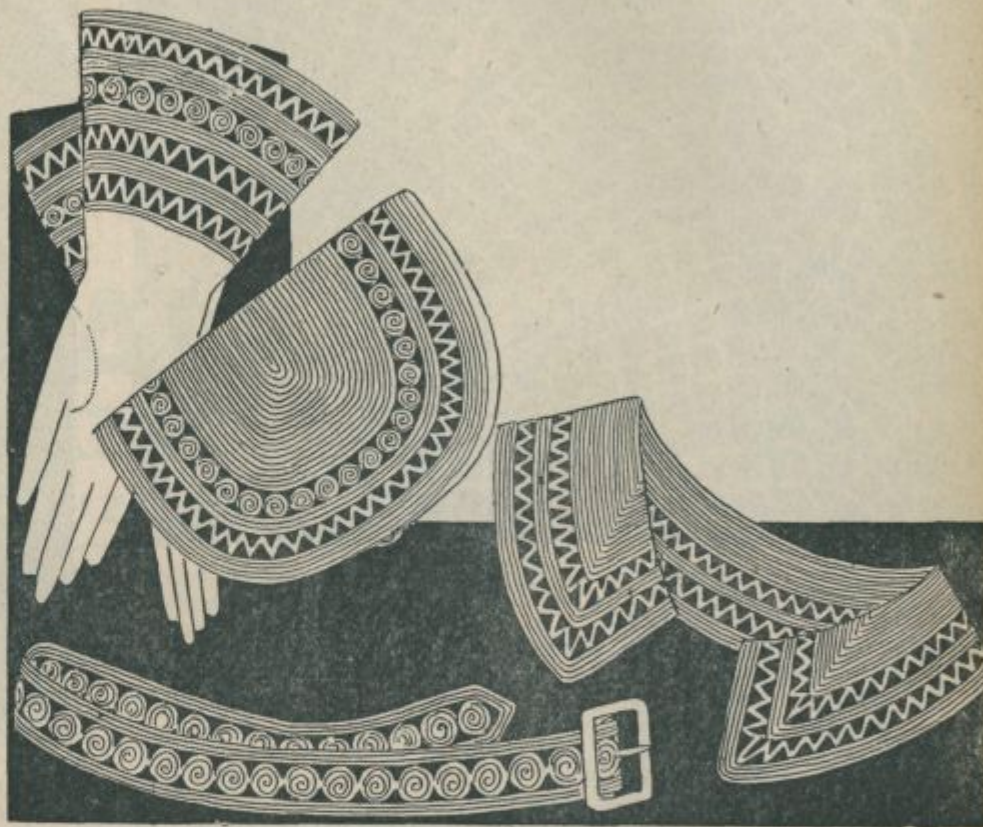
Otroško perilo je šele tedaj res čisto, ako je oprano tako, da ne zaostanejo v njem nobene kali. Zato je ravno za otroško perilo Schichtov Radion tako izvrstno pralno sredstvo. Pri kuhanju razvija na milijone kisikovih mehurčkov, ki prodirajo skozi perilo, ga temeljito operejo in uničijo vse bolezenske kali.

SCHICHTOV
RADION
pere vse higijenično čisto

DOMAČI
IZDELEK

Moderni okraski,

narejeni iz portic

To originalno delo se lahko uporabi za okraševanje različnih predmetov v našem stanovanju, pa tudi za lepševanje naše toalete. Zdaj so posebno moderni ovratniki, pasovi, torbice in zapestniki pri rokavicah iz portic. To delo je tudi prav pripravno za zavese, namizne prte, blazine itd.

Delo samo je prav preprosto. Najprej si na trd papir narišemo vzorec, nato pa pripnemo po črtah tega vzorca portice, ki jih potlej s posebnim vbodom prišijemo drugo k drugi. Po končanem delu papir odtrgamo.

Način dela se jasno vidi tudi na povečanem vzorcu.

Ker se dobe portice v različnih barvah, se tudi to delo lahko naredi v vseh mogočih barvah.

Kvačkani prtiči

Del prtiča v naravni velikosti.

Ko izdelate vse pulovre, žempe, rokavice, čepice itd., se odločite za izpremembo za kvačkanje prtiča, za kar vam prinašamo tri vzorce. Za vsak prtič imate poleg slike celega prtiča tudi povečani del, po katerem boste prav lahko vzorec sami posneli. Če hočete imeti majhen prtič, ga skvačkajte iz tenkega kvačkanca ali svile, kajti čim debelejša je nit, tem večji bo prtič. Ni treba, da je tak prtič ravno iz belega kvačkanca, lahko ga naredite tudi iz barvaste prejice, bombaža ali volne. Posebno lep je, če je skvačkan iz barvaste svile in če je vpletena vanj zlata ali pa srebrna nit.

Detajla kvačkanega prtiča v naravni velikosti.

Ali ste že razmišljali o tem – – če pravilno negujete Vaše zobe?

Vi veste: zobje morajo zdržati celo življenje; njih ne morete nadomestiti! Dan na dan jih je treba čistiti – dan na dan celo življenje. Kolika zahteva! Ali se torej ne mora storiti vse, da bo čiščenje zob čim prizanesljivejše?

3 PREDNOSTI jamčijo za Sargov Kalodont:

1. blaga pena specialnega ustnega mila temeljito čisti zobe tudi tam, kamor ne doseže ščetka.
2. izredno fina sestavina prizanesljivo čisti zobno sklenino.
3. sulforicin-oleat Dra Bräunlicha odpravi polagoma nevarni zobni kamen in prepreči, da se ne naredi drug.

ZATO VZEMI

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

Glavna zahteva volilnega programa delavske stranke za sedanje volitve je mednarodni mir.

Nosilec liste dr. Živko Topalovič pravi med drugim:

Zakaj zahtevamo, da se zagotovi mednarodni mir? Zato, ker smo nasprotniki pobijanja med narodi, ker smo proti mednarodnemu morjenju. Prepričani smo tudi, da brez trdnega mednarodnega miru ni mogoče uspešno pobijanje gospodarske krize. Iz strahu pred novo vojno izdajajo vse države, tudi sovjetska Rusija, ogromne vsote za okrepitev militarizma in oboroževanje. Ljudska blaginja bi bila na veliko večji stopnji, ko bi milijarde, ki jih uporabljajo v oboroževalne namene, uporabljali za izboljšanje življenjskega položaja in za kulturni napredek ljudstva. Trajni trepet pred vojno zabranjuje velike gospodarske iniciative in ve-

like gospodarske reforme. Velikopotezen gospodarski načrt je mogoč le v miru. Gospodarski načrt se ne da izvesti v kratki dobi; za to so potrebna desetletja. V tej dobi mora narod imeti jamstvo, da mir ne bo kaljen. Varnost miru ni važna samo zaradi posameznega državljana, marveč tudi glede na potrebe narodnega gospodarstva. Ni ga izhoda iz gospodarske krize, ni ljudske blaginje in sreče narodov brez varnega miru. Zato smo mnjenja, da je potrebno mednarodni mir dobro utrditi in organizirati.

Pojdi k zdravniku, dokler je čas!

Statistika v raznih velikih bolnišnicah je pokazala, da umre petdeset odstotkov bolnikov zaradi tega, ker

niso za časa poiskali zdravniške pomoči.

Gotovo je, da ne more nihče izmed nas ubežati smrti, vendar je pa gotovo tudi dejstvo, da nas dostikrat lahko reši zdravniška pomoč pre zgodnje smrti.

Posebno nevarne so tele bolezni:

Vnetje slepiča. Pri vnetju slepiča začetimo bolečine v desni strani trebuha. Posebno kraj, kjer leži slepič, je na pritisk zelo občutljiv. Hkratu se pojavijo pa tudi slabosti v želodcu, dostikrat tudi bljuvanje. Včasih opazimo tudi, da ima bolnik zvišano temperaturo.

Vnetje srednjega ušesa. Nekateri ljudje so zelo podvrženi ušesnim boleznim. Bolečine v ušesih so lahko znamenje nevarnega vnetja srednjega ušesa. Bolečine vključ ob ogrevanju ne odnehajo, dostikrat se razboli potem še glava in kost za ušesom je na pritisk boleča.

Prav nevarna in neprijetna bolezen je vnetje ledvic, ki se javlja s pogostim glavobolom in veliko trudnostjo. Bolnik nima veselja do dela, najrajši bi zmerom ležal in pogosto ga žeja. Časih, posebno kadar

leže k počitku, začuti lahne bolečine v okolici pasu. Od prehlada dobimo lahko akutno vnetje ledvic, ki se da z dieto hitro ozdraviti. Zanemarjeno vnetje pa postane lahko kronično in neozdravljivo.

Prav nevarne in nujno potrebne zdravniške pomoči so tudi tele bolezni: vnetje rebrne mrene, pljučnica, vnetje možganske mrene, davica, škrlatinka, griža itd. itd.

Vsaka gospodinja bi morala pazljivo prečitati nekaj knjig o raznih boleznih, da bi znala vsaj razločiti nevarno obolenje od lahkega obolenja. In da bi zmerom za časa poklicala zdravnika! Koliko gorja bi bilo potem prihranjenega marsikateri rodbini!

Ali ste že prebrali najnovejšo knjigo, ki jo je spisal dr. Karel Petrič: «Nalezljive bolezni»?

Vnetje vratu.

Otroci se radi in hitro prehladijo. Večina otrok je pa podvržena boleznim v vratu. Slabokrvnim otrokom rade otečejo zunanje žleze. Če otipamo takega otroka po vratu pod ušesi, bomo čutili majhne, časih tudi večje otekline, ki so na pritisk boleče. Na kmetih pravijo, da ima otrok bezgavke. Pravilno bi bilo, ko bi rekli, da ima otrok otekline bezgavke. Otekline bezgavke ozdravimo z mrzlimi obkladki. Dobri so tudi obkladki s svinčeno vodo ali pa z raztopljeno kislino. Zlasti je pa važno, da dajemo takemu otroku čez zimo ribjega olja, čez poletje pa lahko železnato vino. Tak otrok naj se veliko giblje pod milim nebom in naj se poleti pridno solnči.

Vnetje notranjih žlez prizadeva otroku bolečine pri požiranju. Časih dobi otrok vsled vnetja notranjih žlez tudi vročino. V takem primeru spravite otroka v posteljo in mu napravite mrzel ovitek okoli vratu. Vsako uro naj otrok po nekajkrat grgra. Za grgranje vzemite raztopino hipermangana, peroksid ali pa raztopino galuna. Nekateri pravijo, da pomagajo tudi limone, ki naj jih otrok počasi liže. Bržkone je res nekaj na tem, ker vleče sok limone vneto kožo skupaj.

Kakor hitro pa zapazimo, da ima otrok na notranjih žlezah bele ali pa sive piščice, je to dokaz, da ima otrok angino ali pa da se utegne razviti davica. Potem je treba nemudoma poklicati zdravnika!

★

Nadležno skelenje oči, ki se pojavi zaradi predolgega branja, naporenega ročnega dela, časih tudi zaradi slabega sedeža v kinematografih, odpravimo, če si položimo na oči tople obkladke.

Gimnastika v postelji.

Pred nekaj leti so zagnali učitelji telovadbe klic v svet: «ženske morajo zjutraj telovaditi!»

In mnogo žensk je res vsako jutro telovadilo, natanko po sistemu, na teče, pri odprtem oknu, kakor je zapovedal učitelj v radiju ali pa kakor so svetovali vsi olepševalni saloni. Zdaj pa je nastal med učitelji telovadbe spor, češ, ali je taka zgodnja telovadba res koristna ali ne. Vkljub temu, da se strokovnjaki s tem vprašanjem že nekaj časa ukvarjajo, vendar se doslej še niso zedinili. Nekateri trdijo, da napravi jutrnja telovadba človeka lenega in trudnega in zaradi tega manj sposobnega za delo, posebno še če se ukvarja samo z duševnim delom.

Najmodernejši varuhi vitke linije zagovarjajo naziranje, da je najbolj zdrava jutrnja gimnastika v postelji, ki ne utruja telesa kakor navadna telovadba. Hkratu pa da daje gimnastika v postelji telesu potrebno prožnost.

Vsak človek ima zjutraj, ko se zbudi, željo, da bi se pretegnil. To naravno dejstvo uporabimo kot osnovo za naše vaje.

1. Najprej se dobro pretegnemo in iztegnemo, brez vsakršnih navodil, čisto po svoji volji.

2. Potem se uležemo na trebuh in izkušamo z rokami in nogami doseči oba konca postelje. Pri tej vaji se telo povsem zlekne.

3. Tako zleknjeni se z zamahom prevrčemo na stran, najprej na levo, potem na desno, in potem se spet zleknemo in izkušamo spet z rokami in nogami doseči oba konca postelje.

4. Zdaj se uležemo na hrbet, vzdignemo levo nogo in jo dobro stisemo, vendar se s hrbtom ne smemo vzdigniti. Prav tako stisemo tudi desno nogo.

5. Nazadnje napravimo prav take vaje tudi z rokami.

Poizkusite tudi vi te vaje. Morda boste po njih bolj sveži kakor po običajni jutrnji telovadbi.

(Nadaljevanje.)

Kuhinjsko mizo lahko izkoristimo v razne namene. V kuhinji, kjer imamo za pomivanje posode posebno pripravo, uporabljamo kuhinjsko mizo samo za to, da pripravljamo na njej jedila in da postavljamo nanjo razne reči. Prostor pod mizo pa izkoristimo za en ali dva predala in za polico, ki naj bo malo od tal. Vsaka miza naj bi imela nadalje tudi desko, ki se da potegniti iz nje in ki mora biti tako visoko, da lahko sede delamo na njej. Plošča mize naj bo iz javora, ki se da lepo pomivati. Kakor vse druge plošče v kuhinji, na katerih delamo, bi morala biti tudi miza po vrhu pokrita s povoščenim platnom.

Kjer pa ni v kuhinji posebne priprave za pomivanje posode, je najbolje, če je kuhinjska miza sestav-

ljena iz kuhinjske in iz pomivalne mize. Takšna miza ima pod ploščo vdeleni dve posodi za pomivanje, ki ju potegnemo iz mize ali pa privzdignemo ploščo, kadar hočemo pomivati.

Prav tako važen je za gospodinjo kuhinjski stol. V kuhinji je najbolj pripraven vrtljiv stol, ki se da zvišati ali znižati, kakor je pač potrebno. Gospodinje se žal še dandanašnji ne zavedajo, kako važno je za njih zdravje, če pri svojem delu v kuhinji čim več sede, in to tako, da se, četudi traja delo dalje časa, mišice brez potrebe ne naprezajo. Veliko je še gospodinj, ki mislijo, da se drugače kakor stoje v kuhinji sploh ne da delati. Takšna gospodinja dostikrat opoldne, ko sede h kosilu, s ponosom vzdihne: «Zdaj sem se od jutra prvič usedla!» In vendar je takšno ravnanje s telesom nesmi-

Poročile so se naročnice: gospodična Rozi Ferleževe z gospodom Mirkom Škočirjem iz Ljubljane, gospodična Anica Stauberjeva z gospodom Julijem Knafelcem iz Maribora in gospodična Karla Jančičeva z gospodom Nikom Bakijo iz Hrtice.

Iskreno čestitamo!

Vaša polt razodeva vse...

... na njej se zrcali Vaša negovana lepota. Polt bo lepa in ostane lepa, če jo boste redno negovali z Elida Ideal-kremo.

Zakaj to je novo na njej:

**izboljšana kakovost
požlahtnjen vonj
povečana tuba
popoln učinek.**

Ona se vleze takoj v kožo — odpravi, kerimavsebi „hamamelis virginica“ majhne poškodbe na polti, nečistoto in velike kožne znojnice. Ona je idealna podlaga za puder — varuje pred prahom, vetrom in slabim vremenom — napravi polt medlo in enakomerno lepo.

N O V A

ELIDA

IDEAL

KREMA

selno in nespametno, kar pa spozna večina žensk šele takrat, ko dobi krčne žile na nogah, vnetje v kolenu itd. Ameriška žena je že davno spoznala, kaj pomeni zanjo sedenje pri delu, in sedi zato pri vsakem delu, celo pri pomivanju posode in pri likanju. Razen vrtljivega stola pa naj bi bil v vsaki kuhinji tudi udoben stol za počitek ali oddih.

Važen kos kuhinjske oprave je tudi posoda za odpadke. Najbolj primeren prostor zanjo je poleg kuhinjske mize. Ta posoda je po navadi okrogle oblike in drži 15 do 20 litrov. Vanjo mečemo smeti in vse odpadke, ki se naberejo pri pripravljanju jedi.

Zdaj pa še besedo o tem, kako naj bodo urejene omare in omarice v kuhinji in v jedilni shrambi. Najvažnejše je pri tem, da je vsaka reč vedno na istem kraju, da jo lahko celo v temi dobimo, in da nam ni treba, kadar hočemo priti do nje, predstaviti ali premekniti celo vrsto drugih predmetov. Zdaj že izdelujejo mizarji moderne omare, ki so napravljene tako, da ima v njih vsaka reč svoj določeni prostor. A tudi stare omare se dajo največkrat z malenkostnimi

stroški malo preurediti, samo predstaviti je treba nekaj polic, pribiti nekaj letvic in ključic, pa postanejo veliko bolj praktične.

Jedilni list za teden dni.

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Goveja juha z vlivanci. 2. Govedina. Gorčični krompir. 3. Dušena jabolka.

Zvečer: Pljučna pečenka kakor divjačina (170). Kruhovi cmoki. Solata.

Torek.

Opoldne: Porova juha (37). 2. Mesni puding. Sardelna omaka. 3. Makovi rogljički.

Zvečer: Ocvrt telečji jezik. Krompirjeva solata.

Sreda.

Opoldne: 1. Pruska juha (40). 2. Telečji ptički (165). Makaroni. Mešana solata.

Zvečer: Kruhov praženec (403). Kompot.

Četrtek.

Opoldne: 1. Pesna juha (42). 2. Svinjska pečenka. Kislo zelje.

Krompirjevi cmoki. 3. Češpljev kompot.

Zvečer: Mrzla pečenka. Francoska solata (375).

Petek.

Opoldne: 1. Paradižnikova juha z rižem. 2. Polenovka s krompirjem (132). Kisla repa. 3. Kompot.

Zvečer: Ajdovi žganci. Kisla repa.

Sobota.

Opoldne: 1. Goveja juha s testenimi polžki (55). 2. Kuhana govedina, nadevana. Špinaca. Krompirjev pire. 3. Brusnice.

Zvečer: Makaroni z gnjateljjo.

Nedelja.

Opoldne: 1. Cvetačna juha z žličniki. 2. Pečena kokoš. Dušen riž. Solata. 3. Torta s kavno kremo.

Zvečer: 1. Tlačenka s kisom in oljem. 2. Torta. Čaj.

Opomba. Številke v oklepaju pomenijo številko recepta v naši kuharski knjigi «Kako naj kuham». Za razprto tiskana jedila prinašamo recept.

★

Gorčični krompir. Pol čebule na drobno seseklamo in jo na masti zarumenimo. Nato pridenemo moke in napravimo svetlorumeno prežganje. V to prežganje denemo potem dve žlici gorčice, nekoliko popra, soli, kisa in prav malo sladkorja, da dobi omaka, ki jo zalijemo z juho, kislastosladkega okusa. Posebej skuhamo krompir, ga olupimo, zrežemo na rezine, stresemo v omako in vse skupaj dobro premešamo.

Mesni puding. Najprej seseklamo na drobno 15 dkg kuhane govedine ali pa prekajene svinjine in prepečemo 10 dkg telečjih jeter ter jih zrežemo na majhne kocke, nato združimo 10 dkg riža, narežemo in opečemo 3 dkg slanine ter seseklamo na drobno pol čebule. K temu pridenemo še dva rumenjaka in vse skupaj dobro zmešamo. Nazadnje primešamo tej zmesi še sneg iz dveh beljakov, malo soli, popra, kumina in prgišče drobtin. To denemo v dobro namazano pekačo za pudinge in kuhamo eno uro v sopari. Puding serviramo še topel, če je pa mrzel, ga narežemo na koščke in serviramo s solato.

Ovrt telečji jezik. Svež telečji jezik skuhamo, olupimo in počakamo, da se dobro odcedi, nakar ga narežemo na prst debele rezine, ki jih pomočimo najprej v razžvrkljano jajce, nato pa še v presejane drobtine. Rezine ocvremo potem na vroči masti.

Kuhana govedina, nadevana. Zelo mehko, sočno, kuhano govedino vzamemo iz juhe eno uro prej, preden jo serviramo, jo ob strani prerežemo in nadevamo. Nadev za 1 kg govedine: 5 sardel, pol čebule in žlico zelenega peteršilja dobro sesekljam, primešamo žlico sirovega masla in ta nadev namažemo v meso. Nato skuhamo v trdo tri jajca, jih pretlačimo z dvema sardelama vred in prilijemo skodelico smetane. Nadevano meso denemo v pekačo, ga polijemo s pretlačenimi jajci in sardelami, potresemo po vrhu z drobtinami in obložimo z narezanimi koreninami jušne zelenjave in pol čebule ter 10 dkg na kocke zrezane slanine. To denemo v vročo pečico in pečemo dobro uro, da dobi meso skorjo.

Makaroni z gnjatjo. Pol kilograma makaronov nalomimo na koščke, skuhamo v slanem kropu in odcedimo. V kozici razpustimo sirovo maslo in stresemo vanjo, ko je sirovo maslo razbeljeno, makarone in na drobne koščke zrezane gnjati. Čez vse polijemo potem osminko smetane ali pa mleka in potresemo makarone, preden jih serviramo, s parmezanom.

Torta s kavno kremo. Iz 5 rumenjakov, 12 dkg sladkorja, iz soka in olupka od pol limone, 5 dkg poparjenih, olupljenih in na drobno zmletih mandeljnov, 9 dkg moke in trdega snega iz 5 beljakov napravimo biskvitno testo in ga, ko je mrzlo, prerežemo po dolgem na dva enaka dela. Za kavno kremo stepamo nad soparo pet rumenjakov, 12 dkg sladkorja in tri žlice kave tako dolgo, dokler se zmes ne zgosti in popolnoma ne shladi. Nato vmešamo posebej osminko čajnega masla, da se

speni, ga zmešamo s kavno kremo in namažemo potem s to kremo torto po sredi in še po vrhu. V kremo denemo lahko namesto masla tudi tolčeno smetano. Nazadnje zarumenimo previdno 15 dkg sladkorja, kateremu pridenemo 10 dkg poparjenih, olupljenih in sesekljanih mandeljnov ter vse skupaj pražimo, dokler ne postanejo mandeljni svetlorjavi, nakar jih potresemo po kremi.

★

Kislo zelje — zdrava jed.

Ena najbolj zdravih prikuh zlasti za pozimi je kislo zelje, ker ima v sebi veliko mineralnih soli in vitaminov. Zato bi morali kislega zelja prav dosti jesti. Naziranje, da je treba kislo zelje prej oprati ali pa popariti, preden ga denemo kuhat, ni pravo. S tem izgubi zelje važno redilno snov, namreč mlečno kislino, pa tudi dobri okus. Tudi vode, na kateri ga kuhamo, ne smemo nikoli odlivati. Če je zelje prekislo ali preslano, ni treba drugega, kakor da ga z mrzlo vodo preplaknemo in takoj precedimo.

Prav posebno zdravo je sirovo kislo zelje. Dosti zdravnikov je, ki ga priporočajo za zdravilo. Sirovo kislo zelje pospešuje prebavo in ugodno deluje na jetra in črevesje. Zato bi morali pripravljati solate po večini iz sirovega zelja.

Ker se da kislo zelje pripraviti na različne načine, vam bomo naštel nekaj jedi, ki jih lahko pripravimo iz njega.

Solata iz sirovega kislega zelja. Zelje vzamemo iz kadi, mu primešamo malo kumine, sesekljane peteršilja in čebule, ga kolikor mogoče razprostrtemo po skledi in vlijemo malo pogretega olja nanj. Lahko ga pa pripravimo še drugače: med kislo zelje, ki ga najpoprej nekoliko otisnemo, pomešamo malo popra, olja in nastrgano jabolko.

Kislo zelje z jabolki. 1 kg zelja zalijemo z vodo, denemo povrh eno celo olupljeno čebulo in tri na štiri dele razrezana olupljena jabolka, pridenemo 50 g masti in ščepec sladkorja, pa ga počasi kuhamo, dokler ni mehko. Nato vzamemo čebulo spet iz zelja, pomešamo vanj razkuhana jabolka, dodamo, če hočemo, malo popra in kumine in ga zgostimo z enim nastrganim sirovim krompirjem. Ta prikuha se dobro poda zlasti k pečenicam.

Kislo zelje z morsko ribo. 1 kg kislega zelja dušimo nekaj časa s 50 g masti in eno na drobno sesekljano čebulo, potem mu pa zaradi boljšega okusa prilijemo še malo belega vina. Medtem skuhamo v malo slani vodi 1 kg morskih rib, jih osnažimo in zrežemo na koščke. Zdaj denemo v pekačo, ki smo jo prej s sirovim maslom dobro namažali, eno plast zelja, ki ga s smetano pokapamo, eno plast ribe, ki jo tudi s smetano pokapamo, potem spet zelje, in tako dalje. Na vrhu mora biti zelje, ki ga potresemo s parmezanom in kosmiči sirovega masla. To pečemo potem v precej vroči pečici kakih 20 do 25 minut, dokler lepo ne zarumeni. Na-

mesto morske ribe vzamemo lahko tudi ščuko ali kakšno drugo ribo.

Pasteta iz kislega zelja. V obliko za pudinge, ki jo dobro s sirovim maslom namažemo, stresemo dušeno zelje, ki naj bo precej zabeljeno. Vrh zelja naložimo potem plast ostankov od pečenke in jih pokapamo z mastjo od pečenke, nato spet kislo zelje, potem zrezane hrenovke, ki smo jih imeli prej nekaj časa v vodi, itd., dokler ni oblika polna. Na vrh denemo masleno testo, postavimo obliko v pečico in pečemo v precej hudi vročini.

Cvetlice na balkonu.

Zadnja leta se je pri nas udomačila navada, da okrasimo balkone in verande s cvetlicami. Časih smo videli samo na kmetih bujne rdeče nageljne in rožmarine na oknih, ki so pričali, da bivajo v hiši mlada dekleta. Zdaj se je pa ta navada preselila tudi v mesta. In morda jo znamo v mestih še vse bolj ceniti, ker nam vsaj malo pričarajo pomlad, ki jo ob asfaltu in betonu kaj radi pozabimo.

Zdaj je čas, da pregledamo cvetlične zaboje in jih z zeleno oljno barvo nanovo prepleskamo, znotraj pa namažemo z apnom, ki varuje rastline pred mrčesom.

Odprtine na dnu zaboja, skozi katere se odteka voda, pokrijemo s steklenimi drobci. Važno je, da napolnimo zaboje z najboljšo vrtno prstjo. Vsaka druga prst je prekisla in ovira rast.

Protí koncu meseca aprila, če ne bo več nočne slane, zasadimo potočnice, mačehe in podobne sadike, ki jih ob tem času ponujajo vrtnarji.

Stare rastline porežemo prve dni aprila in jih počasi privajamo na življenje na planem. Tudi plezalke moramo te dni postriči in povezati v zaželeno oblike.

Pozor! Vse rastline začnemo počasi zalivati. Če bi jih takoj izpočetka močno zalivali, bi jele korenine gniti!

Gospodinja svetuje

Pripravite si že zdaj svoje letne reči!

Trajalo bo sicer še nekaj časa, preden pride poletje. Toda ta čas bo hitro minil, in poletje bo tu, prišlo bo preko noči in nas presenetilo, kakor še vsako leto. Takrat pa bomo v največji zadregi, zakaj naše letne reči ležijo še vedno v skrinji pod streho in še niso popravljene in ne oprane!

Pripravite si jih že zdaj, da ne pridete v zadregol!

Predem se začne poletna sezija, lahko dobite šiviljo na dom, medtem

Mala tableta z velikim učinkom nosi vedno BAYER-jev križ!

ASPIRIN

proti vsem bolečinam in boleznim, ki izhajajo iz prehlada.

Oglas je reg. pod S. Br. 23762 od 19. XI. 1934.

ko bo ob seziji imela polne roke dela in jo boste morali čakati ali pa v največji naglici opraviti vsa popravila.

Pojdite takoj na podstrešje, vzemite vse letne reči in jih najprej dobro prezračite. Pomerite vse obleke, zaznamujte, kar je treba popraviti, in se lotite dela. Največ dela vam bodo gotovo prizadejale otroške obleke, zakaj otrok je v enem letu zrasel in boste morali spustiti vse robove. Poglejte tudi svojo kopalno obleko in kopalne obleke moža in otrok! Ali vam jih niso morda molji kaj razjedli? In kako je z vašimi kopalnimi copatami?

Še enkrat vam svetujemo, da pregledate in pripravite že zdaj vse letne reči, da ne boste potem v zadregi.

Vrtna dela meseca aprila.

Prav za prav je težko naprej povedati, kaj bi delali aprila meseca na vrtu, zakaj naše najboljše nasvete lahko prepreči vreme. Če zapade še enkrat sneg, bo delo na vrtu vse drugačno, kakor če nam bo dal april lepe in solnčne dni. Naj bo, kakor hoče, povedali vam bomo, kaj morate storiti, kadar sneg skopni in kadar se zemlja kolikor toliko zmeha.

Najprej moramo zemljo potresti z gnojem. Potem jo dobro prekopljemo — in naj nam ne bo žal tega truda, zakaj dobro prekopana in pognojena zemlja je dosti bolj rodovitna! Zdaj razdelimo vrt v grede.

Zemljo v topli gredi smo seveda tudi zrahljali in pognojili. Tu smo sejali solato, zeleno, kolerabo, zelje itd. Proti koncu meseca bodo sadike že tako velike in močne, da jih lahko presadimo na vrtno gredo. S klinom napravimo v primernih raz-

daljah luknje, v katero zasadimo sadike. Najbolje se primejo sadike, če jih zasadimo zgodaj zjutraj, zalijemo in potlej še enkrat nagrebemo nekaj prsti okoli njih.

V eno izmed vrtnih gred nasejemo špinačo, rdeče in belo zelje, ohrovt, kumarice, buče itd. In nikar ne pozabite na drobnjak, čebulo, česen, peteršilj in grah.

Prve dni aprila odkrijemo vrtnice, če je vreme ugodno.

Ta mesec je tudi najugodnejši za sajenje mladih sadnih dreves. Staro sadno drevje je treba, še preden začne cvesti, pregledati in skorjo, za katero so skriti razni mrčesni zaplodki, odpraskati.

Gospodinja, ki hoče imeti vzorno urejen vrt, ima dela zmerom več ko dovolj. Če ni drugega, je treba puliti plevel, ki rase, kakor bi bil plačan za to. Paziti moramo, da se nam v toplih gredah preveč ne razrase, ker jemlje zemlji najboljše sokove. In če je tudi ves vrt brez plevela, je treba svažiti vrtno poti, jih posuti z belim peskom ali pa vsaj z navadnim kamenjem, da onemogočimo plevelu, da bi se tudi tod razrasel. Dela je torej res več ko dovolj, toda vrt nudi toliko prijetnosti, da je vreden vsega truda.

Teta Špela.

Kar skoraj neverjetno je, kako zelo je pri nas zanemarjeno perutninarstvo, in vendar bi bilo lahko stalen vir dohodkov, ko bi se pravilno in smotrno gojilo, saj je zlasti po mestih vedno večje zanimanje in povpraševanje po perutnini in po svežih jajcih.

Naš kmet, v čigar rokah je malone vsa perutnina, jo redi največ zaradi sebe in mu ni skoraj nič do tega, da bi jo prodajal. Največ je krivo temu pač to, ker dobi kmet zaradi številnih prekupcev za svoje perutninske pridelke samo majhen del tega, kar porabi za vzdrževanje živali.

Vendar prinaša perutninarstvo, zlasti kokošjereja, če jo pravilno gojimo, prav lep dobiček. Pravilno pa jo gojimo, če perutnino prav negujemo in krmimo, če izbiramo dobra plemena in če izbiramo za valjenje najugodnejšo dobo.

V naslednjem hočemo podati v kratkem najvažnejše smernice, po katerih bi se moral ravnati vsak perutninar.

Kokoš.

Izmed vseh domačih živali je kokoš po svetu najbolj razširjena in se tudi razmeroma najhitreje plodi. Mimo tega je kokoš tudi edina domača žival, ki se da v najkrajšem času vzrediti.

Kakor pri vseh drugih domačih živalih, je tudi pri kokoših ena izmed najvažnejših reči, od katerih je od-

Lep videz se da dandanes prav lahko doseči! Majhna pomoč s KHASANA-SUPERBOM, rdečilom za lica in ustnice, da obrazu lepoto in mladostno svežost, ne da bi se to sploh moglo opaziti. Ta sredstva niso šminke, ampak razvijajo šele v dotiki s kožo naravno in svežo barvo, ki ustreza koži. Kljubuje slabemu vremenu, vodi in poljubom!

visno njih uspevanje, kurnica, kjer prebijejo večji del svojega življenja.

Kjer se le da, naj bo kurnica zgrajena tako, da so njena okna obrnjena proti jugu ali pa proti jugovzhodu. Kurnica mora biti trpežna in dobro zgrajena, najbolje je, če je iz lesa in ima temelj iz betona, tla pa iz opeke. Lesena streha naj bo ravna in mora malo viseti.

Kako velika naj bi bila kurnica, je odvisno od tega, koliko kokoši biva v njej. Po navadi se računi na tri kokoši po en kvadratni meter površine.

Najprimernejša oblika za kurnico je kvadrat ali kvečjemu pravokotnik. Notranje stene morajo biti popolnoma gladke. Vse špranjé in luknjice je treba od ozunaj in od odnotraj dobro zadeliti, da se ne zaredi mrčes. Najboljša zmes za to je kaša, ki jo napravimo iz mizarskega kleja in iz žaganja ali pa alabastrski malec.

Streha, ki mora, kakor smo že omenili, nekoliko viseti, je najboljša iz 3 do 4 cm debelih lesenih desk, ki jih pokrijemo z dobro strešno lepenko. Še veliko bolj trpežna je, če jo potem polijemo še s tekočim katanom. (Dalje prihodnjič.)

APOTEKA BAHOVEC

Mr. Bahovčevi

Smreka

BONBONI MENTOL

Mr. Bahovčevi
„Smreka“ bonboni
proti kašlju.

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 12

APOTEKA BAHOVEC

Kašelj in hripavost

ublažijo

Mr. Bahovčevi „Smreka“ - bonboni,

sestavljani iz smrekovega ekstrakta in mentola. Radi tega zrahljajo katar, olajšajo izločanje sluzi ter desinficirajo usta in grlo; kadičcem so pa prijeten pripomoček pri omejitvi prekomerne kaje.

„Smreka“-bonboni služijo pa tudi izvrstno sportnikom (smučarjem, turistom in drugim) ter vsem govornikom (profesorjem, učiteljem, advokatom, pevcem itd.).

Radi svoje sestave hladijo usta, preženejo žejo, razbistrijo glavo ter delujejo oživljalno na živce in razpoloženje.

Zahtevajte v vseh lekarnah in drogerijah izrečno Mr. Bahovčeve „Smreka“-bonbone, ki se ne prodajajo odprto, temveč samo v zaprtih originalnih zavitkih po Din 3— in Din 5— z napisom:

Apoteka Mr. L. Bahovec,

Ljubljana, Kongresni trg 12.

Praktični nasveti

Moko, ki jo potrebujemo za potice, bi morali poprej zmerom segreti. Segreta moka je izdatnejša in mehkejša.

Potico, ki naj bi ostala dalje časa sveža, smemo hraniti samo v porcelanastih ali pa pločevinastih posodah.

Posodo, v kateri pečemo potico, moramo namazati z nesoljenim surovim maslom. Kakor hitro je v surovem maslu le drobtinica soli, se potica prime posode.

Lakasti čevlji postanejo radi trdi in dobijo zaradi tega razpoke. To lahko preprečimo, če jih dobro namažemo z ricinovim oljem. Namazane čevlje držimo potem nekaj minut nad paro. Olje in para napravita usnje spet mehko in voljno.

Kako čistimo srebrne predmete. Z vodo, v kateri smo kuhali krompir, odpravimo lahko vsak madež iz srebrnine.

Usušeno mažo za čevlje napravimo spet porabno, če ji dodamo nekaj kapljic mleka in jo počasi segrejemo na ognjišču.

Motvoz se ne trga, če ga namočimo za dvanajst ur v galunovo raztopino in ga potem dobro posušimo.

Limonada ne postane grenka, če ne pride vanjo kakšna prerezana limonova peška. Zato moramo limono zmerom pazljivo prerezati in peške odstraniti, preden iztisnemo sok.

Belo krzno lahko čistimo z benzinom. Boljše pa je, da ga čistimo z nastrgano kredo. Seveda moramo po čiščenju krzno dobro izteptati in skrtati.

Trdi gumasti predmeti postanejo voljni, če jih pustimo, da leže nekaj ur v vodi, kateri smo primešali nekaj amoniaka.

Pomladne dolžnosti.

Ko nastopi pomlad, ima mati narava polne roke dela, ker mora vse zbuditi k novemu razvoju. Tudi to svojo pomladno dolžnost izpolnjuje narava, toda človek, ki vlada nad njo, vrši še več, tudi on pomaga naravi, kadar sama ne zmore svojega dela. Človek ume s svojim duhom izkoristiti naravo kot pomočnico, ker zna izkoristiti njene plemenite zdravilne rastline za preprečevanje bolezni in podaljšanje življenja.

Mnogoštevilne plemenite rastline se uporabljajo v vseh mogočih področjih, da se doseže naravni zdravilni učinek. Najpopularnejše pa je tako zvano pomladno zdravljenje s čaji iz preizkušenih planinskih zelišč. Iz takih sestoji med drugimi tudi obče znani Planinka čaj ljubljanskega lekarnarja Mr. Bahoveca. Tako zdravljenje je postalo tekom let v vsaki

družini, rekli bi, neka pomladna dolžnost, ki jo radi izpolnjujejo, ker na udoben in naraven način dosega svoj namen: regeneracijo krvi, normalizacijo krvnega obtoka, temeljito čiščenje prebavnih organov, kot črevesja, ledvic, jeter, žolčnega mehurja itd.

Znaki nerednega delovanja prebavnih organov so v prvi vrsti: zapeka, napetost telesa, gorečica, pogostni glavobol, tesnoba, občutki pomanjkanja spanja, kakor tudi obolenja po sečni kislini, hemoroidi, slabost srca, kopičenje maščobe, bolezni ledvic, nervoznost in mnoge druge živčne bolezni. — V borbi proti tem boleznim in posebno že proti njih nastajanju so prej navedeni čaji izvrsten in priprost naraven pripomoček.

Lonci in ponve, v katerih smo kuhali ribe, izgubijo hitro zoprni duh po ribah, če skuhamo v njih navadni ruski čaj. Za čiščenje posode vzamemo lahko že prekuhani čaj.

Knjiga je naša dobra prijateljica. Prijateljic ni navada posojati!

Knjiga nam nadomešča potovanja, gledališče in kinematografe, hkrati nam pa nadomešča tudi najboljšega prijatelja.

Nekaj misli o knjigah

Knjiga je naša najzvestejša prijateljica. Nikoli nas ne razočara, če smo si jo skrbno izbrali.

Človeka spoznaš po njegovi knjižnici. Spoznaš ga pa tudi po tem, v kakem stanju ti vrne izposojeno knjigo.

Sredstev za iztrebljanje je dosti.

Zanesljivo, lahko in normalno iztrebljanje omogočijo **ARTIN** - dražeje dra Wanderja.

Dobivajo se v vseh lekarnah v škatlicah po 12 dražejev za Din 8.— in v vrečicah po 2 dražeja za Din 1.50.

Oglas reg. pod št. 22.115/33.

Ob bolniški postelji

je treba zmeraj imeti Ovomaltine. Ovomaltine je prav posebno redilna in lahko prebavna, okusna pijača. Telo hitro pretvarja sestavine Ovomaltine v svežo kri in novo energijo, ki pomoreta, da se bolnik hitro okrepi in pozdravi.

Ovomaltine ni nikakršna mešanica!

Samo z uporabo Ovomaltine dosežete zares

OVOMALTINSKI USPEHI

Novi ljudski zavitek Din 7-25

mala škaltica „ 13—

Drage brajke!

Moj mož je zlata duša in rada priznam, da ga imam še danes prav tako rada, kakor pred petimi leti, ko sem ga vzela za moža. Vendar se pa vsak dan po nekajkrat zjezim nad njim. Nikoli ne pride točno ne k obedu ne k večerji. Zjutraj mi slovesno objubi, da pride točno o polni uri domov. Z veseljem se lotim kuhe in točno o polni uri je obed pripravljen in pogrujena miza čaka z menoj vred, kdaj se oglasi zvonec. «A njega, njega ni — a njega, njega ni! . . .» Okoli četrta na dve, ko je že ves obed prestal in ko sem že tako nasajena, da bi najrajši vse zmetala v pomije, nedolžno zacinglja zvonec in moj mož se z brezskrbnim in zadovoljnim obrazom prikaže med vrati. Če ga vprašam, zakaj ni točno prišel, kakor je bil objubil, mi z neverjetno nedolžnostjo odgovori: «Srečal sem prijatelja Andreja, pa sva malec pokramljala o starih časih.» Ali pa je bral «Jutro», ki je nalepljeno na deski, «ker je bilo toliko novic», ali pa je napravil kratek izprehod, «ker sem imel od sedenja v pisarni čisto mrtve noge» itd. itd. In kadar vidim, da me jeza kuha, mi skesano objubi, da pride zvečer «čisto za res» točno ob uri domov. Toda volja je dobra, meso pa slabo, in tako ga tudi zvečer navadno po pol ure čakam. Saj bi se dostikrat bolj jezila in ga bolj trdo prijeala, pa si časih nehote mislim: «Drugače je tako dober, vse mi da, kar ima, in rad me ima in za otroke tako lepo skrbi in nikoli ne pogleda nobene druge ženske, naj si še tako izvijajo vratove za njim» — in ko tako mislim, se kmalu potolažim in zdaj sem se že kar vdala v svojo usodo. Zelim vam, drage zakonske tovarišice, da se tudi ve ne bi imele pritožiti o večjih in težjih pregrehah svojih mož kakor jaz, in vas vse lepo pozdravljam. Z. B.

Kako je NESPAMETNA

— ure in ure urejuje lase, nos pa se ji sveti

Ona tako skrbi za svojo zunanost ter ure in ure urejuje svoje lase, da bi bila ravnilno počesana. Najdražje pudre kupuje, nos pa je vendar blesteč. Pri najmanjšem potenju zaradi plesanja ji je polt takoj pokvarjena. Puder ne ostane na licu in je njena koža videti mastna. Ko bi le vedela, kakšna je razlika, če se pudru primeša malo smetanove penel Smetanova pena je sedaj zmešana z najfinjšim na zraku posušenim pudrom Tokalon (patentirano proizvajanje). To povzroča, da se puder na lice pripoji in da ostane na njem v kljub vetru, dežju ali potenju pri plesu v toplih prostorih. Puder Tokalon odstranjuje tudi najmanjši blesk in mastni videz kože, pri tem pa kožo ne suši, kakor navadni pudri. Puder Tokalon olepšava Vašo kožo ter jo napravi mehko in baržunasto, pri tem pa ostane na licu ves dan.

Vse so vrnil.

«Mama pošilja nazaj kavni servis, ki ste ji ga v nedeljo posodili. Nič ne manjka.»

«Ročaj na tejle skodelici je odbit.»

«Saj je priložen!»

Višek raztresenosti.

Kateri profesor je bil najbolj raztresen?

Tisti, ki je v restavrantu naročil omeleto, si jo zataknil za vrat in začel žvečiti servieto.

Vlažno — hladno

zdaj **NIVEA**

V burji, dežju ali snegu je treba kožo prav posebno varovati pred vetrom in slabim vremenom, storili pa boste to takole: natrite vsak večer, preden greste spat, kožo prav narahlo s kremo Nivea. Koža vam bo potem postala mehka in prožna, a razen tega tudi tako odporna, da ji niti slabo vreme ne bo škodovalo.

Zaradi euzerita, ki je v kremi Nivea, prodre ona globoko v kožo, ne da bi za seboj puščala kaj leska, in je hkrati krema za podnevi in ponoči.

V šoli.

Šolski nadzornik je stopil v razred. Peter je stal pred tablo. Učitelj ga je pravkar nekaj vprašal in Peter odgovarja:

«Jaz je...»
«Stoj», ga prekine šolski nadzornik. «Ne pravi se 'jaz je', ampak 'jaz sem'...»

Peter ponovi:
«Jaz je...»
«Saj sem vendar rekel, da se pravi 'jaz sem'...»

«Jaz je...» ponovi Peter prestrašeno.

Šolski nadzornik zarohni:
«Če ne boš takoj rekel 'jaz sem', boš kaznovan!»

Peter zajeclja:
«Jaz sem osebni zaimek.»

Pri kovaču.

Kovač daje svojemu novemu učencu prve nauke:

«Zdaj pazi, Tonček! Najprej bom podkev razžaril in jo položil na nakovalo. Kadar pokimam z glavo, udari s kladivom po njej.»

Tonček je storil vse, kakor mu je bilo naročeno.

Pravijo, da je letel iz službe takoj, ko se je kovač zbudil iz nezavesti.

Učen pes.

«To vam pa rečem — moj pes je bil tako pameten! Instinktivno je ločil poštenjaka od lopoval!»

«Zakaj ste ga pa potem prodali?»

«Ker me je nekajkrat pošteno oklal.»

ZA SPOMLAD

smo Vam pripravili veliko izbiro plaščev v krasnih vzorcih in po nizkih cenah

DRAGO GORUP & Co.

LJUBLJANA, TYRŠEVA (DUNAJSKA) c. 14

TELEFON 32-33

«Mica, ubili ste to dragoceno vazo! Prvega vam odtegnem sto dinarjev od plačel!»

«Ko vam je gospod podaril vazo, ste rekli, da ni vredna niti deset dinarjev!» *

Ona: «To bi še rada doživela, da bi mi dal denar, ne da bi te morala zmerom prositi zanj!»

On: «In jaz si želim, da bi mi ti ponudila takšno priliko!» *

Sodnik: «Ali ste bili že kdaj predkaznovani?»

Obtoženec: «Ne — zmerom šele pozneje!» *

«Motite se, če mislite, da so naši novi sosede bogati. Včeraj sem videla na svoje oči, da sta mati in hčerka igrali obe hkrati na en klavir.»

Melisanda čaj je zdravilni čaj za žene in deklice. Melisanda čaj je sestavljen iz več zdravilnih rastlin, ki blaže bolečine in razne nerednosti mesečnega perila (menstruacije). Melisanda čaj deluje ugodno na ženski organizem. Melisanda čaj se dobiva v lekarnah po Din 24.—. Melisanda čaj proizvaja Farm. kem. laboratorij «Vis Vit» mr. B. Bogdanovič, lekarnar, Zagreb, Langov trg 3. Proti odkupnini (povzetju) razpošilja: Lekarna pri sv. Cirilu in Metodu.

(Reg. min. soc. pol. in nar. zdravja št. 4532/35.)

Če vas boli glava ali zob,

če imate migreno ali neuralgijo, vam olajša bolečine

Alcophen

D. Wander

Orig. škatlica s 6 cacheti Din 10—
1 kos „ 2—.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Odobr. pod S. Br. 17.429 z dne 3. oktobra 1932.

Sodnik: «No, pri meni bi morali poizkusiti takšno drzno tatvino!»

Obtoženec: «Dobro, gospod sodnik, kje pa stanujete?» *

«Ti moraš biti pa zelo žejen!»
«Jaz? Ne. Nikoli nisem žejen.»
«Nu, saj vendar ves dan piješ!»
«Zato tudi nisem nikoli žejen!» *

«Rad bi vedel, koliko sorodnikov imam prav za prav?»

«Kupi si majhno hišico v lepem letovišču, in kmalu boš natanko vedel, koliko sorodnikov imaš!»

Pridna gospodinja ne miruje od zore do mraka, njenemu bistremu očesu ne uide noben prašek, kajti njen dom mora biti vedno lep in čist. Prav tako kakor pridna gospodinja je Zlatorog-ovo milo: njegova obilna snežno belo pena prodre pri pranju skozi vsako tkanino in očisti perilo tako natančno, da je videti lepše kakor novo. To posebno dobro lastnost Zlatorog-ovega mila poznajo naše gospodinje prav dobro in trdijo druga za drugo: «Le Zlatorog milo da belo perilo!» Vsaka gospodinja je srečna, ki se poslužuje Zlatorog-ovega mila! Priporočamo ga!

Trpeči na žolčnih kamnih in žolču **poskus te**

ŽOLČNI ČAJ

IZ LEKARNE
Mr. Ph. L. JAKOBOVIĆA

ZAGREB, ILICA 165

Ta bo pomagal tudi Vam!

Dobiva se v vseh lekarnah.

S br. 27 413 z dne 28. decembra 1934.

LUSTROL

PARKETNO VOŠČILO ZA BRIZGANJE

JE IDEAL VSAKE GOSPODINJE KER Z LUSTROLOM BREZ TRUDA DOSEŽE SUJAJN BLEŠK PARKETA

LUSTRA LJUBLJANA GOSPOSVETSKA B

TRGOVCI POPUŠTI POSILJANO TUDI PO POSTI!

ZA VELIKO NOČ

lep praktičen voziček in odličen šivalni stroj

Oboje dobite pri nas za majhen denar in proti ugodnim plačilnim pogojem.

S. REBOLJ & DRUG

šivalni stroji — kolesa — otroški vozički. Naročnice popust.

LJUBLJANA, Gosposvetska c. 13, Kolizej.

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinjških knjig: za vse leto Din 105.—, za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lit 37.—.
Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinjška knjiga Din 30.—.
Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100.—, Vesava Din 60.—.
Deset broširanih rodbinskih knjig Din 67.—, Vesava Din 60.—.

Izhaja vsakega 1. v mesecu. Odgovorna za izdajateljstvo, uredništvo in upravnštvo Rija Podkrajškova.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10/I.

Rokopisaj se ne vračajo.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.
Predstavnik Miroslav Ambrožič.

R. MIKLAUC
"PRI ŠKOFU" - LJUBLJANA
 LINGARJEVA ULICA - PRED ŠKOFIJO 3
 DAME IN GOSPODJE!
 PRIDITE
 IN OGLEDITE SI
 MOJO ZALOGO
 MANUFAKTURNEGA
 BLAGA
 VELIKA IZBIRA
 ZADNJE
 NOVOSTI
 SOLIDNE CENE!

Tvrđka Ignac Repše, Ljubljana, Dvorni trg 1
 Telefon 32-28 priporoča Telefon 32-28

vsakovrstno pohištvo

izdelano iz zajamčeno suhega lesa po najnižjih cenah.
 Kvalitetna izdelava po lastnih in danih načrtih.

PREDILNICA ŽIME
VILKO MASTERL
 Strožišče pri Kranju Dravska banovina

✱
 Izdeluje najfinejšo žimo za žimnice, otomane, fotelje, divane itd. Največja izbira raznih vrst žime za tapetnike in sedlarje.

✱
 Vzorci franko in brezplačno! Cene nizke!

Ujedljiv odgovor.

Francoski kralj Ludovik XIII. je nekoč potoval po deželi. V nekem majhnem mestu ga je nagovoril domači župan. Nagovor pa se je precej zavlekel, in minister, ki je kralja spremljal, ga je hotel hitro prekiniti. Zato je segel županu v besedo.

KAJ BI MORALA VEDETI VSAKA MLADENKA

*Nasvet
 neke
 matere*

«Nikar ne obupavaj», sem dejala, «kaj takega se primerjava mnogim deklicam. Stvar pa same često poslabšajo, ko počenajajo. »ar ni dobro«. Vedela je, da sem uganila vzrok njenega obupavanja. Občutila je, kakor da bi bila zavržena, ker je imela temno in ovencelo kožo z razširjenimi znojnicami in zajedalci.

Za vedno se rešite vseh napak svoje polti tako, da bo Vaša koža postala bela, čista in lepa, samo po naslednjem lahkotnem in cenemem načinu. Uporabljajte vsako jutro pred pudranjem kremo Tokalon bele barve (ni mastna). Njene dragocene sestavine, ki čistijo, osvežujejo ter napenjajo kožo, učinkujejo naravnost magično tudi na najgršo polt. Že v 3 dneh boste navdušeni nad svojo dražestjo.

Ta enostavni recept je prinesel mnogim mladenkam olajšanje in srečo — kar ve večina mater. Poizkusite kremo Tokalon bele barve, še danes.

«Po koliko pa se prav za prav pri vas prodajajao osli?» je vprašal.

«Če so vaše velikosti, jih prodajamo po deset tolarjev.»

NIVEA PASTA ZA ZOBE

DIN. 70

Velika tuba
NIVEA
 PASTA ZA ZOBE

čudovita po okusu
 neprekosljiva v učinku!

Z A N E G O K O Ž E

IZBIRAJTE MED SLEDEČIMI

ELIDA MILI

ELIDA FAVORIT
je deset let ljubljene
nec razvajenih žensk.

ELIDA 7 CVETIC
luksusno milo, ki si ga
lahko privoščiti vsakdo.
Posebno močnega vonja.

ELIDA BELI ŠPANSKI
BEZEG
milo snežnobelega barve
- omamljivega vonja.

ELIDA KREMA MILO
popolnoma novo! Posebno blago
za občutljivo kožo. Posrečena
dopolnitev nove Elida kreme.

Kaj koristi najskrbnejša nega, če nima uspeha radi uporabe slabega mila. - Samo tako milo, katerega ime jamči za kakovost, neguje kožo tako kakor je treba, da postane lepa.

IME ELIDA JAMČI ZA KAKOVOST